

Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**«Οι απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την
απουσία κοινωνικών υπηρεσιών από τα δημόσια δημοτικά σχολεία»**

Δημητριάδη Γλυκερία

Σπηλιωτοπούλου Βασιλική

Τσακουμάκου Αντωνία

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΛΕΜΠΕΣΗ ΓΛΥΚΕΡΙΑ

ΠΑΤΡΑ, 2013

ΑΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Τίτλος: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την απουσία κοινωνικών υπηρεσιών από τα δημόσια δημοτικά σχολεία »

Διπλωματική εργασία που υπεβλήθη για τη μερική ικανοποίηση των απαιτήσεων για
την απόκτηση προπτυχιακού διπλώματος

ΥΠΟ

Δημητριάδη Γλυκερία
Σηλιωτοπούλου Βασιλική
Τσακουμάκου Αντωνία

ΠΑΤΡΑ, 2013

Πίνακας περιεχομένων

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	8
Ι.Ι ΕΙΣΑΓΩΓΗ:	8
Ι.ΙΙ ΠΕΡΙΛΗΨΗ:.....	11
Ι.ΙΙΙ ABSTRACT	12
Α΄ ΜΕΡΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	15
ΙΙ.Ι ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:.....	15
ΙΙ.ΙΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:	17
ΙΙ.ΙΙΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:	19
ΙΙ.ΙV ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	20
ΙΙ.ΙV Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:	21
ΙΙ.ΙVΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ:.....	23
ΙΙ.ΙVΙΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:.....	24
ΙΙ.ΙVΙΙΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	26
ΙΙ.ΙVΙX ΑΡΧΕΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:	27
ΙΙ.ΙVΙX ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ:.....	28
ΙΙ.ΙVΙXΙΙ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ:	33
ΙΙ.ΙVΙXΙΙΙ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ:	33
ΙΙ.ΙVΙXΙV ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ:	34
ΙΙ.ΙVΙXV ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ:.....	34
ΙΙ.ΙVΙXVI Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ:	41
Β΄ ΜΕΡΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	46
ΙΙΙ.Ι ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:.....	46
ΙΙΙ.ΙΙ ΧΩΡΟΣ/ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:	46
ΙΙΙ.ΙΙΙ ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:	46

III.V ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	47
III.VI ΕΙΔΟΣ ΈΡΕΥΝΑΣ:	48
III.VII ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:	49
III.VIII ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ:	49
III.IX ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ.....	50
III.X ΔΕΙΓΜΑ.....	50
III.XI ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ:	50
III.XII ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ.....	51
III.XIII ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ:	51
III.XIV ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ:	52
Γ' ΜΕΡΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 1	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 2	56
ΠΙΝΑΚΑΣ 3	57
ΠΙΝΑΚΑΣ 4	58
ΠΙΝΑΚΑΣ 5	59
ΠΙΝΑΚΑΣ 6	61
ΠΙΝΑΚΑΣ 6	62
ΠΙΝΑΚΑΣ 7	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 8	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 9	67
ΠΙΝΑΚΑΣ 10	68
ΠΙΝΑΚΑΣ 11	70
ΠΙΝΑΚΑΣ 12	71
ΠΙΝΑΚΑΣ 13	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 14	73
ΠΙΝΑΚΑΣ 15	75

ΠΙΝΑΚΑΣ 16	76
ΠΙΝΑΚΑΣ 17	78
ΠΙΝΑΚΑΣ 18	79
ΠΙΝΑΚΑΣ 19	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 20	83
ΠΙΝΑΚΑΣ 21	84
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	86
V.I ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	86
V.II ΕΠΙΛΟΓΟΣ	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	89
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89
VI.I ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ.....	89
VI.II ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	91
VI.III INTERNET	92
VI.IV ΑΡΘΡΑ.....	92
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	94
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1:ΑΔΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	94
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 :ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	95

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρούμε χρέος μας να εκφράσουμε τις θερμότερες ευχαριστίες μας στην πρώην επιβλέποντα, καθηγήτρια μας κ Σικελιανού Δέσποινα για τη συνεχή καθοδήγηση και αμέριστη υποστήριξη κατά τη διάρκεια της συγγραφής της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Επίσης στην κ. Λεμπέση Γεωργία-Ελένη χάρη στην οποία ολοκληρώθηκε αυτή η πτυχιακή εργασία. Ιδιαίτερη σημαντική υπήρξε και η καθοδήγηση των μελών της εξεταστικής επιτροπής, οι κριτικές παρατηρήσεις και συμβουλές των οποίων βοήθησαν στην πληρέστερη αντιμετώπιση του γνωστικού αντικείμενου της διπλωματικής εργασίας. Ακόμα ένας καθηγητής που θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε είναι ο κ .Κωνσταντινίδης Μάνος ο οποίος προσέφερε σημαντική βοήθεια στην συγκέντρωση πολύτιμων πληροφοριών.

Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε όλους του διευθυντές και το εκπαιδευτικό προσωπικό για την συνεργασία τους για την παροχή των απαραίτητων δεδομένων, χωρίς τα οποία θα ήταν αδύνατη η πραγματοποίηση της έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Η σχολική κοινωνική εργασία είναι μια κοινωνική επιστήμη που ξεκινά τη δράση της στη Νέα Υόρκη από τις αρχές τις δεκαετίας του 1900.(Πάρλαλης,2011). Η επιστήμη αυτή έχει μνηθεί στα δημόσια εκπαιδευτήρια διάφορων χωρών του εξωτερικού όπως Γερμανία, Νέα Ζηλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο εδώ και πάρα πολλά χρόνια έχοντας συμβάλλει δραστικά και αποτελεσματικά στη διαχείριση ποικίλων θεμάτων που έχουν δημιουργηθεί στα πλαίσια του σχολικού περιβάλλοντος.(Παπαιωάνου,2000). Αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι ήδη από το 1978 έχει ψηφιστεί νόμος που νομιμοποιεί την εισαγωγή κοινωνικών λειτουργών στα δημόσια δημοτικά σχολεία στην Ελλάδα, χωρίς βέβαια να έχει αναγνωριστεί ακόμα η αναγκαιότητα της άσκησης του επαγγέλματος σε αυτά.

Ως εκ τούτου η απουσία των κοινωνικών λειτουργών από το χώρο της δημόσιας εκπαίδευσης στη χώρα σε συνδυασμό με τα πολυάριθμα προβλήματα που καλείται το εκπαιδευτικό προσωπικό να επιλύσει στα πλαίσια του σχολείου αποτέλεσαν την αφορμή για την επιλογή του θέματος της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Η εκπόνηση της εργασίας αυτής έχει σκοπό την άποψη των εκπαιδευτικών των δημόσιων δημοτικών σχολείων στην Ελλάδα για την απουσία κοινωνικής υπηρεσίας από το σχολικό περιβάλλον. Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η ανάδειξη των απόψεων των δασκάλων σχετικά με την απουσία κοινωνικών υπηρεσιών στα σχολεία αλλά και τους λόγους που θα επιθυμούσε το διδακτικό προσωπικό να συνεργαστεί με κοινωνικούς λειτουργούς.

Πιο αναλυτικά, τα κεντρικά ερωτήματα τα οποία θα οδηγήσουν την ερευνητική ομάδα στην ανάδειξη των προαναφερόμενων συμπερασμάτων τα οποία σχετίζονται με το στόχο και το σκοπό της μελέτης είναι τα εξής:

1. Ποια η γνώμη των εκπαιδευτικών για την απουσία κοινωνικών υπηρεσιών στα σχολεία;
2. Ποιες οι συνέπειες της συγκεκριμένης απουσίας;
3. Ποιές οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών σε μια πιθανή παρουσία κοινωνικών

υπηρεσιών;

Και τα τρία ερωτήματα απαντώνται στο δεύτερο μέρος της πτυχιακής εργασίας στα πλαίσια της ερευνητικής διαδικασίας που πραγματοποιήθηκε σε 15 επιλεγμένα δημόσια δημοτικά σχολεία της Πάτρας.

Η παρούσα έρευνα κρίνεται ιδιαίτερος χρήσιμη, καθώς δύναται να αναδείξει τις απόψεις των δασκάλων σχετικά με την απουσία των κοινωνικών υπηρεσιών στα σχολεία. Επιπρόσθετα η έρευνα αυτή καλείται να γνωστοποιήσει τις ανάγκες που αναζητά το διδακτικό προσωπικό σχετικά με την ανύπαρκτη θέση κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία αλλά και τα προβλήματα που δημιουργούνται με την απουσία αυτή. Συνεπακόλουθα, μέσα από την έρευνα θα αναδειχθούν διαφόρων ειδών απόψεις σχετικά με τα θέματα που αναλύονται και στο πρώτο μέρος της εργασίας αυτής, όπου περιλαμβάνετε το βιβλιογραφικό κομμάτι της διπλωματικής εργασίας.

Η μελέτη αποτελείται από τρία μέρη. Το πρώτο μέρος επικεντρώνεται στη βιβλιογραφική ανασκόπηση και την παρουσίαση των θεωρητικών τοποθετήσεων σχετικά με τη σχολική κοινωνική εργασία. Σκοπός της συγκέντρωσης των πληροφοριών αυτών είναι να υποστηριχθεί και να κατανοηθεί το θεωρητικό υπόβαθρο της συγκεκριμένης επιστήμης που δεν έχει αναπτυχθεί στη χώρα που πραγματοποιείται η έρευνα. Το δεύτερο μέρος την πτυχιακής εργασίας αφορά την ύπαρξη του ερευνητικού εργαλείου. Οι συγκέντρωση των πληροφοριών πραγματοποιήθηκε με τη δημιουργία ενός ερωτηματολογίου του συμπεριλαμβάνει 21 κλειστού τύπου ερωτήσεις. Στο τρίτο και τελευταίο μέρος της εργασίας αυτής αναλύονται μεθοδικά όλες οι πληροφορίες που σύλλεξε η ερευνητική ομάδα έπειτα από τη συγκέντρωση των ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν οι δάσκαλοι στο επιλεγμένα σχολεία της Πάτρας. Τα δεδομένα που προκύπτουν από την συγκεκριμένη έρευνα παρουσιάζονται λεπτομερώς μέσα από την δημιουργία στατιστικών διαγραμμάτων και σχολιασμών. Η λεπτομερής παρουσίαση της ερευνητικής διαδικασίας στοχεύει στη διασφάλιση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας της έρευνας καθώς μέσω της διαδικασίας διασφαλίζεται η τήρηση όλων των δεοντολογικών ζητημάτων.

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ολοκλήρωση της μελέτης απαντούν σε ικανοποιητικό βαθμό στα ερωτήματα που τέθηκαν αρχικά από την ερευνητική ομάδα.

Αναλυτικότερα, με της απαντήσεις που επέλεξαν οι ερωτηθέντες η ανάγκη για την ύπαρξη κοινωνικής υπηρεσίας στα δημόσια δημοτικά σχολεία είναι τεράστια και συνεχής. Επιπρόσθετα η απουσία κοινωνικών λειτουργών από το σχολικό χώρο αναγκάζει τους δασκάλους να ενστερνίζονται ρόλους που δεν αρμόζουν στο επαγγελματικό πεδίο. Η επιθυμία ύπαρξης κοινωνικών υπηρεσιών ενισχύεται με την ανάγκη του διδακτικού προσωπικού να συνεργαστεί με την υποτιθέμενη σχολική κοινωνική υπηρεσία για την αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων που σχετίζονται με τους μαθητές με τους γονείς αλλά μα με τους ίδιους του συναδέλφους.

I.II ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Το θέμα της πτυχιακής που αναλύετε και εξετάζεται μέσα από την έρευνα που διεξάγετε αφορά την άποψη των δασκάλων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την απουσία κοινωνικής υπηρεσίας στα δημόσια δημοτικά σχολεία της Πάτρας.

Με τη βοήθεια της βιβλιογραφικής ανασκόπησης που συμπεριλαμβάνεται στο αρχικό μέρος της διπλωματικής εργασίας αλλά επιπρόσθετα και με την δημιουργία του ερωτηματολογίου και την έκβαση της έρευνας που αντιστοιχούν στο δεύτερο και τρίτο μέρος της πτυχιακής αυτής αντίστοιχα αναλύονται όλες οι απόψεις του δείγματος της έρευνας σχετικά με το μείζον θέμα που ταλανίζει πολλές δεκαετίες για την απουσία κοινωνικών υπηρεσιών στα δημόσια δημοτικά σχολεία της χώρας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Σχολική κοινωνική εργασία, εκπαιδευτική πολιτική, απόψεις εκπαιδευτικών.

I.III ABSTRACT

The subject of this final work which is analyzed and examined through this research that's been conducted, represents the opinion of teachers in public elementary schools in Patrai about the absence of social services. With the help of the literature review which is included in the first part of final work and furthermore with the creation of questionnaire and the outcome which are corresponded in second and third part respectively, all sample's views are analyzed about the major issue which worry many years about the absence of social services from the country's public elementary schools.

KEY WORDS: School social work, educational policy, teachers opinion.

I.V Ορισμοί

Κοινωνική εργασία:

« Ο όρος κοινωνική εργασία, παραπέμπει σε μια εργασία η οποία επιτελείται στα πλαίσια της κοινωνίας, για το κοινωνικό όφελος με κοινωνικά κριτήρια, με γενικά αποδεκτό τρόπο και από μέλη ή χάριν των μελών και των λειτουργιών που την απαρτίζουν ». (Καλλινικάκη, 2008)

Σχολική κοινωνική εργασία:

Σύμφωνα με τους RAAB & RADEMACKER η σχολική κοινωνική εργασία είναι,

« Κάθε μορφή κοινωνικής εργασίας με νέους, που συμπεριλαμβάνει στη διαδικασία της και το σχολείο, άσχετα σε ποιο θεσμό υπάγεται η εργασία αυτή ».(Ζωγράφου, 1993)

Κοινωνική εργασία με άτομα:

« Είναι μια διεργασία που χρησιμοποιείται από ορισμένες οργανώσεις πρόνοιας για να βοηθήσει τα άτομα να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά τα προβλήματα τους σε σχέση με την κοινωνική τους λειτουργικότητα ». (Λαγωνίκα-Δημοπούλου, 2009)

Κοινωνική εργασία με ομάδες:

« Στοχεύει στη χρησιμοποίηση της ομάδας ως μέσον για την επιβοήθηση των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα στους κοινωνικούς τους ρόλους ». (Λαγωνίκα-Δημοπούλου, 2009)

Κοινωνική εργασία με κοινότητα :

« Αποσκοπεί στην επαύξηση της ικανότητας της κοινότητας ως συνόλου, για την επίλυση των προβλημάτων της και την επίτευξη ορισμένων στόχων ».(Λαγωνίκα-Δημοπούλου, 2009)

Κοινωνικός λειτουργός:

« Ο επαγγελματίας που ασχολείται με κοινωνικά προβλήματα και προσφέρει υπηρεσίες συμβουλευτικής σε άτομα που αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στη ζωή τους ». (<http://el.wiktionary.org>)

Α' ΜΕΡΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

II.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Το παρακάτω κομμάτι εργασίας είναι μία σύντομη ιστορική αναδρομή το οποίο ξεκινάει με τις πρώτες δράσεις της κοινωνικής εργασίας, που πραγματοποιούνται στην Αγγλία την περίοδο μεταξύ 1601-1834. Οι ονομαζόμενοι «Νόμοι της Φτώχειας», θεσπιστήκαν ώστε να αναγκάσουν τους φτωχούς να εργαστούν και να οδηγήσουν στα αναμορφωτήρια όσους επαιτούσαν. Οι ενέργειες αυτές δημιούργησαν επιδράσεις στις αντιλήψεις της εποχής εκείνης. Οι αλλαγές που επέφεραν ήταν τόσο έντονες που κατάφεραν να κλονίσουν και τις κοινωνικές αντιλήψεις στα αναμορφωτήρια των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής το 1654. (Καλλινικάκη, 2008).

Η Κοινωνική Εργασία στα αρχικά της στάδια χρησιμοποιήθηκε με εθελοντικό τρόπο στην Αγγλία το 1800 από κάποιες γυναίκες μεσαίας κοινωνικής τάξης που ονομάστηκαν 'φιλικόι επισκέπτες'. Σκοπός της δράσης τους ήταν να βοηθήσουν και να στηρίξουν άπορες οικογένειες. Λίγα χρόνια αργότερα (1840), οι γυναίκες αυτές συγκρότησαν οργανωμένες ενώσεις για την αντιμετώπιση της φτώχειας και το 1870 οδηγήθηκαν στη δημιουργία φιλανθρωπικών οργανώσεων. (Καλλινικάκη, 2008).

Το 1897 ήταν μια χρονιά τομή στο επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας. Η Mary Richmond που αποτέλεσα μέλος της Φιλανθρωπικής Οργάνωσης της Βαλτιμόρης ήταν αυτή που πρότεινε τη δημιουργία του πρώτου προγράμματος εκπαίδευσης στις φιλανθρωπικές εφαρμογές. Μόλις ένα χρόνο αργότερα ιδρύθηκε η Σχολή Φιλανθρωπίας στη Νέα Υόρκη με ένα θερινό πρόγραμμα 6 εβδομάδων με την επωνυμία Summer School of Philanthropy.

Στις Η.Π.Α. έως στις αρχές της δεκαετίας του 1920 είχαν δημιουργηθεί 17 σχολές Κοινωνικής Εργασίας οι 13 εκ των οποίων ήταν πανεπιστημιακού επιπέδου. (Καλλινικάκη, 2008) Σύμφωνα με τις εξελίξεις του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας και σε συνδυασμό με τις χρονικές περιόδους που αντιστοιχούν σε αυτήν, αναπτύχθηκαν τα στάδια του κρατικού παρεμβατισμού. Τα στάδια αυτά διακρίνονται στα εξής:

- Το Φιλανθρωπικό και μεταφιλανθρωπικό στάδιο (1900-1920).

Στο πρώτο αυτό επίπεδο διαμορφώνεται η σύσταση της κοινωνικής εργασίας.(Δημοπούλου- Λαγωνίκα, 2009)Πιο αναλυτικά, από το 1900 οι φιλικοί επισκέπτες αντικαταστήθηκαν από αμειβόμενο προσωπικό. Επιπρόσθετα, λόγω της έντονης αστικοποίησης που είχε προκαλέσει η εκβιομηχάνιση διαμορφώθηκαν κάποια κινήματα με σκοπό την αντιμετώπιση των προβλημάτων των εργαζομένων αλλά και των οικογενειών τους. Το σημαντικότερο εκ των οποίων ονομάστηκε «Κίνηση Κοινωνικής Αποκατάστασης ». Στη κίνηση αυτή αποδίδεται η δημιουργία των στεγών και των οίκων γειτονιάς με μια καινοτόμα δομή παροχών όπως στέγαση, σίτιση και υποστήριξη.

Οι πρώτες στέγες που δημιουργήθηκαν ήταν του Hull- House στο Σικάγο το 1889 και το Toynbee Hall στο Λονδίνο. Μάλιστα σύμφωνα με τον Α. Fink (1978), στο Hull-House φιλοξενούνταν ομάδες νεαρών χρηστών ναρκωτικών. (Καλλινικάκη, 2008)

- Το στάδιο του κρατικού παρεμβατισμού ονομάστηκε στάδιο της Ανάπτυξης ψυχοκοινωνικών λειτουργιών (1920-1960). Στη χρονική αυτή περίοδο ο ρόλος του κράτους έπαιξε με καθοριστικό τρόπο στη πορεία του επαγγέλματος. Η θεωρητική προσέγγιση εγκαταλείπεται και στη θέση της αντικαθίστατε η μεθοδολογία η οποία εξαρτάται από την ατομική αλλαγή, τη βελτίωση και τη διατήρηση της κοινωνικής λειτουργικότητας.
- Επέμβαση για κοινωνική αλλαγή αποτέλεσε το τρίτο στάδιο (1960-1980). Η περίοδος αυτή του επαγγέλματος σχετίζεται απόλυτα με την ανάπτυξη της κοινωνικής πρόνοιας και των ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση, στην ιατρική φροντίδα και στην ισότητα.
- Το τέταρτο στάδιο λέγεται Αποσύνδεση του επαγγέλματος από τον κοινωνικό και πολιτικό χώρο (1980-1990). Το στάδιο αυτό συμπίπτει χρονικά με τη κρίση που δημιουργήθηκε στο Κράτος Πρόνοια αλλά και στην εμφάνιση του φιλελευθερισμού στο δυτικό κόσμο. Επίσης την εποχή εκείνη η Κοινωνική Εργασία επεκτείνει τις ενέργειές της στα πλαίσια της μακροκοινωνικής εργασίας όπου περιλαμβάνει τη σχεδίαση κοινωνικής πολιτικής και τις αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε κοινοτικό επίπεδο.
- Το τελευταίο στάδιο αποτέλεσε το Μεταμοντέρνο στάδιο της Κοινωνικής Εργασίας, που ξεκίνησε από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 και συνεχίζει έως και σήμερα. Οι επιρροές που δέχτηκε το στάδιο αυτό

προήλθαν από τις επιδράσεις της μεταβιομηχανικής κοινωνίας σε κοινωνικό επίπεδο. Σύμφωνα με τα λεγόμενα της Δημοπούλου- Λαγωνίκα: « Σε αυτό το ευρύτερο σκηνικό απαισιοδοξίας, κρίσης αξιών και ιδιαίτερα για τις δυτικές κοινωνίες, η Κοινωνική Εργασία, ως ιδεολογικό και επαγγελματικό σύστημα επιδιώκει να επαναπροσδιορίσει τους στόχους της». Χωρίς βέβαια να αλλοιώνει το περιεχόμενο της και την ποιότητα που μοιράζεται με τους εξυπηρετούμενους. (Δημοπούλου- Λαγωνίκα, 2008) Παρακάτω θα δοθεί και η ιστορική αναδρομή της σχολικής κοινωνικής εργασίας.

II.II ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Στο υποκεφάλαιο αυτό θα αναλυθούν ενέργειες που έχουν γίνει σχετικά με την κοινωνική εργασία στην Ελλάδα καθώς επίσης και σε άλλες χώρες. Η σχολική κοινωνική εργασία ξεκινά τη δράση της στις αρχές του μεσαίωνα, με τη παροχή φροντίδας φτωχούς. Η ιδεολογία της βασιζόταν στην χριστιανική ελεημοσύνη.(Ζωγράφου,1993).

Πρωτοπόρα στην ανάπτυξη της δράσης αυτής αποτέλεσε η Νέα Υόρκη το σχολικό έτος 1906-1907 με την παροχή υπηρεσιών από τους «επισκέπτες παιδαγωγούς», όπως ονομάστηκαν οι κοινωνικοί λειτουργοί εκείνη την εποχή (Πάρλαλης, 2011). Πιο συγκεκριμένα στα ορφανοτροφεία στην << πόλη σχολείο>> του AUGUST FRANKE στο HALLEY, οι κοινωνικοί λειτουργοί παρείχαν υπηρεσίας στα άτομα τα οποία φιλοξενούσε. Όπως αναφέρει και ο Α. Ζωγράφος ‘Σε αυτά τα ιδρύματα συναντιέται η ιστορία της κοινωνικής εργασίας με την ιστορία του σχολείου.(Ζωγράφος,1993).

Τον 18^ο αιώνα έκανε την εμφάνιση του ο Pestalozzi, ένας από τους μεγαλύτερους θεμελιωτές που μετέτρεψαν τα σωφρονιστήρια των φτωχών. Από το πρότυπο Frank, όπου χρησιμοποιούνταν τα παιδαγωγικά μέσα της ‘τιμωρίας’ και του ‘σωφρονισμού’, κατάφερε να δώσει μια πνοή κοινωνικής παιδαγωγικής στα σωφρονιστικά μέλη. Κατά το πέρασμα των χρόνων και ιδιαίτερα τον 20^ο αιώνα η εκπαίδευση των φτωχών παίρνει τη μορφή της κρατικής πρόνοιας

παιδιών και Νέων, όπου συνδέεται άρρηκτα με το τομέα της παιδείας. Η εκπαίδευση αυτή αποτελείται από τρεις τομείς μόρφωσης:

- Την προσχολική Αγωγή
- Την πολιτική Επιμόρφωση
- Την κοινωνική Εργασία με Νέους (Ζωγράφος,1993).

Η κοινωνική εργασία σε αντίθεση με το σχολείο έλαβε δράση από κάτω προς τα πάνω. Δηλαδή πιο αναλυτικά, ξεκίνησε με τη παροχή ατομικής βοήθειας, όμως τη δεκαετία του 1960 η ατομική αυτή προσέγγιση που παρείχαν σε κάθε άτομο ξεχωριστά αμφισβητήθηκε, καθώς η τεχνολογική ανάπτυξη την περίοδο εκείνη αποδοκίμασε τις παρεχόμενες υπηρεσίες που πρόσφεραν οι σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί στο σχολικό χώρο. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα στις δεκαετίες του '70 και '80 να διαδοθεί σε μεγάλο βαθμό η ομαδική εργασία και συμβουλευτική στα σχολικά πλαίσια.(Ζωγράφος,1993).

Στην Ελλάδα έπειτα από μια δεκαετία περίπου (1974), στα τμήματα της Κοινωνικής Εργασίας αποφασίστηκε να τοποθετούνται φοιτητές σε δημόσια σχολεία με σκοπό οι τελευταίοι να ολοκληρώσουν τις πρακτικές εξάσκησή τους. Παρόλα αυτά όμως οι κοινωνικοί λειτουργοί δεν κατάφεραν να τοποθετηθούν σε σχολικές μονάδες προκειμένου να εργαστούν στον εκπαιδευτικό χώρο. Εξαιρεση αποτέλεσαν όμως τα σχολεία ειδικής αγωγής, κάποια δημόσια ΙΕΚ και οι συμβουλευτικοί σταθμοί της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Πάρλαλης, 2011).

Ιδιαίτερα σημαντικό, αποτέλεσε το γεγονός ότι στην Αμερική την δεκαετία του 1990 δημιουργήθηκε η Αμερικανική Ένωση Σχολικής Κοινωνικής Εργασίας με στόχο την προώθηση, την έρευνα, την εφαρμογή αλλά και την στήριξη σχολικών κοινωνικών λειτουργών.(Πάρλαλης,2011).

Παρά τις δυσκολίες που βίωσε και συνεχίζει να βιώνει το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού στα σχολεία, η σχολική κοινωνική εργασία, αποτελεί έναν από τους πιο καταλυτικούς ρόλους για την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων που σκοπό έχουν να επιφέρουν στους μαθητές την κοινωνική ευημερία και την διατήρηση των κοινωνικών τους δικαιωμάτων (Κανδυλάκη, 2009). Αφού δόθηκαν πληροφορίες σχετικά με το μέρος που ξεκίνησε η σχολική κοινωνική εργασία αλλά και το πώς εξελίχθηκε κατά καιρούς, ευθύς αμέσως θα αναλυθεί στο επόμενο υποκεφάλαιο που συμβάλλει η σχολική κοινωνική εργασία.

II.III ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

Η εκπαίδευση αποτελεί τον κύριο ρόλο των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Εκπαιδευτικά ιδρύματα ορίζονται τα Δημοτικά σχολεία , τα Γυμνάσια , τα Λύκεια , τα Τ.Ε.Ι και τα Α.Ε.Ι.

Ο ρόλος όμως του σχολείου δεν παραμένει ίδιος. Αρχικά, στόχος εκτός της μετάδοσης γνώσεων ήταν και η κοινωνικοποίηση , η ανάπτυξη ικανοτήτων και ενδιαφερόντων του παιδιού και η αφομοίωση βασικών αξιών και στάσεων όπως η Ελευθερία, η ειλικρίνεια, η Δημοκρατία, η θρησκευτική πίστη, η φιλοπατρία κλπ. Πλέον όμως, ο ρόλος του σχολείου αλλάζει και καθιστάτε δυσκολότερος αφού χρειάζεται να εκπαιδεύσει και παιδιά με νοητικές και σωματικές αναπηρίες, με διαταραχές συμπεριφοράς, καθώς και παιδιά από διάφορες πολιτιστικές και πολιτισμικές ομάδες. Επομένως, έχει αλλάξει και ο ρόλος του δασκάλου(όπου και θα αναλυθεί σε παρακάτω κεφάλαιο) ο οποίος θα πρέπει να ανταποκριθεί στα καινούργια δεδομένα πέρα της εκπαίδευσης. (Σταθόπουλος 2005, Ζωγράφου 1993). Ένα ακόμη ζήτημα είναι πως οι γονείς στην σημερινή εποχή φαίνεται να αποποιούνται τις ευθύνες τους λόγω του μεγάλου φόρτο εργασίας τους και απαιτούν από το σχολείο και κατ' επέκταση τους δασκάλους να αναλάβουν την αγωγή των παιδιών τους και θέματα όπως η εκπαίδευση, η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση ,τα ναρκωτικά να θεωρούνται ευθύνη του σχολείου. (Παπαϊωάννου Κ. 2000). Η εκπαίδευση λοιπόν στην σημερινή εποχή, είναι γνωστό πως αδυνατεί να ωφελήσει κάποιους μαθητές και γι' αυτόν τον λόγο κάποιοι από εκείνους τους μαθητές μπορεί να εμφανίσουν προβλήματα επικοινωνίας στο σπίτι, στο σχολείο, αλλά και στην κοινότητα. Είναι επομένως κατανοητό πως επαγγελματίες από άλλες ειδικότητες χρήζουν άμεση συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς. Μια ειδικότητα είναι και εκείνη του κοινωνικού λειτουργού. Πρέπει όμως να γίνει αντιληπτό πως χωρίς την βοήθεια κρατικών κοινωνικών υπηρεσιών ούτε ο δάσκαλος, ούτε ο κοινωνικός λειτουργός θα είναι σε θέση να βοηθήσει τους μαθητές, του εκάστοτε σχολείου, που προσπαθούν να ανταπεξέλθουν στις όποιες απαιτήσεις τους ζητούνται (Σταθόπουλος 2005, Παπαϊωάννου 2000). Αναφορές θα γίνουν παρακάτω για το πώς ορίζεται η κοινωνική εργασία και σε χώρες του εξωτερικού.

II.IV ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:

Η σχολική κοινωνική εργασία καλύπτει διεθνώς ένα ευρύ φάσμα άσκησης σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. (Κανδυλάκη, 2009). Το 1889 με το όνομα Hull House ιδρύθηκε και η κοινωνική υπηρεσία από την κοινωνική λειτουργό Jane Addams σε βιομηχανική συνοικία στο Σικάγο. Στο Σικάγο και σε πολλές άλλες περιοχές των Η.Π.Α υπήρξε μεγάλη έλευση Ευρωπαίων ήταν και η ένταξη των παιδιών τους στα σχολεία.

Το 1913 στην πόλη Rochester διόρισαν έναν «επισκέπτη δάσκαλο» στα αγγλικά (visiting teacher) με σκοπό την ομαλή έκβαση συνεργασίας μεταξύ σχολείου και γονέων. Η σχολική κοινωνική εργασία θεσμοθετήθηκε και διαδόθηκε έπειτα και στις υπόλοιπες πολιτείες των Η.Π.Α. Ο σκοπός και στόχος της κοινωνικής εργασίας στα σχολεία διέφερε ανάλογα με τα προβλήματα της κάθε εποχής. Στις αρχές του 1990 η κοινωνική εργασία στα σχολεία επικεντρώθηκε στην ενσωμάτωση των παιδιών των μεταναστών. Το 1920 κύριο πρόβλημα ήταν η εγκληματικότητα, κατ' επέκταση η σχολική εργασία στα σχολεία αφοσιώθηκε στην πρόληψη της. Στο τέλος του Δεύτερου Παγκοσμίου πολέμου οι κοινωνικοί λειτουργοί επηρεάστηκαν από την ψυχολογία και την ψυχανάλυση, επομένως άλλαξε και η σχολική κοινωνική εργασία στα σχολεία. Οι κοινωνικοί λειτουργοί έδωσαν έμφαση στην μέριμνα των παιδιών με ειδικές ανάγκες και ψυχικές διαταραχές και στην παραμονή τους στα κανονικά σχολεία. (Σταθόπουλος 2005, Αυγέλης Ν. και λοιποί 1990). Στο Ηνωμένο Βασίλειο στόχος του κοινωνικού λειτουργού είναι η παρακολούθηση του μαθητή των σχολικών μαθημάτων με σκοπό την πρόληψη της εγκατάλειψης του σχολείου, το σκασιαρχείο και η φυγή από το σπίτι. (Παπαϊωάννου Κ. 2000).

Στην Γερμανία η σχολική κοινωνική εργασία ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του 70' με σκοπό οι μαθητές να αντιμετωπίζονται ως ολότητα η οποία αλληλεπιδρά με το περιβάλλον. Επίσης, χρησιμοποιεί την κοινωνική παιδαγωγική η οποία αποτελεί κλάδο της κοινωνικής εργασία με σκοπό την συμβουλευτική παρέμβαση σε παιδιά που βρίσκονται υπό ιδρυματική ή έξω-ιδρυματική φροντίδα. (Ζωγράφου Α. 1993). Στην Νέα Ζηλανδία οι σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί SWiS (Social Workers in Schools) παρέχουν υπηρεσίες ελεύθερες στους μαθητές και τις οικογένειες τους, και οι συναντήσεις με κοινωνικό λειτουργό στο σχολείο δεν είναι υποχρεωτικές καθώς τα παιδιά επιλέγουν αν θα μιλήσουν με την κοινωνική υπηρεσία.

Η σχολική κοινωνική εργασία απευθύνεται α) στα παιδιά τα οποία έχουν μικρή συμμετοχή στο σχολείο, β) παιδιά τα οποία έχουν προβλήματα κοινωνικοποίησης και σωστής συμπεριφοράς, γ) παιδιά που αντιμετωπίζουν τον χαμό αγαπημένου προσώπου και προβλήματα με θλίψη, δ) οικογένειες οι οποίες μπορεί να αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα εθισμού. (<http://www.cyf.govt.nz>).

Στην Γαλλία στον τομέα της εκπαίδευσης οι επαγγελματίες της κοινωνικής εργασίας ονομάζονται ειδικοί παιδαγωγοί και εμπνευστές. Κύριο μέρος της εργασίας τους αποτελεί η πρόληψη μέσω της πρώιμης- προσχολικής παρέμβασης, η πολιτισμική και κοινωνική εμπύχωση των παιδιών και νέων μέσω της ενδυνάμωσης των μαθητών, καθώς ,επίσης και η ανάπτυξη της ομαδικότητας και η αίσθηση πως ανήκουν στο σχολικό περιβάλλον τους.

Στις Σκανδιναβικές χώρες, στην Ολλανδία και το Βέλγιο η σχολική κοινωνική εργασία είναι θεσμοθετημένη σε όλες τις βαθμίδες της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Κανδυλάκη, 2009). Παρακάτω θα παρουσιαστεί και η σχολική κοινωνική εργασία στην Ελλάδα πότε θεσπίστηκε ο νόμος για την εισαγωγή της στα σχολεία αλλά και την εξέλιξη της.

II.V Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

Στην Ελλάδα η αναγκαιότητα της κοινωνικής εργασίας στα σχολεία δεν έχει αναγνωριστεί. Υπάρχει νομοθετική ρύθμιση για την χρησιμοποίηση κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία από το 1978. Με το Ν.Δ 159/74 και το Π.Δ. 891/78 καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας και τα καθήκοντα των κοινωνικών λειτουργών στην εκπαίδευση. Μόνο στα ειδικά σχολεία λειτουργούν κοινωνικές υπηρεσίες σε μόνιμη βάση από το 1987 καθώς και στα Κέντρα Διαφοροδιαγνωστικής Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕΔΔΥ) όπου από το 2002 κοινωνικοί λειτουργοί εργάζονται και ως μέλη διεπιστημονικών ομάδων. Οργανωμένη κοινωνική υπηρεσία υπάρχει επίσης και σε μερικά ιδιωτικά σχολεία. Στο άρθρο 6 αναφέρει : 1) ο Κοινωνικός λειτουργός εις τον τομέα της εκπαίδευσης συμβάλει εις την πρόληψιν συναισθηματικών ή κοινωνικοοικονομικών προβλημάτων

μαθητών και σπουδαστών, οίτινες υπό την πίεσιν δυσμενών οικονομικών ή οικογενειακών συνθηκών ή καταστάσεων ή ετέρων κοινωνικών αιτιών, αδυνατούν να προσαρμοστούν εις τον εκπαιδευτικό χώρο και να αξιοποιήσουν επαρκώς τα δια του εκπαιδευτικού ή ετέρων προγραμμάτων διατεθειμένα υπό αυτά μέσα. 2) Το έργο του Κοινωνικού λειτουργού εις τον τομέα της εκπαίδευσεως συνίσταται εις την διερεύνησιν των συνθηκών, αίτινες αποτελούν τους γενεσιουργούς λόγους των εν τη προηγούμενη παράγραφο προβλημάτων εις την εκτίμησιν των αναγκών των ανωτέρω ατόμων και την παροχή προς αυτά και το περιβάλλον των, εν συνεργασία μετά του εκπαιδευτικού προσωπικού και του συμβούλου επαγγελματικού προσανατολισμού, ειδικών υπηρεσιών ενημερωτικού, συμβουλευτικού και επιβοηθητικού χαρακτήρος προκειμένου ταύτα, αιρομένων των εν λόγω δυσχερειών να ενταχθούν επιτυχώς εις τον εκπαιδευτικόν χώρον , να αναπτύξουν επικοδομητικά σχέσεις και να επωφεληθούν των υπέρ αυτών παρεχόμενων υπηρεσιών. 3) Η δραστηριότης του κοινωνικού λειτουργού εις τον τομέα της εκπαίδευσεως αναπτύσσεται εντός πλαισίου οργανωμένης κοινωνικής υπηρεσίας εκπαιδευτικού ιδρύματος, οιασδήποτε εκπαιδευτικής βαθμίδος. Από το 1974, τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας της Πάτρας ,Ηρακλείου και Αθηνών τοποθετούν κατά καιρούς σπουδαστές Κοινωνικής Εργασίας σε σχολεία για την εποπτευόμενη από καθηγητές πρακτική και εργαστηριακή τους άσκηση. Με αυτόν τον τρόπο και οι σπουδαστές μπορούν να έρθουν σε επαφή με τον συγκεκριμένο τομέα της Κοινωνικής Εργασίας αλλά και να προσφέρουν βοήθεια στο εκάστοτε σχολείο και τους μαθητές του. Επιπροσθέτως, κατά περιόδους υπάρχουν κοινωνικοί λειτουργοί που έχουν απασχοληθεί σε προγράμματα που συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), τα οποία αφορούσαν στην πρόληψη από εξαρτησιογόνες ουσίες, τη βία και την προώθηση αγωγής υγείας και απευθύνονταν στο σχολικό και φοιτητικό πληθυσμό (Σταθόπουλος 2005, Παπαϊωάννου, 2000, Κανδυλάκη 2009).

Οι παραπάνω ενέργειες που αναφέρθηκαν με εξαίρεση φυσικά τα ειδικά σχολεία και τα Κέντρα Διαφοροδιαγνωστικής Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕΔΔΥ) διακατέχονται από αποσπασματικό χαρακτήρα είτε αναφορικά με την διάρκεια, είτε με την χρηματοδότηση και τον κοινωνικό προγραμματισμό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η σχολική κοινωνική εργασία να μην λειτουργεί σε επίπεδο πρακτικής εφαρμογής σε ένα πραγματικά ορισμένο και μόνιμο θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα (Πιλήσης, 2011). Παρόλα αυτά, οιοσδήποτε κοινωνικός λειτουργός που ειδικεύεται στον τομέα της εκπαίδευσης δύναται να

απασχοληθεί σε μονάδες ψυχικής υγείας εφήβων, σε κοινωνικές υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε προγράμματα πρόληψης σχετικά με την ψυχική υγεία Μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών (ΜΚΟ) ή επιστημονικών σωματείων και σε ιατρο-παιδαγωγικές υπηρεσίες και κέντρα ψυχικής υγείας παιδιών εντός παιδιατρικών και ψυχο-παιδιατρικών νοσοκομείων (Καλλινικάκη,2009). Ποιοι είναι όμως οι στόχοι της σχολικής εργασίας και που αποβλέπουν θα δοθούν κάτωθι.

II.VI ΣΤΟΧΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ:

Η σχολική κοινωνική εργασία σε γενικές γραμμές θεωρεί το σχολείο ως ένα πολύπλοκο σύστημα, που αποτελεί ταυτόχρονα μέρος του συστήματος της κοινότητας, αλλά και υποσύστημα του ευρύτερου εκπαιδευτικού συστήματος.

Μέσω προγραμμάτων παρέμβασης τόσο σε ατομικό, όσο σε οικογενειακό και ομαδικό επίπεδο, παράλληλα με οργανωμένες δράσεις κοινοτικής κοινωνικής εργασίας, η κοινωνική εργασία στην εκπαίδευση έχει σκοπό την σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία (Κανδυλάκη, 2009). Η κοινωνική εργασία στα σχολεία αποβλέπει στην εξάλειψη κοινωνικό-παιδαγωγικών ελλείψεων και αδυναμιών ενός σχολείου μέσω σχολικών και εξωσχολικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, η σχολική κοινωνική εργασία ασχολείται με τις ψυχο-κοινωνικές ανάγκες των μαθητών τις οποίες αδυνατεί να αντιμετωπίσει η οικογένεια. Ενισχύει δηλαδή, την αντιμετώπιση των δυσκολιών των μαθητών μέσα από την αυτογνωσία και την αυτοπραγμάτωση τους. Η επίτευξη των στόχων αυτών επιτυγχάνεται μέσα από την ατομική βοήθεια αλλά και από την κοινοτική εργασία με ομάδες. Οι δραστηριότητες της σχολικής κοινωνικής εργασίας ποικίλει από την βοήθεια και την συμβουλευτική μέχρι την αντιμετώπιση και επίλυση σχολικών προβλημάτων, κοινωνικών, καθώς επίσης και προσωπικών (Αυγέλης Ν. και λοιποί, 1990). Πιο συγκεκριμένα και σε σχέση με τους μαθητές η σχολική κοινωνική εργασία, έχει ως στόχο της την διασφάλιση της συστηματικής και τακτική φοίτησης των μαθητών, με ιδιαίτερη έμφαση σε αυτούς που είναι κοινωνικά αποκλεισμένοι (Κανδυλάκη 2009). Άλλος στόχος της σχολικής κοινωνικής εργασίας είναι η συνεργασία εκπαιδευτικών και κοινωνικών λειτουργών με σκοπό την ομαλή ένταξη και προσαρμογή των παιδιών στην μαθησιακή

διαδικασία και στο δομημένο περιβάλλον του σχολείου. Η ενθάρρυνση και η υποστήριξη των μαθητών που παρουσιάζουν μαθησιακές δυσκολίες, η ενσωμάτωση και η υποστήριξη των μαθητών με ειδικές ανάγκες είναι από τα κύρια μελήματα της σχολικής κοινωνικής εργασίας (Καλλινικάκη 2009). Ακόμη ένας στόχος, είναι η ενσωμάτωση των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο (Κανδυλάκη, 2009). Επιπροσθέτως, η σχολική κοινωνική εργασία επικεντρώνεται στην πρόληψη λεκτικής και σωματικής βίας καθώς επίσης, στην πρόληψη της παραβατικότητας και της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών.

Ένας σχολικός κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίσει και να διερευνήσει υπόνοιες σωματικής ή σεξουαλικής κακοποίησης καθώς και σημάδια παραμέλησης τους μαθητή (Κανδυλάκη 2009). Αναφορικά με την συμπεριφορά και την κοινωνικότητα των μαθητών, οι σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να επικεντρώνονται στην αδυναμία συγκέντρωσης της προσοχής, στην απόσυρση ή και την απομόνωση τόσο από της μαθησιακές όσο και από τις ευρύτερες σχολικές δραστηριότητες, καθώς και στο είδος και την ποιότητα της αλληλεπίδρασης με συμμαθητές και εκπαιδευτικούς (Καλλινικάκη 2009).

Τέλος, ο σχολικός κοινωνικός λειτουργός εστιάζει και στην μείωση εκφάνσεων κοινωνικών ανισοτήτων και διακρίσεων εντός του σχολικού περιβάλλοντος (Ζωγράφου 1993).

II.VII ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Παραπάνω παρουσιάστηκαν οι στόχοι της σχολικής κοινωνικής εργασίας εδώ όμως θα γίνει αναφορά σχετικά με τους τρόπους που χρησιμοποιεί η σχολική κοινωνική εργασία.

Η σχολική κοινωνική εργασία χρησιμοποιεί ξεχωριστά αλλά και συνδυαστικά τρεις βασικές μεθόδους της κοινωνικής εργασίας: α) την κοινωνική εργασία με άτομα (ΚΕΑ), β) την κοινωνική εργασία με ομάδες (ΚΕΟ) και την κοινωνική εργασία με κοινότητα(ΚΕΚ).(Καλλινικάκη,2009).

Ο κοινωνικός λειτουργός όσος αναφορά το πλαίσιο της εξατομικευμένης

εκπαίδευσης υιοθετεί τον ρόλο του συμβούλου , έχει στόχο την υποστήριξη αλλά και την αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών η προβλήματα συμπεριφοράς των μαθητών (Καλλινικάκη 2009). Με βάση την μεθοδολογία που αντλεί ο κοινωνικός λειτουργός από την κοινωνική εργασία με ομάδες εστιάζει κυρίως στον οικογενειακό τομέα. Λειτουργεί ως σύμβουλος, εμπυχωτής, και αξιολογητής εργαζόμενος με τις οικογένειες ή υποκατάστατα οικογενειών προκειμένου:

- Να εντοπίσει τις όποιες δυσκολίες υπάρχουν στο οικογενειακό περιβάλλον του μαθητή και ενδέχεται να επιβαρύνουν την ψυχοσυναισθηματική κατάσταση αλλά και την μαθησιακή του εξέλιξη.
- Να διερευνήσει την αλληλεπίδραση των μελών της οικογένειας δηλαδή, την δυναμική της, και το κοινωνικό-οικονομικό υπόβαθρο αν αυτό έχει αρνητική απόρροια στον μαθητή.
- Να ενημερώσει τους γονείς αλλά και να τους φέρει σε επικοινωνία με φορείς ή υπηρεσίες αντίστοιχες με την φύση του προβλήματος που αντιμετωπίζουν.
- Να βοηθήσει τους γονείς να αντιληφθούν τις ανάγκες του μαθητή.
- Μέσα από υποδείξεις ορθών τρόπων διαχείρισης καταστάσεων που αφορούν το παιδί να συμβάλλει στην ενίσχυση του γονεϊκού τους ρόλου.
- Σε δύσκολες περιπτώσεις όπως παραμέληση ή κακοποίηση να παραπέμψει σε αρμόδιες υπηρεσίες ή αν κριθεί και αναγκαίο να ενημερώσει την εισαγγελία ανηλίκων (Κανδυλάκη 2009, Καλλινικάκη 2009, Πιλήσης 2011)

Αναφορικά με την κοινωνική εργασία στην κοινότητα ο κοινωνικός λειτουργός είναι ο συνδετικός κρίκος με την τοπική κοινωνία. Προωθεί προγράμματα πρόληψης και ενημέρωσης, αγωγής υγείας και πολιτισμικά δρώμενα. Ακόμα, δημιουργεί συνεργασίες μεταξύ υπηρεσιών και φορέων εντός και εκτός του σχολικού περιβάλλοντος και τέλος , καταφεύγει στην αξιοποίηση των πόρων της τοπικής κοινότητας αλλά και των όποιων αρμόδιων υπηρεσιών της κοινότητας που μπορούν να καλύψουν τις ψυχοσυναισθηματικές και μαθησιακές ανάγκες των μαθητών (Κανδυλάκη 2009). Τα μοντέλα παρέμβασης που χρησιμοποιεί ο σχολικός κοινωνικός λειτουργός θα εξεταστούν παρακάτω.

II.VIII ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Η κοινωνική εργασία στο πλαίσιο της σχολικής εκπαίδευσης αποτελείται από ένα ευρύ φάσμα μοντέλων παρέμβασης τα οποία διαφοροποιούνται το καθένα ξεχωριστά σε κάποιες πτυχές τους. Ένα από αυτά αναπτύχθηκε από την Lela Costin και ονομάστηκε «σχέσεις σχολείου-κοινότητας-μαθητών». Το μοντέλο αυτό επικεντρώνεται στην επίδραση που ασκούν στο μαθητή οι ελλείψεις του σχολείου ως μονάδα μάθησης αλλά και οι ελλείψεις που πιθανόν να υπάρχουν στην κοινότητα στην οποία ζει, σε σχέση με τις ιδιαιτερότητες των χαρακτηριστικών του.

Η L. Costin (1970) , αναφέρει συγκεκριμένα ότι οι σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί θα πρέπει να παρέχουν

- Συμβουλευτική σε άτομα και οικογένειες
- Συνηγορία
- Συμβουλευτική σε άλλους επαγγελματίες
- Διασύνδεση με τη κοινότητα
- Συντονισμό της διεπιστημονικής ομάδας
- Εκτίμηση αναγκών
- Ανάπτυξη προγραμματισμού και πολιτικής

(Πάρλαλης, 2011)

Σχεδόν την ίδια περίοδο (1972), ο John Alderson, ανέπτυξε τέσσερα ακόμα μοντέλα παρέμβασης τα οποία σχετίζονται μοναδικά με τη σχολική κοινωνική εργασία. Το πρώτο από αυτά ονομάστηκε κλινικό μοντέλο και επικεντρώνεται κυρίως στην υποστήριξη των μαθητών με κοινωνικές και συναισθηματικές δυσκολίες αλλά και των οικογενειών τους. Αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι στο συγκεκριμένο μοντέλο χρησιμοποιούνται μεθόδους της Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας.

Το δεύτερο μοντέλο ονομάστηκε σχολική αλλαγή. Η επικέντρωση του περιορίζεται στην αλλαγή των δυσλειτουργικών κανόνων και των κοινωνικών συνθηκών που καρποφορούν στην σχολική κοινότητα.

Κοινοτικό σχολείο ονομάστηκε το τρίτο μοντέλο του J. Alderson το οποίο

δίνει έμφαση στις σχέσεις αλληλεπίδρασης μεταξύ σχολείου και κοινότητας. Με ιδιαίτερο τρόπο εστιάζει στις σχέσεις μεταξύ σχολικού περιβάλλοντος και κοινοτικών μειονοτήτων τα μέλη των οποίων ή κατανοούν με λάθος τρόπο το ρόλο του σχολείου ή δεν το κατανοούν καθόλου.

Το τέταρτο και τελευταίο μοντέλο λέγεται κοινωνική αλληλεπίδραση. Βασίζεται στις αλληλεπιδράσεις των μαθητών και των οικογενειών τους με το σχολείο. Στόχος του μοντέλου αυτού είναι να βελτιώσει τις αλληλεπιδράσεις αυτές. (Πάρλαλης, 2011).

Επιπρόσθετα, άλλο ένα μοντέλο παρέμβασης που αναπτύχθηκε στην Ουγγαρία από τη Μη Κυβερνητική Οργάνωση INDIT Kozalapitvany ονομάστηκε Pecs. Το συγκεκριμένο μοντέλο παρέμβασης βασίστηκε στο συστημικό μοντέλο της Κοινωνικής Εργασίας. Οι παρεμβάσεις στου εστιάζουν σε:

- Ατομική συμβουλευτική και διαχείριση περίπτωσης. Οι καταστάσεις στις οποίες χρησιμοποιείται το πλαίσιο της συγκεκριμένης συμβουλευτικής διακρίνεται κυρίως στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές στη ζωή τους , που αρνητικό αντίκτυπο έχουν στην μαθησιακή τους πρόοδο
- Συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες για γονείς και οικογένειες.
- Κοινωνική εργασία με Ομάδες. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιούνται ομαδικές συνεδρίες με μαθητές που βιώνουν κοινές δυσκολίες
- Κοινοτική κοινωνική εργασία. Στο πεδίο αυτό η συνεργασία επεκτείνεται σε ομαδικές υποστήριξης νέων, με συλλόγους γονέων και εκπαιδευτικών και τέλος με αρχές που είναι υπεύθυνες για την εκπαίδευση. (Πάρλαλης, 2011).

Δόθηκαν λοιπόν, παραπάνω τα μοντέλα παρέμβασης που χρησιμοποιούνται στην σχολική κοινωνική εργασία αλλά και ο σκοπός τους. Παρακάτω θα αναλυθούν οι αρχές που διέπουν την κοινωνική εργασία καθώς και την σχολική κοινωνική εργασία.

II.IX ΑΡΧΕΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Η σχολική Κοινωνική Εργασία είναι ένα επάγγελμα όπου βασίζεται στις αρχές και στις αξίες οι οποίες διέπουν στην Κοινωνική Εργασία. Ωστόσο, έχουν δημιουργεί κάποιες επιπλέον ιδιαίτερες αρχές οι οποίες αφορούν αποκλειστικά το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού στα σχολεία. Συγκεκριμένα:

- Κάθε μαθητής αντιμετωπίζεται από τον ειδικό ως ένας ξεχωριστός άνθρωπος με μοναδικά χαρακτηριστικά και προσωπικότητα.
- Η μαθησιακή πρόοδο αποτελεί δικαίωμα για όλους του μαθητές.
- Οι ατομικές διαφορές είναι αναγνωρίσιμες και αποδεκτές (Οι διαφορές αυτές σχετίζονται ακόμα και για το βαθμό μάθησης που έχει κάθε μαθητής). Η παρέμβαση οφείλει να έχει ως σκοπό να υποστηρίξει τους εκπαιδευτικούς στόχους των μαθητών.
- Η παροχή υπηρεσιών από το σχολικό κοινωνικό λειτουργό προσφέρεται σε κάθε παιδί ανεξαρτήτου φυλής, κοινωνικών και οικονομικών χαρακτηριστικών. (Πάρλαλης, 2011).

Στο παραπάνω κεφάλαιο που ακολούθησε δόθηκαν πληροφορίες σχετικά με την ιστορία της σχολικής εργασία στην Ελλάδα καθώς και σε χώρες του εξωτερικού. Αναλύθηκαν οι στόχοι της σχολικής κοινωνικής εργασίας όπως επίσης και τα μοντέλα παρέμβασης που χρησιμοποιεί. Σημασία δόθηκε και στον ρόλο του σχολικού κοινωνικού λειτουργού αφού γίνεται αντιληπτό πως το φάσμα αναγκών που έχει να καλύψει είναι ευρύ. Στο επόμενο κεφάλαιο όμως θα αναλυθεί κομμάτι της εκπαιδευτικής πολιτικής και ειδικότερα τι είναι εκπαιδευτική πολιτική και από ποιους διαμορφώνεται.

Π.Χ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ:

Λέγοντας «εκπαιδευτική πολιτική» εννοούμε το σύνολο των επιλογών, των ενεργειών και των μέσων, που γίνονται και χρησιμοποιούνται από το κράτος για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων. Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι η Πολιτεία είναι ο μοναδικός εκφραστής της εκπαιδευτικής πολιτικής. Στη διαμόρφωση όμως συμβάλλουν, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο διάφοροι φορείς μεταξύ αυτών οι εκπαιδευτικοί, και οι εκπαιδευτικές μονάδες .(<http://reader.ekt.gr>). Αναλυτικά ρόλο στην διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής παίζουν ρόλο:

- *Κυβέρνηση και κόμματα* : Η κυβέρνηση είναι αυτή που έχει τον τελευταίο λόγο στην διαμόρφωση της εκάστοτε εκπαιδευτικής πολιτικής. Η συμμετοχή των κομμάτων στις τελικές αποφάσεις είναι κυρίως συμβουλευτικού η ελεγκτικού χαρακτήρα.
- *Θεσμικοί σύμβουλοι* : με τον όρο θεσμικοί σύμβουλοι εννοούνται για παράδειγμα το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, το Κέντρο εκπαιδευτικής Έρευνας κ. ο. κ. η συμβολή αυτών των συμβούλων όπως και στην περίπτωση των κομμάτων είναι συμβουλευτική τόσο σε θέματα αρχών της εκπαιδευτικής πολιτικής όσο και σε θέματα επεξήγησης και εξειδίκευσης κατά την εφαρμογή τους. αυτά είναι για παράδειγμα τα εγχειρίδια, οι μέθοδοι διδασκαλίας και αξιολόγησης.
- *Ακαδημαϊκή κοινότητα* : (πανεπιστήμια, ινστιτούτα κ. α) ο ρόλος της ακαδημαϊκής κοινότητας για την διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής επιτυγχάνεται μέσα από έρευνες που λαμβάνουν χώρα και φέρνουν στην επιφάνεια ζητήματα που την αφορούν επίσης ελέγχει και τις αρχές καθώς και την αποτελεσματικότητα των εφαρμογών της. Σε πολλές περιπτώσεις συμβαίνει τα αποτελέσματα των ερευνών να χρησιμοποιηθούν με τον κατάλληλο τρόπο έτσι ώστε να νομιμοποιήσουν μια εκπαιδευτική πολιτική.
- *Κοινωνία*: σε αυτήν την κατηγορία ανήκουν οι διανοούμενοι οι εργαζόμενοι οι γονείς καθώς επιχειρήσεις κ. α. Όλοι αυτοί μαζί και καθένας ξεχωριστά συμβάλλουν στην διαμόρφωση κοινωνικής πολιτικής μέσω κειμένων παρατηρήσεων και αντιρρήσεων. Επίσης στοχευόμενα σχόλια που θα διαμορφώσουν αιτήματα, πιέσεις και προγράμματα για την εκπαιδευτική πολιτική.
- *Εκπαιδευτικοί, επιστημονικές και συνδικαλιστικές ενώσεις*. Μέσω των διαλόγων των κινητοποιήσεων καθώς και των επιστημονικών συνέδριων αναδεικνύονται τα θέματα που αντιμετωπίζει το εκπαιδευτικό σύστημα. Επιπροσθέτως η "ομάδα" αυτή διεκδικεί την κατοχύρωση των εργασιακών σχέσεων, των επιστημονικών αναζητήσεων των εκπαιδευτικών και την επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη.

- *Μέσα μαζικής ενημέρωσης:* Ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης για την διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής είναι η προβολή καθώς και η δημιουργία πιέσεων με σκοπό να υπάρχει ένας προσανατολισμός στην εκπαιδευτική πολιτική. Επίσης συμβάλει και στην θετική προβολή των θετικών στοιχείων της.

Εκπαιδευτικές μονάδες: στο εκπαιδευτικό σύστημα υπάρχουν μηχανισμοί αξιολόγησης επόπτευσης, διοίκησης και ανατροφοδότησης οι οποίοι καταγράφουν την επιτυχία ή την αποτυχία της ήδη υπάρχουσας κοινωνικής πολιτικής τόσο σε επίπεδο αρχών όσο και εφαρμογών. (Αθανασούλα-Ρέππα Α. 1999).

Π.ΧΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

Η Εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά μεταξύ των ηλικιών 6-15, δηλαδή περιλαμβάνει την Πρωτοβάθμια (Δημοτικό) και την κατώτερη Δευτεροβάθμια (Γυμνάσιο). Η σχολική ζωή, όμως, των μαθητών μπορεί να ξεκινά από την ηλικία των 2,5 ετών (προσχολική εκπαίδευση) σε ιδρύματα (ιδιωτικά και δημόσια) που ονομάζονται Βρεφονηπιακοί Παιδικοί Σταθμοί. Ορισμένοι Βρεφονηπιακοί Παιδικοί σταθμοί διαθέτουν και Νηπιακά Τμήματα που λειτουργούν παράλληλα προς τα Νηπιαγωγεία.

Η διάρκεια φοίτησης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Δημοτικό) είναι εξαετής, με ηλικία εισόδου το 6ο έτος. Παράλληλα προς τα κοινά Νηπιαγωγεία και Δημοτικά λειτουργούν και Ολοήμερα σχολεία, τα οποία έχουν διευρυμένο ωράριο λειτουργίας και εμπλουτισμένο Αναλυτικό Πρόγραμμα. Η μετά-υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση του 1997, περιλαμβάνει δύο τύπους σχολείων: τα Ενιαία Λύκεια και τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (ΤΕΕ). Η διάρκεια φοίτησης είναι τριετής στα Ενιαία Λύκεια και διετής (α΄ κύκλος σπουδών) ή τριετής (β΄ κύκλος σπουδών) στα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια, ενώ δεν αποκλείονται αμοιβαίες μετακινήσεις από τον ένα τύπο σχολείου στον άλλο.

Παράλληλα με τα κοινά σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης λειτουργούν και Ειδικά Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια και λυκειακές τάξεις, που απευθύνονται σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

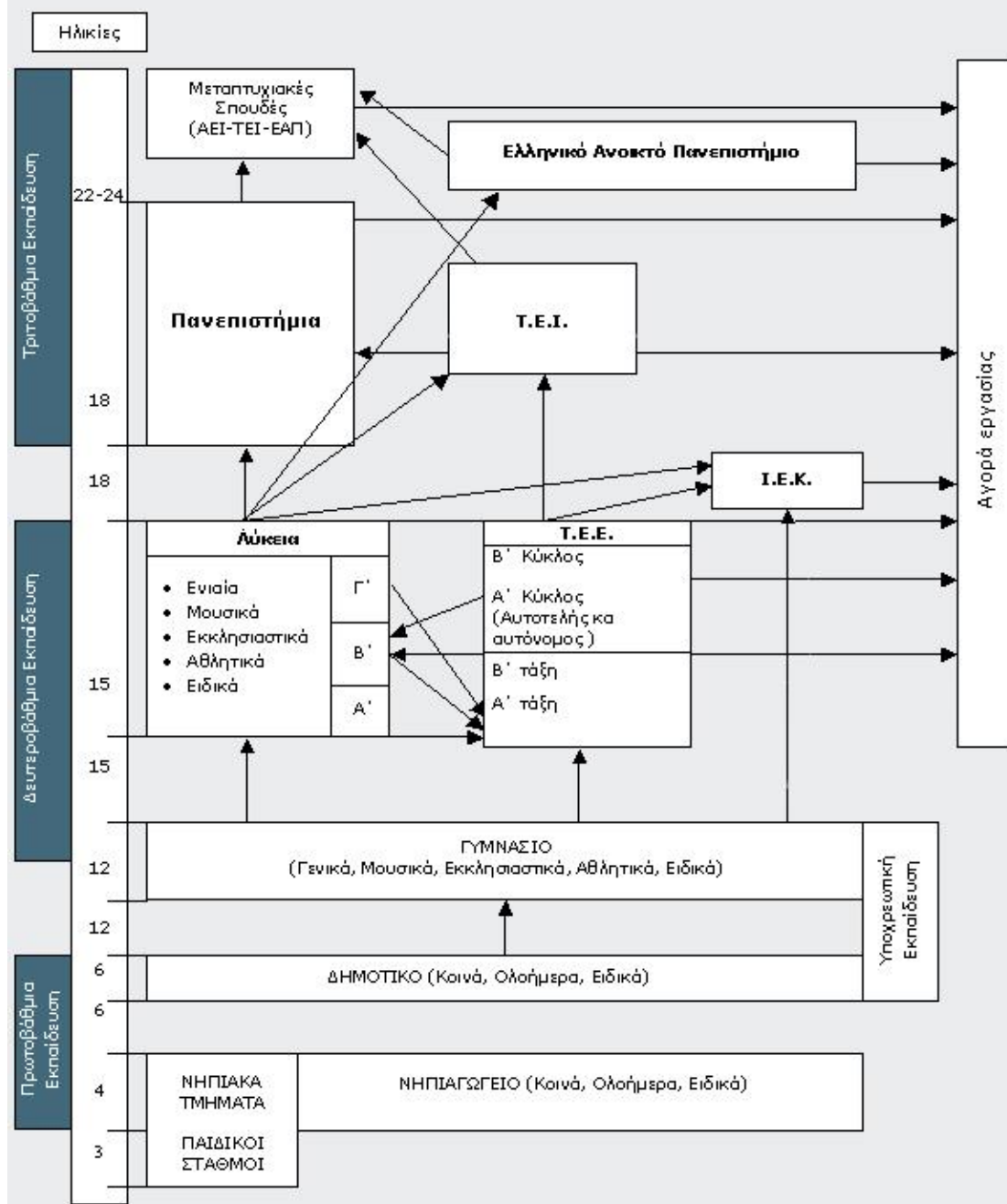
Επίσης λειτουργούν και Μουσικά, Εκκλησιαστικά και Αθλητικά Γυμνάσια και Λύκεια. Στη μετα-υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση εντάσσονται και τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), τα οποία προσφέρουν επίσημη αλλά αδιαβάθμητη εκπαίδευση. Τα Ιδρύματα αυτά χαρακτηρίζονται αδιαβάθμητα, γιατί δέχονται τόσο αποφοίτους Γυμνασίου όσο και αποφοίτους Λυκείου, ανάλογα με τις επιμέρους ειδικότητες που προσφέρουν.

Η δημόσια πανεπιστημιακή εκπαίδευση χωρίζεται σε ΑΕΙ και ΤΕΙ. Η εισαγωγή των φοιτητών σε αυτά τα ιδρύματα εξαρτάται από την επίδοσή τους σε εξετάσεις εθνικού επιπέδου που λαμβάνουν χώρα στη Β΄ και Γ΄ τάξη του Λυκείου. Επιπρόσθετα, στο ΕΑΠ οι φοιτητές γίνονται αποδεκτοί από την ηλικία των 22 ετών μετά από κλήρωση. Το διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζει συνοπτικά τη δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, όπως αυτό συγκροτείται από ιδρύματα της επίσημης τυπικής, διαβαθμισμένης ή αδιαβάθμητης εκπαίδευσης.

Η επίσημη τυπική εκπαίδευση χαρακτηρίζεται από καθορισμένη διάρκεια σπουδών, επαναληψιμότητα, και απονομή επίσημου τίτλου σπουδών στο τέλος τους, ο οποίος αποτελεί και την κρατική νομιμοποίησή της. Η διαβάθμιση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων συνεπάγεται την υποχρέωση κατοχής του αποδεικτικού τίτλου (απολυτηρίου, πτυχίου κλπ.) του προηγούμενου επιπέδου σπουδών για τη συνέχιση στο επόμενο.

Επισημαίνεται ότι το διάγραμμα δίνει τη γενική εικόνα του εκπαιδευτικού συστήματος σε όσες εκφάνσεις του εποπτεύονται κυρίως από το ΥΠΕΠΘ, που είναι και οι μεγαλύτερες σε έκταση. Όμως, μια ευρύτερη ανάλυση δείχνει ότι το σύνολο των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που προσφέρονται στην Ελλάδα αποτελεί ένα πλέγμα πολύ πιο πολύπλοκο, πολυεπίπεδο και διαφοροποιημένο. Πολλές άλλες εκπαιδευτικές υπηρεσίες, διαβαθμισμένες ή αδιαβάθμητες, προσφέρονται μέσα στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα και σε συνεργασία με αυτό ή και εντελώς ανεξάρτητες απ όσες εντάσσονται στον βασικό πυρήνα του. (<http://archive.minedu.gov>)

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Παραπάνω δόθηκαν πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση στην Ελλάδα δηλαδή από ποια ηλικία ένα παιδί υποχρεούται να ξεκινήσει τα σχολεία καθώς και πότε είναι νόμιμο να σταματήσει. Δόθηκαν επίσης όλες οι βαθμίδες φοίτησης καθώς και ένα σχεδιάγραμμα σχετικά με την γενική εικόνα του εκπαιδευτικού συστήματος.

Το επόμενο υποκεφάλαιο παρακάτω αναλύει τα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών.

II.XII ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ:

Το εκπαιδευτικό σύστημα των ΗΠΑ θα μπορούσε να αποτελέσει ένα παράδειγμα προς μίμηση, σύμφωνα με πολλούς. Η κυρία Άννα Αθανασοπούλου είναι εκπαιδευτικός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Βόρεια Καρολίνα των ΗΠΑ και η ίδια υπογραμμίζει στο “βήμα”: *«Από τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού και τακτικά, κάθε δύο χρόνια, τα παιδιά υποβάλλονται σε τεστ αντιληπτικής ικανότητας και δείκτη νοημοσύνης, ενώ στο Γυμνάσιο δημιουργούνται ειδικές διδακτικές ομάδες, ανάλογα με τις ικανότητες των παιδιών. Στο Λύκειο υπάρχουν ειδικές τάξεις που ονομάζονται "Προχωρημένης Τοποθέτησης" (Advanced Placement) για χαρισματικούς μαθητές, όπου το επίπεδο αντιστοιχεί στα αντίστοιχα πανεπιστημιακά μαθήματα. Αν μάλιστα οι μαθητές λάβουν πάνω από έναν συγκεκριμένο βαθμό αναγνωρίζεται ότι έχουν περάσει το αντίστοιχο μάθημα σε συγκεκριμένα πανεπιστήμια!»* (<http://www.tovima.gr>)

II. XIII ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ:

Σύμφωνα με το νόμο, όλα τα παιδιά υποχρεούνται να πηγαίνουν σχολείο από την ηλικία των 5-16 ετών και πρέπει να λαμβάνουν πλήρη εκπαίδευση. Μέχρι το 1988 τα σχολεία ήταν ελεύθερα να αποφασίσουν τι θα δίδασκαν στους μαθητές τους, με μόνη υποχρέωση το μάθημα των Θρησκευτικών. Το εθνικό πρόγραμμα σπουδών καθορίζει τέσσερα βασικά στάδια, τα οποία κατανομή ως εξής:

- Ø Βασικό Στάδιο 1: Έτη 1 και 2 (μέχρι την ηλικία των 7)
- Ø Βασικό Στάδιο 2: Χρόνια 3, 4, 5 και 6 (ηλικίας 7 έως 11)
- Ø Βασικό Στάδιο 3: Χρόνια 7, 8 και 9 (ηλικίας 11 έως 14)

Ø Βασικό Στάδιο 4: Έτη 10 και 11 (ηλικίας 14 έως 16)

(<http://www.schoolswork.co.uk>)

II. XIV ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ:

Η προσχολική εκπαίδευση παρέχεται από διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε παιδιά ηλικίας από 3 ετών. Η φοίτηση είναι προαιρετική, αλλά όλα τα παιδιά έχουν το νόμιμο δικαίωμα για θέση στο Νηπιαγωγείο. Στη Γερμανία, ο κύριος φορέας προσχολικής εκπαίδευσης είναι το Νηπιαγωγείο. Από την ηλικία των έξι ετών όλα τα παιδιά πρέπει να φοιτήσουν στο **Δημοτικό Σχολείο (Grundschule)**, το οποίο στις περισσότερες πολιτείες διαρκεί 4 χρόνια με εξαίρεση κάποιες πολιτείες όπου διαρκεί 6 χρόνια. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση διακρίνεται σε δύο επίπεδα. Στο Δευτεροβάθμιο Επίπεδο I, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας έχει σε μεγάλο βαθμό ένα γενικό τριστρωματικό εκπαιδευτικό σύστημα: Hauptschule, Realschule and Gymnasium. Το Gesamtschule, το οποίο καλύπτει και τους τρεις τύπους σχολείων υπό ενιαία στέγη και με διαφορετική οργανωτική δομή, είναι ένας ειδικός τύπος σχολείου. Σε διάφορες πολιτείες υπάρχουν επίσης ειδικά σχολεία όπως το Orientierungsstufen (Φάση Προσανατολισμού), Middle Schools, Regelschulen (Γενικά Σχολεία), ενιαίο Hauptschule και Realschule, Werkrealschulen (δευτεροβάθμια τεχνικά σχολεία) και άλλα. (<http://www.dynot.net>)

II.XV ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ:

Αναφορά γίνεται σε αυτό το υποκεφάλαιο σχετικά με το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού μιας και η θέση του είναι καιρία λόγω των προβλημάτων που υποβόσκουν στα σχολικά περιβάλλοντα. Τα τελευταία χρόνια το γεγονός τα παιδιά να φοιτούν σε σχολεία είναι ένα σύνηθες φαινόμενο συγκριτικά με τα παλιότερα χρόνια. Έχοντας ένα μεγάλο όγκο ατόμων σε κάθε σχολείο είναι λογικό να υπάρχουν προβλήματα. Τα προβλήματα που τυχόν προκύπτουν από τον μεγάλο πληθυσμό θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με τα κατάλληλα μέσα εργαλεία και μεθόδους πριν να είναι πολύ

αργά. Η πολύπλοκη φύση των προβλημάτων αυτών και η σοβαρότητα της κάθε περίπτωσης είναι αδύνατον να αντιμετωπιστούν ολιστικά και ουσιαστικά από ένα μόνο άτομο. Η παρουσία ενός κοινωνικού λειτουργού στα σχολεία είναι αναγκαία. Λόγω της εκπαίδευσης που έχει λάβει έχει την δυνατότητα να κάνει μια συντονισμένη και οργανωμένη προσπάθεια για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων έτσι ώστε να επιτευχθεί ο στόχος. Σε αυτή του την προσπάθεια θα πρέπει να συμμετάσχει όλο το εργατικό δυναμικό του σχολείου καθώς και οι γονείς αλλά και η ευρύτερη κοινότητα.

Η κάθε περίπτωση και το κάθε παιδί είναι διαφορετικά από το άλλο και χρήζουν ιδιαίτερης μεταχείρισης καθώς και κατάλληλες γνώσεις. Οι προσπάθειες επίλυσης των κατά μέρους περιπτώσεων θα εφαρμοστούν αναλόγως την περίπτωση στο άτομο, στο σχολείο και στην τάξη αναλόγως με το θέμα.(OIweus D.: 2009).

Πιο συγκεκριμένα οι κοινωνικοί λειτουργοί στα σχολεία είναι μια κοινότητα βασισμένη στις κοινωνικές υπηρεσίες όπου δίνει στους κοινωνικούς λειτουργούς τα δικαιώματα στον σχολικό χώρο με σκοπό να φέρει κοντά το μαθητή με την οικογένεια του και την σχολική ζωή (<http://www.cyf.gov>).

Μέσα στα καθήκοντα του κοινωνικού λειτουργού που εργάζεται σε σχολείο είναι η σύνταξη ενός πλήρους κοινωνικού ιστορικού. Το κοινωνικό ιστορικό δεν είναι προϊόν μιας μόνο συνέντευξης αλλά συλλογή των στοιχείων που παρατίθενται κατά την διάρκεια των συνεντεύξεων. Κατά την διάρκεια της συμπλήρωσης του κοινωνικού ιστορικού ο κοινωνικός λειτουργός οφείλει να είναι αντικειμενικός διακριτικός και ουδέτερος απέναντι στα λεγόμενα του εξυπηρετούμενου. Οι ερωτήσεις που γίνονται μεταξύ κοινωνικού λειτουργού και εξυπηρετούμενου δεν είναι ερωτήσεις κλειστού τύπου αλλά ερωτήσεις στο πλαίσιο συζήτησης. Μέσα από τις ερωτήσεις αυτές ο εξυπηρετούμενος μπορεί να εκφράσει και συναισθήματα όπως φόβο άγχος και ντροπή. Αναλόγως την περίπτωση του πελάτη σε κάθε κοινωνικό ιστορικό δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα σε άλλες ερωτήσεις. Στην περίπτωση της συμπλήρωσης κοινωνικού ιστορικού που θα αφορά έναν μαθητή με μαθησιακές δυσκολίες οι ερωτήσεις θα εστιαστούν με στοιχεία που θα αφορούν στην πορεία της ψυχοκινητικής ανάπτυξης, στην εξέλιξη του λόγου και τις ομιλίας.

Το κοινωνικό ιστορικό θα εμπλουτιστεί επίσης με πληροφορίες που δίνει το σχολείο σχετικά με την σταδιοδρομία του μαθητή, τα προβλήματα που τυχόν αντιμετωπίζει μέσα στο σχολείο καθώς και την ποιότητα των σχέσεων του με του

συμμαθητές και τους καθηγητές του. Επίσης, η συμπλήρωση του κοινωνικού ιστορικού ακολουθείται και με στοιχεία της εξωτερικής εμφάνισης και της συμπεριφοράς του εξυπηρετούμενου καθ' όλη την διάρκεια της συνάντησης.. Ακόμη υπάρχει και η εκτίμηση του κοινωνικού λειτουργού σχετικά με τις δυνατότητες του ατόμου όπως νοητικές ικανότητες, αντοχή στις απογοητεύσεις, αυτοεκτίμηση και άλλα στοιχεία τέτοιου τύπου. Τέλος περιέχει την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών παραμέτρων για παράδειγμα εάν υπάρχει υποστηρικτικό περιβάλλον η μη. (Καλλινικάκη,2008).

Οι κοινωνικοί λειτουργοί στα σχολεία θα πρέπει να ενδιαφέρονται και να μιλάνε με τους μαθητές. Είναι υποχρεωμένος να συζητάει με τους μαθητές και να “απομακρύνει” ανησυχίες των μαθητών οι οποίες θα μπορούσαν να φανούν επιβλαβείς και να επηρεάσουν την ευημερία του εκάστοτε μαθητή καθώς επίσης και την ασφάλειά του. Οι ανησυχίες αυτές που ο κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να εντοπίσει και να αντιμετωπίσει μπορεί επίσης να αφορούν τις σχολικές του επιδόσεις ακόμα και σε πολλές περιπτώσεις όταν οι γονείς δεν θα μπορούν να διαχειριστούν κάποιες καταστάσεις στην ζωή του παιδιού τους.

Ο κοινωνικός λειτουργός ασχολείται με τον μαθητή και κατ' επέκταση με την οικογένεια του κάθε παιδιού. Τα θέματα που συνεργάζεται με την οικογένεια και το παιδί είναι τα εξής :

- Η συνεργασία αυτή θα βοηθήσει στην προσωπικότητα του μαθητή έτσι ώστε να αναπτύξει σωστές δεξιότητες που αφορούν την επικοινωνία με τον περίγυρό και κάθε είδους διαπροσωπική σχέση.
- Επίσης το παιδί θα μάθει να έχει αυτοεκτίμηση και να νιώθει καλά με στον εαυτόν του.
- Η συνεργασία κοινωνικού λειτουργού και οικογένειας θα βοηθήσει τους γονείς να αναπτύξουν κάποιες γονεϊκές δεξιότητες και για το πώς θα πρέπει να διαχειριστούν κάποιες καταστάσεις που τους απασχολούν και ανησυχούν.
- Επίσης οι οικογένειες θα μπορούν να συμβουλευτούν τον κοινωνικό λειτουργό για θέματα που θα αφορούν τις ανησυχίες τους σχετικά με την διαχείριση χρημάτων και τα τυχερά παιχνίδια. (<http://www.cyf.govt.>)

Ο χώρος της εκπαίδευσης είναι απαιτητικός και η παρουσία-ρόλος του κοινωνικού λειτουργού θα βοηθήσει στην καλύτερευση των καταστάσεων και κατ' επέκταση στην εξέλιξη των μαθητών. Μέσα στα καθήκοντα του είναι να ξέρει να εκτιμά τις καταστάσεις να έχει πολύπλευρες οπτικές γωνίες και να μην είναι μονοδιάστατος. Όταν βλέπει ότι ένα άτομο ή μια ομάδα βρίσκεται σε κίνδυνο να αποτύχουν ή ακόμη και να εγκαταλείψουν το σχολείο τότε θα πρέπει να τα εφοδιάσει με τις γνώσεις του έτσι ώστε να τους δώσει την δυνατότητα να λύσουν τα προβλήματα τους και τις συγκρούσεις τους. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από την ενίσχυση της αυτοπεποίθησής τους επίσης αυτό θα οδηγήσει στην καλύτερευση της σχέσης του μαθητή με το σχολείο και στην μείωση της εφηβικής εγκληματικότητας. (Henderson&Milstein,2008).

Ο σχολικός κοινωνικός λειτουργός είναι απαραίτητο να γνωρίζει τον πληθυσμό που τον χρειάζεται, να δουλεύει με άτομα ανεξαρτήτου υπηκοότητας, να γνωρίζει πώς να συνεργάζεται με την οικογένεια του μαθητή καθώς και με τους εκπαιδευτικούς έτσι ώστε να βρει το κατάλληλο πρόγραμμα που αρμόζει στην εκάστοτε περίπτωση για την επίλυση της προβληματικής κατάστασης του ατόμου. (Openshaw Linda,2008) Μέσα στο χαμό των απαιτήσεων και των ρόλων που θα πρέπει να καλύψει ένας κοινωνικός λειτουργός στο σχολείο, υπάρχουν ακόμα τρεις βασικοί τομείς οι οποίοι θα πρέπει να καλυφθούν από το ίδιο άτομο:

- ü Κοινωνική εργασία με τους μαθητές ατομικά και τους οικογένειές τους
- ü Κοινωνική εργασία που θα αφορά την ανάπτυξη και την εφαρμογή κάποιων προγραμμάτων στην ομάδα
- ü Τέλος συνεργασία με την κοινότητα και συντονισμός υπηρεσιών που αφορούν τους μαθητές. (<http://www.cyf.govt>)

Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στην *ατομική παρέμβαση* είναι η ψυχοκοινωνική υποστήριξη του μαθητή ο οποίος θα έχει υποδειχθεί ή από τους καθηγητές ή από το οικογενειακό περιβάλλον ή ακόμα και από τους συμμαθητές του. Μέσα στα καθήκοντα του σχολικού κοινωνικού λειτουργού είναι και η παραπομπή του μαθητή σε ορισμένα κέντρα διάγνωσης μαθησιακών δυσκολιών, για προβλήματα ψυχολογικής ή σωματικής φύσεως του παιδιού ακόμα και της οικογένειας εάν τα προβλήματα που υπάρχουν παρεμποδίζουν το μαθητή από την αποδοτικότητά του στο σχολείο. (Λέκκου, 2007) Στην ατομική παρέμβαση και στην συνεργασία με

μεμονωμένους μαθητές και της οικογένειας τους πιο συγκεκριμένα ο κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει:

- Ø να αναπτύξει τις δεξιότητες που θα αφορούν την αμφίδρομη υποστήριξη στις σχέσεις μέσα στην οικογένεια, καθώς και θα δημιουργηθούν σχέσεις εμπιστοσύνης των γονέων με τα παιδιά τους.
- Ø ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα γίνονται αξιολογήσεις οι οποίες θα αφορούν την επίτευξη των στόχων που θα έχουν οριστεί από τις πρώτες συναντήσεις με τον κοινωνικό λειτουργό, και θα ορίζονται νέοι στόχοι και σχέδια παρέμβασης.
- Ø Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού θα είναι υποστηρικτικός για τα παιδιά και τους γονείς τους μέσα στο σχολικό χώρο.
- Ø Θα γράφονται εκθέσεις από τον κοινωνικό λειτουργό για τα περιστατικά και τις περιπτώσεις για τις οποίες η οικογένεια ή ο μαθητές θα είναι ανήσυχοι.
- Ø Τέλος θα παίζει συντονιστικό ρόλο όπου και όταν η οικογένεια ή τα παιδιά εμπλέκονται με υπηρεσίες. (<http://www.cyf.govt.>)

Όσο αναφορά την *ομαδική παρέμβαση*, ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού είναι:

- Η ενδυνάμωση της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών οι οποίοι αποτελούν κομμάτι μια ευπαθούς ομάδας ή μη.(Ζαϊμάκης, 2005)
- Η συνεργασία με τα άτομα που θα εμπλέκονται στην ομάδα και η αξιολόγηση των αναγκών που θα τεθούν ως ζήτημα και κατά πόσο και με ποιους τρόπους παρέμβασης οι ανάγκες αυτές θα έχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στο πλαίσιο πάντα της ομαδικής παρέμβασης.
- Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στις ομάδες όπως και στις ατομικές παρεμβάσεις είναι συμβουλευτικός. Καθοδηγεί και συμβουλεύει την ομάδα για τις τάσεις και συζητούνται και προτείνονται απαντήσεις που αφορούν τα προγράμματα της ομάδας.
- Ο κοινωνικός λειτουργός επίσης σχεδιάζει συντονίζει και παρέχει κάποια ομαδικά προγράμματα ειδικά διαμορφωμένα για τους γονείς και τα παιδιά.

- Τέλος γίνεται αξιολόγησης της πορείας και της αποτελεσματικότητας της ομάδας σχετικά με το αν η ομάδα ανταποκρίθηκε στους στόχους που είχαν τεθεί από τις πρώτες συναντήσεις. (<http://www.cyf.govt>)

Η ενδυνάμωση-ενίσχυση θα επιτευχθεί με την σειρά της με ενέργειες που θα υποδείξει ο σχολικός κοινωνικός λειτουργός. Θα πρέπει να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν τις δεξιότητες που θα τους προσφέρουν διαπροσωπική επικοινωνία, θα δημιουργήσουν σχέσεις φιλίας και συνεργασίας κάτι που θα οδηγήσει την ομάδα των μαθητών σε μια συναισθηματική ωρίμανση. Επίσης ο σχολικός κοινωνικός λειτουργός θα προσπαθήσει να αναπτύξει την φαντασία των μαθητών μέσα από τεχνικές και δραστηριότητες που ο ίδιος θα υποδείξει. Τέτοια παιχνίδια για την ανάπτυξη της φαντασίας των παιδιών είναι το θέατρο, η μουσική, ο χορός, κατασκευές χειροτεχνίες αλλά και οι συζητήσεις που αφορούν το περιβάλλον.

Σκόπιμο θα ήταν για την μέθοδο της ομαδικής παρέμβασης εάν θα υπάρξει κάποιο πρόβλημα που θα αφορά μια συγκεκριμένη ομάδα μαθητών να δημιουργηθούν ομάδες-στοχος (target groups). Μέσω αυτού του είδους της ομάδας θα υπάρξει συντομότερη και αποτελεσματικότερη λύση. (Ζαϊμάκης, 2005).

Μέσα στο ρόλο του κοινωνικού λειτουργού είναι και η σύναψη ομάδας με τους εκπαιδευτικούς. Σκοπός της ομάδας αυτής θα είναι οι εκπαιδευτικοί εάν αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα με τους μαθητές τους να εκμυστηρευτούν στον κοινωνικό λειτουργό τους φόβους και τα άγχη τους καθώς και την άποψη τους για το θέμα που τους απασχολεί. Σκόπιμες είναι και οι συναντήσεις εκπαιδευτικών γονέων. Θέμα τους θα είναι τυχόν προβλήματα οι κάποια μέτρα και σχέδια δράσης που πρόκειται να ληφθούν. Ρόλος του σχολικού κοινωνικού λειτουργού στην ομάδα αυτή θα είναι ακόμα η περαιτέρω πληροφόρηση γονέων και εκπαιδευτικών για κάποιο πρόβλημα καθώς και οι πιθανοί τρόποι αντιμετώπισης τους. (Olweus D, 2009).

Ένας ακόμα από τους ρόλους που έχει ο κοινωνικός λειτουργός πάλι σε επίπεδο ομάδας είναι η δημιουργία ομάδας με γονείς των μαθητών. Η ηρεμία και η ισορροπία μεταξύ της σχέσης μαθητή και γονιού είναι ο καλύτερος τρόπος για την πρόληψη αρνητικών καταστάσεων όπως ας πούμε βία ναρκωτικά εγκληματικότητα και άλλες τέτοιου είδους συμπεριφορές. Ο κοινωνικός λειτουργός μέσα από την ομάδα αυτή θα προσπαθήσει να δείξει τρόπους για την εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ γονέα και παιδιού. (Λέκκου,2007).

Τέλος ακόμα μια δραστηριότητα που αναλαμβάνει ο σχολικός κοινωνικός

λειτουργός είναι η *ερευνητική και διαγνωστική δραστηριότητα*. Συνήθως αφορά ατομικές και οικογενειακές εκτιμήσεις, εκτιμήσεις που αφορούν την ψυχική υγεία επίσης και υπόνοιες για κακομεταχείριση των παιδιών. Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού σε αυτήν την ερευνητική διαδικασία είναι να βρει μαθητές μέσα από το σχολείο που χρήζουν βοήθειας και μαζί με άλλους ειδικούς να επιλύσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο μαθητής χρησιμοποιώντας για παράδειγμα κοινωνικό-συναισθηματικές παρεμβάσεις για το καλό του σχολείου και του μαθητή. Ο σχολικός κοινωνικός λειτουργός έχει το ρόλο να συνδέει το σχολείο την οικογένεια και την κοινότητα και να δημιουργεί θετικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους. Οι γονείς το σχολείο και η κοινότητα είναι αναγκαίο να καταλάβουν τον ρόλο που μπορεί να παίξει ο κοινωνικός λειτουργός σε ένα σχολείο και όλες τις θετικές επιδράσεις που μπορεί να επιφέρει η παρουσία του. (Openshaw 2008) Όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω ο σχολικός κοινωνικός λειτουργός συνεργάζεται και με την κοινότητα όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο όταν κάποια οικογένεια εμπλέκεται με υπηρεσίας. Η συνεργασία αυτή περιλαμβάνει :

- ✓ Την χρήση των δικτύων της κοινότητας για την υποστήριξη των οικογενειών οι οποίες χρήζουν βοήθειας.
- ✓ Η συνεργασία με άλλους επαγγελματίες οι οποίοι θα βοηθούσαν στον εντοπισμό προβλημάτων που αναφέρονται τα οποία θα επηρεάσουν με κακό τρόπο την ευημερία τους παιδιού.
- ✓ Θα χρειαστεί να δημιουργηθούν συνεργασίες με τοπικά γραφεία που αφορούν τα παιδιά.
- ✓ Όπως και στις άλλες παρεμβάσεις έτσι και εδώ ο κοινωνικός λειτουργός αναλαμβάνει τον συμβουλευτικό ρόλο με σκοπό να ενδυναμώσει τις οικογένειες όπου έχουν παιδιά με σύνθετα παραβλήματα και χρειάζονται μια πολύπλευρη και ολιστική προσέγγιση. (<http://www.cyf.govt>)

Η συνεργασία και η οργανωμένη εργασία είναι ο πυρήνας της σχολικής κοινωνικής εργασίας. Οι σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί έχουν τις ικανότητες και τις κατάλληλες δεξιότητες να αναπτύξουν μια συνεχή στήριξη στα σχολεία και να ενισχύσουν τους δεσμούς μεταξύ σχολείου κοινότητας και οικογένειας. (Openshaw 2008). Εκτενέστερα παραπάνω δόθηκε ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στο

σχολείο καθώς και η χρησιμότητα του. Έγινε αντιληπτό με πόσα πεδία και ομάδες όπως εκτός από αυτών των μαθητών ο κοινωνικός λειτουργός στα σχολεία έχει να ασχοληθεί και με τους εκπαιδευτικούς αλλά και τους γονείς των μαθητών. Παρακάτω όμως θα δοθεί και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις μέρες μας ο οποίος έχει αλλάξει και αυτό λόγω της απουσίας των σχολικών κοινωνικών λειτουργών στην Ελλάδα.

II.XVI Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ:

Ο εκπαιδευτικός αποτελεί το βασικό στοιχείο για την επιτυχία του μαθητή στο σχολείο. Παρακάτω να αναπτυχθούν τα προσόντα τα προσόντα που πρέπει να διαθέτει ο εκπαιδευτικός για να ανταποκριθεί στις σχολικές απαιτήσεις αλλά και τον τρόπο με τον οποίο θα συνεργαστεί με τους γονείς με σκοπό πάντα την σχολική επιτυχία των παιδιών τους.

Στον εκπαιδευτικό πέρα από τις επιστημονικές γνώσεις που πρέπει να διαθέτει και την αγάπη του προς το αντικείμενο, σημαντικό ρόλο παίζει και η προσωπικότητα του για να έχει αποτέλεσμα η εκπαιδευτική του παρέμβαση.

Ο σύγχρονος εκπαιδευτικός πρέπει να έχει την δυνατότητα να αντιλαμβάνεται την δομή και την λειτουργία του γνωστικού συστήματος του μαθητή. Δηλαδή αν είναι σε θέση να καταλάβει τον τρόπο που μπορεί να « μάθει » ο μαθητής πιο συγκεκριμένα, πως αντιλαμβάνεται , πως θυμάται, πως μιλά, πως γράφει κ.α. αλλά και να αντιληφθεί ποιοι μαθητές έχουν μαθησιακές δυσκολίες. Ο εκπαιδευτικός, επίσης, είναι εκείνος που θα βοηθήσει τον μαθητή να αναπτύξει δεξιότητες ώστε να μπορεί να επιτύχει την αυτομόρφωση.

Ο εκπαιδευτικός ως επί τω πλείστον, πρέπει να γνωρίζει όχι μόνο το γνωστικό αντικείμενο που πρέπει να διδάξει αλλά και τις μεθόδους που θα χρησιμοποιήσει κατά την διάρκεια της διδασκαλίας του και τον τρόπο που θα επικοινωνήσει με τους μαθητές. Ακόμη ένας στόχος του εκπαιδευτικού είναι να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν την ικανότητα της ενσυναίσθησης και του ενδιαφέροντος για τους άλλους.

Τέλος, για την δημιουργία ενός σωστού δικτύου επικοινωνίας με τους γονείς, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να αποδέχεται τους γονείς των μαθητών ως συνεργάτες.

Μέσα από την αλληλοκατανόηση και την ανταλλαγή απόψεων δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την θετική αντιμετώπιση των προβλημάτων μάθησης στο σχολείο (Καραντζής Ι. 2007). Αυτό που ήθελε να παρουσιαστεί παραπάνω είναι ο ρόλος του δασκάλου στις μέρες μας. Σύντομη αναφορά όμως θα γίνει και στην παιδική ηλικία παρακάτω αφού κατά την διάρκεια αυτής ξεκινάει το σχολείο. Θα δούμε επίσης τα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν τα παιδιά στον σχολικό χώρο.

II.XVII ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ:

Ο όρος παιδική ηλικία αναφέρεται στην περίοδο της ηλικίας 6-12 ετών. Κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου το παιδί αφήνει την οικογένεια και εισέρχεται στον κόσμο του σχολείου και της γειτονιάς. Το σχολείο γίνεται το κύριο μέλημα του.

Μέσα από την σχέση του με τους δασκάλους και τα υπόλοιπα παιδιά θα μπορέσει να κοινωνικοποιηθεί και να υιοθετήσει πρότυπα και στάσεις τα οποία θα το βοηθήσουν στην μετέπειτα πορεία του (Σταθόπουλος Π. 2005). Αναφορικά με την σωματική του κατάσταση, το παιδί εκείνη την περίοδο φαίνεται να μην μεγαλώνει αρκετά αφού το ύψος του αυξάνεται κατά 5cm κάθε χρόνο (Shaffer 2004).

Η συναισθηματική κατάσταση του παιδιού, σύμφωνα με την ψυχολογική θεωρία του Erik Erikson 'ανάπτυξης του εαυτού – εγώ, αυτήν την περίοδο ορίζεται από το αίσθημα του καθήκοντος αφού το παιδί καλείται να εγκαταλείψει τις φαντασιώσεις του και την αναπαράσταση της ζωής μέσα από το παιχνίδι. Θέτει στόχους στο σχολείο τους οποίους προσπαθεί να φέρει εις πέρας, και προάγει τις σχολικές και κοινωνικές του δεξιότητες. Το παιδί πρέπει να προσπαθήσει να αποβάλλει τα συναισθήματα της αποτυχίας, να κοπιήσει για να επιτύχει στο σχολείο αλλά και στην κοινωνικοποίηση του.

Όλες οι παραπάνω απαιτήσεις όμως, μπορεί να οδηγήσουν το παιδί σε αποτυχίες, αισθήματα κατωτερότητας, χαμηλή αυτοεκτίμηση, κακή επίδοση στο σχολείο και απομόνωση. Οι γονείς λοιπόν είναι τα άτομα που θα συμπαρασταθούν στο παιδί και θα το εμψυχώνουν, επιβραβεύοντας το για τα διάφορα επιτεύγματα μικρά ή μεγάλα και θα ενισχύουν τα θετικά στοιχεία της προσωπικότητάς του (<http://www.e-psychologist.gr>).

Σύμφωνα με την γνωστική ανάπτυξη του Piaget το στάδιο της παιδικής

ηλικίας αναφέρεται ως το στάδιο των συγκεκριμένων λογικών ενεργειών. Το παιδί εκείνη την περίοδο αποκτά και χρησιμοποιεί τις γνωστικές λειτουργίες δηλαδή νοητικές δραστηριότητες που είναι μέρη της λογικής σκέψης. Σε αυτό το στάδιο το παιδί είναι ικανό να αντιληφθεί τα αντικείμενα, τις καταστάσεις και τα γεγονότα τα οποία είδε, άκουσε ή παρακολούθησε. Αναπτύσσοντας αυτές τις γνωστικές λειτουργίες το παιδί του δημοτικού σχολείου σημειώνει μεγάλη πρόοδο αφήνοντας πίσω την στατικότητα της σκέψης του (Shaffer 2004). Αναφορικά με την μάθηση της γλώσσας το παιδί κατά την παιδική ηλικία αρχίζει να εξελίσσεται στην χρησιμοποίηση της.

Αρχικά οι λέξεις που χρησιμοποιεί είναι περισσότερες καθώς αντιλαμβάνεται και την ακρίβεια της σημασίας των λέξεων που χρησιμοποιεί. Η μέση παιδική ηλικία λοιπόν είναι μία περίοδος τελειοποίησης του συντακτικού αφού το παιδί είναι σε θέση να μάθει τις εξαιρέσεις στους κανόνες. Ο επικοινωνιακός του λόγος αλλάζει και από εγωκεντρικός γίνεται κοινωνικοποιημένος και από μονόλογος εξελίσσεται σε διάλογος. Σε αυτήν την ηλικία το παιδί μπορεί να εμφανίσει κάποιες Διαταραχές λόγου όπως είναι η αφασία, ο ψευδισμός, ο τραυλισμός, ο βατταρισμός-ασυγκράτητη ομιλία, ο αναγραμματισμός, η δυσλεξία, η αγραφία (Shaffer, 2004).

Η σεξουαλική ανάπτυξη του παιδιού κατά την παιδική ηλικία ονομάζεται σύμφωνα με την ψυχοσεξουαλική θεωρία του Freud ως λανθάνουσα σεξουαλικότητα. Σε αυτό το στάδιο το παιδί στρέφεται στα πρόσωπα και πράγματα του ευρύτερου περιβάλλοντος και διοχετεύει τις σεξουαλικές του ορμές στην σχολική εργασία και το παιχνίδι με αποτέλεσμα να αποκτά και να ενισχύει γνώσεις και δεξιότητες οι οποίες ενισχύουν το Υπερεγώ του (Παρασκευόπουλου I. 1988, Shaffer D. 2004). Τέλος, η ηθική ανάπτυξη του παιδιού κατά την διάρκεια της παιδικής ηλικίας σύμφωνα με τον Kohlberg αναφέρει πως το παιδί μαθαίνει α) να χρησιμοποιεί το μέσο της επιδοκιμασίας για να ευχαριστήσει τους άλλους και συμμορφώνεται με τους κανόνες για να μην αποδοκιμαστεί και β) δεν φέρνει αντιρρήσεις σε αυτά που του ζητούνται, ούτε στους νόμους και τους κανόνες απλώς εκτελεί το καθήκον του γιατί θέλει να αποφύγει την επίκριση των αρχών και της εξουσίας. Επίσης, σε αυτό το στάδιο το παιδί αντιλαμβάνεται συναισθήματα ντροπής και ενοχής, ικανοποίησης και φόβου. Αναπτύσσει ακόμα την ικανότητα να ξεχωρίζει τις έννοιες του σωστού – λάθους, δίκαιου και άδικου, ηθικού και ανήθικου. (<http://www.e-psychologist.gr>).

Στο πρώτο θεωρητικό κομμάτι της εργασίας δόθηκε ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών σχετικά με το τι είναι κοινωνική εργασία αλλά και το τι είναι σχολική κοινωνική εργασία ιδιαίτερα. Είδαμε επίσης από πού έρχονται αυτοί οι όροι αλλά και τι υποδηλώνουν. Παρουσιάστηκαν οι μέθοδοι αλλά και οι στόχοι της σχολικής κοινωνικής εργασίας και πιο συγκεκριμένα ο ρόλος ενός κοινωνικού λειτουργού στο σχολικό περιβάλλον. Η αναφορά αυτών συνεχίστηκε και σε χώρες του εξωτερικού, απλές και σύντομες με σκοπό να δοθεί μια εικόνα σχετικά με το πώς ορίζεται σε αυτές η σχολική κοινωνική εργασία αλλά και ποιοι είναι οι στόχοι αυτών.

Παρακάτω σε άλλο κεφάλαιο παρουσιάστηκε η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα δηλαδή σε ποια ηλικία ένα παιδί επιβάλλεται να παεί σχολείο καθώς και πότε μπορεί να αποσυρθεί από αυτό. Πόσες βαθμίδες φοίτησης υπάρχουν στον Ελληνικό χώρο, αλλά και ποιες είναι αυτές. Φυσικά δόθηκαν πάλι πληροφορίες σχετικά με το τι συμβαίνει και σε άλλες χώρες του εξωτερικού.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να γίνει αναφορά και στα καθήκοντα του δασκάλου τα οποία όπως είδαμε τον καιρό αυτό έχουν αλλάξει λόγω της απουσίας σχολικών κοινωνικών λειτουργών. Ο δάσκαλος-εκπαιδευτικός καλείται πλέον να είναι αυτός που θα πρέπει να καταλάβει προβλήματα που αντιμετωπίζει ένα παιδί αλλά και αυτός που θα του προτείνει λύσεις. Επίσης είναι και ο συνδετικός κρίκος με τους γονείς. Τέλος αναλύεται μία δύσκολη περίοδος για το παιδί η οποία ξεκινάει από την παιδική ηλικία και τα προβλήματα με τα οποία έρχεται αντιμέτωπο στο σχολικό περιβάλλον.

Όλες οι παραπάνω αναφορές δόθηκαν με σκοπό να γίνει αντιληπτό το επόμενο κεφάλαιο της εργασίας αυτής αφού παρακάτω δίνονται βήμα - βήμα τα στάδια που ακολούθησαν αναφορικά με την ποσοτική έρευνα που ακολούθησε.

Β' ΜΕΡΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

III.I ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Όπως προείπαμε σε αυτό το κεφάλαιο αρχίζει το ερευνητικό κομμάτι της ερευνάς μας. Δίνονται πληροφορίες σχετικά με το μέρος που διεξήχθη η έρευνα, πόσο διήρκησε, ποιος είναι ο σκοπός της, γιατί αυτή η έρευνα είναι σημαντική αλλά και ποια τα ερευνητικά της εργαλεία δηλαδή τι θέλαμε να απαντήσει αυτή η έρευνα. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε είναι αυτή της επισκόπησης και το εργαλείο ήταν το ερωτηματολόγιο αφού η έρευνα μας είναι ποσοτική. Τα άτομα στα οποία έγινε η έρευνα είναι οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας βαθμίδας. Από τους οποίους όμως δεν έλαβαν όλοι μέρος αλλά επιλέχθηκαν σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά δείγματος. Τέλος χρησιμοποιήθηκε η δεοντολογία της έρευνας. Βεβαιώσαμε δηλαδή τους εκπαιδευτικούς που επιλέχθηκαν πως αν δεν ήθελαν να λάβουν μέρος η απόφασή τους ήταν αποδεκτή και πως φυσικά θα διατηρείτο το απόρρητο της ανωνυμίας. Παρακάτω δίνεται πλήρες το ερευνητικό κομμάτι της έρευνάς μας.

III.II ΧΩΡΟΣ/ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στα 15 επιλεγμένα Δημόσια δημοτικά σχολεία της Πάτρας. Ο χρόνος διεξαγωγής της διήρκησε 2 εβδομάδες. Προϋπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία σχετικά με την προσδιορισμό της ημερομηνίας της επίσκεψής μας στο εκάστοτε σχολείο. Η διανομή των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε από 16/04/2013 έως 19/04/2013. Η συλλογή των ερωτηματολογίων έγινε από 22/04/2013 έως 26/04/2013.

III.III ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Ο σκοπός κάθε έρευνας στηρίζεται σε δύο βασικά ερωτήματα το “τι” και το “γιατί”. Είναι σημαντικό για κάθε ερευνητή να προσδιορίσει εξαρχής τι ακριβώς

ερευνά και για ποιόν λόγο(Φίλιας,1991). Σκοπός της συγκεκριμένης ερευνάς μας είναι να παράγουμε στατιστικά δεδομένα που αφορούν τις απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την απουσία των κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία.

III.IV ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Η πολιτεία με το Ν.Δ. 195/1974, το Π.Δ. 891/1978 και το Π.Δ. 5050/1985 έχει κατοχυρώσει νομικά την πρόσληψη κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία. Η παραπάνω νομοθεσία ενώ έχει θεσμοθετηθεί εδώ και χρόνια δεν έχει εφαρμοστεί παρά το γεγονός ότι η παρουσία των κοινωνικών λειτουργών στην εκπαίδευση κρίνεται σκόπιμη, ιδιαίτερα στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα. Δυστυχώς την σήμερον ημέρα οι μαθητές ολοένα και έρχονται αντιμέτωποι με διαφόρων ειδών συγκρούσεις και ενδοοικογενειακά προβλήματα, καθώς και με το καθημερινό άγχος και τη συνεχή πίεση για να αντεπεξέλθουν στις σχολικές υποχρεώσεις τους. Σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες ήδη υπάρχουν προγράμματα με τη συμμετοχή κοινωνικών λειτουργών και ψυχολόγων με στόχο την πρόληψη και διαχείριση προσωπικών, οικογενειακών, μαθησιακών και άλλων προβλημάτων των παιδιών τα οποία συμβάλουν ώστε οι μαθητές να μην οδηγούνται στην αποξένωση με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις επιδόσεις τους στο σχολείο και πολύ περισσότερο για την φυσική και πνευματική τους υγεία. Για τους παραπάνω λοιπόν λόγους θεωρούμε πως η έρευνα αυτή είναι αναγκαία και σημαντική καθώς δεν υπάρχουν κοινωνικοί λειτουργοί στα σχολεία παρά το γεγονός πως σε άλλες χώρες έχουν εδραιωθεί και η αποτελεσματικότητά τους είναι εμφανής. Μέσα από αυτήν την έρευνα θα προσπαθήσουμε να δείξουμε και την γνώμη των εκπαιδευτικών πάνω σε αυτό το θέμα.

III.V ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σύμφωνα με τον Robson C. Πριν τεθούν τα ερευνητικά ερωτήματα θα πρέπει να αποφασίσουμε το γενικό ερευνητικό επίκεντρο και έπειτα εξειδικεύονται στα συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα. Είναι συγκεκριμένοι ερευνητικοί άξονες στους οποίους στηρίζεται το γνωστικό αντικείμενο που ερευνάται και προέρχονται από τον

γενικό στόχο Συνεχίζει προσθέτοντας πως τα “καλά” ερευνητικά ερωτήματα θα πρέπει να είναι:

- Σαφή. Δεν είναι διφορούμενα και κατανοούνται εύκολα
- Συγκεκριμένα. Είναι επαρκώς συγκεκριμένα , ώστε να είναι σαφές τι αποτελεί μια απάντηση.
- Απαντητέα. Μπορούμε να καταλάβουμε τι δεδομένα χρειάζονται για να απαντήσουμε τα ερωτήματα και πως θα συλλεχθούν αυτά τα δεδομένα.
- Αλληλοσυνδεόμενα. Τα ερωτήματα συνδέονται με κάποιο κατανοητό τρόπο, διαμορφώνοντας ένα συνεπές σύνολο.
- Κατ’ ουσία σχετικά. Είναι αξιόλογα, μη τετριμμένα ερωτήματα που αξίζουν ερευνητική προσπάθεια.

Σύμφωνα με τις παραπάνω κατευθυντήριες γραμμές τα ερευνητικά ερωτήματα για την συγκεκριμένη έρευνα διαμορφώνονται ως εξής:

1. Ποια η γνώμη των εκπαιδευτικών για την απουσία κοινωνικών υπηρεσιών στα σχολεία;
2. Ποιες οι συνέπειες της συγκεκριμένης απουσίας;
3. Ποιές οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών σε μια πιθανή παρουσία κοινωνικών υπηρεσιών;

III.VI ΕΙΔΟΣ ΈΡΕΥΝΑΣ:

Σύμφωνα με την θεωρητική προσέγγιση, όταν μια έρευνα έχει ως στόχο να διεξάγει στατιστικά αποτελέσματα και κυρίως να περιγράψει ένα φαινόμενο, είναι ποσοτική (Κυριαζή, 2001). Στην παρούσα έρευνα θέλουμε να καταγράψουμε τις απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με το ποιες είναι οι απόψεις τους πάνω στο θέμα της απουσίας των κοινωνικών λειτουργών από τα σχολεία μέσα από ένα ερωτηματολόγιο και στην συνέχεια να βγουν τα ποσοστιαία αποτελέσματα των απαντήσεων τους.

Παράλληλα δεν θέλουμε να εμβαθύνουμε στις στάσεις στις συμπεριφορές και τα συναισθήματά τους. Επομένως, σύμφωνα με την παραπάνω θεωρία, το είδος της έρευνάς μας είναι ποσοτική.

III.VII ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Η μέθοδος επιλέχθηκε με βάση το είδος της έρευνας καθώς και το γνωστικό αντικείμενο. Ως μέθοδος έρευνας ορίζεται το σύνολο των προσεγγίσεων που χρησιμοποιούνται στην έρευνα με σκοπό την συλλογή δεδομένων μέσα από τα οποία θα διεξαχθούν συμπεράσματα που εν συνεχεία θα ερμηνευτούν. (Cohen et.al., 2007) Η μέθοδος έρευνας που χρησιμοποιήθηκε ήταν η επισκόπηση, διότι είναι η καταλληλότερη για τις ποσοτικές έρευνες. Χρησιμοποιείται κυρίως ως μέθοδος έρευνας για τις ποσοτικές μελέτες και πραγματοποιείται συλλογή δεδομένων σε ένα συγκεκριμένο χρονικό σημείο. Οι στόχοι της επισκόπησης είναι οι εξής:

- α) συλλογή πληροφοριών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα,
- β) περιγραφή σχέσεων και συνθηκών μεταξύ των μεταβλητών,
- γ) περιγραφική ανάλυση των σχέσεων των μεταβλητών και
- δ) μέτρηση της συχνότητας εμφάνισης των μεταβλητών.

III.VIII ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ:

Στην ποσοτική έρευνα και σύμφωνα με την μέθοδο της επισκόπησης τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την διεξαγωγή της είναι α) το ερωτηματολόγιο και β) η συνέντευξη. Στην έρευνα μας, το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την παραγωγή δεδομένων ήταν το αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο μας αποτελείται από ερωτήσεις κλειστού τύπου.. (Φίλιας, 1991). Το ερωτηματολόγιο, που αποτελεί το ερευνητικό εργαλείο που θα χρησιμοποιηθεί, ορίζεται ως ο κατάλληλος τρόπος επαφής μεταξύ ερευνητή και συνεντευξιαζόμενου, είτε πρόκειται για γραπτό είτε για προφορικό ερωτηματολόγιο. Αποτελείται από ερωτήσεις που στηρίζονται πάνω στο θέμα που ερευνάται, οι οποίες διακρίνονται σε κατηγορίες (Cohen et.al., 2007). Το ερωτηματολόγιο που θα χρησιμοποιηθεί σε αυτή την έρευνα έχει ως σύνολο 15 ερωτήσεις, αποτελείται από 4 δημογραφικές ερωτήσεις

(ερ.1-4), 7 διχοτομικές ερωτήσεις (ερ. ,7,8,10,11,12,14,15), 10 ερωτήσεις με απαντήσεις πολλαπλής επιλογής (ερ.5,6,7^α,9,10^α,11^α,13,14^α,14β,15α)

III.IX ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ:

Σύμφωνα με τον Παρασκευόπουλο I. N. (1993), πληθυσμός είναι, ένα σύνολο από άτομα ή αντικείμενα για τα οποία κάνουμε έρευνα και για τα οποία θα βγάλουμε ορισμένα συμπεράσματα. Συνήθως, ο πληθυσμός δεν απευθύνεται μόνο σε πρόσωπα. Διακρίνεται σε ορισμένες ιδιότητες και χαρακτηριστικά. Το μέγεθος του πληθυσμού που ερευνούμε, δεν είναι πάντα γνωστό και συγκεκριμένο. Επίσης κάθε σύνολο αντικειμένων ή ατόμων που έχουν κάποιο κοινό μετρήσιμο χαρακτηριστικό αποτελεί έναν πληθυσμό. Ειδικότερα, σε αυτή την έρευνα ορίζονται ως πληθυσμός οι δάσκαλοι που διδάσκουν στην Δημόσια Πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Πάτρα

III.X ΔΕΙΓΜΑ:

«Δείγμα είναι το μέρος, το υποσύνολο του πληθυσμού το οποίο τελικά μελετούμε» (Χλουβεράκης Γ, 2009). Κατά την διαδικασία επιλογής του δείγματος, θα πρέπει από κάθε ερευνητή να ακολουθούνται τέσσερα βασικά στάδια:

1. Το μέγεθος του δείγματος.
2. Τα χαρακτηριστικά του δείγματος.
3. Πρόσβαση στον πληθυσμό και ευρύτερα στο δείγμα.
4. Ο τρόπος με τον οποίο επιλέγεται η μέθοδος δειγματοληψίας που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί (Cohen et. al. 2007).

Στην έρευνα αυτή έχουν επιλεγεί ως δείγμα όλοι οι δάσκαλοι που διδάσκουν στα 15 σχολεία που έχουν επιλεγεί σύμφωνα με την μέθοδο της δειγματοληψίας.

III.XI ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ:

ü Άνδρες,

ü Γυναίκες,

ü Ανεξαρτήτου ηλικίας

ü Εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης όλων των τάξεων των Δημόσιων δημοτικών σχολείων και ειδικοτήτων

III.XII ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ :

Ο τρόπος επιλογής της δειγματοληψίας εξαρτάται από το γνωστικό αντικείμενο, από τις μεταβλητές που έχουμε θέσει προς μελέτη και από την προσβασιμότητα του πληθυσμού. Με βάση τις παραπάνω προϋποθέσεις επιλέξαμε για την ερευνά μας την Συστηματική δειγματοληψία.

Η Συστηματική δειγματοληψία είναι μία τροποποιημένη μορφή της απλής τυχαίας δειγματοληψίας κατά την οποία από το σύνολο του πληθυσμού επιλέγονται Ν άτομα. Ύστερα από επίσκεψη στην υπηρεσία της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αφού ενημερώσαμε τον υπάλληλο για τον σκοπό της ερευνάς μας και για την ανωνυμία των σχολείων μας δόθηκε κατάλογος στον οποίο τα Δημόσια δημοτικά σχολεία που συμπεριλαμβάνονταν ήταν 72. Ο αριθμός των Δημόσιων δημοτικών σχολείων επιλέχθηκε ύστερα από οριοθέτηση στις περιοχές Ελευθερίου Βενιζέλου, Ανθούπολη, Αρόη και Όθωνος- Αμαλίας . Έπειτα με βάση το θεωρητικό πλαίσιο ης συστηματικής δειγματοληψίας όπως αναφέρεται στο βιβλίο του Colin Robson «Η έρευνα του πραγματικού κόσμου» από τα 29 σχολεία που επιλέχθηκαν, επιλέχθηκε τυχαία ο αριθμός "2" που αυτομάτως περιορίζει τα σχολεία σε 15. Από το κάθε σχολείο θα προτιμηθούν όλοι οι δάσκαλοι που διδάσκουν στις έξι τάξεις του εκάστοτε δημοτικού. Να σημειωθεί ότι για την ερευνά αυτή τα ερωτηματολόγια δόθηκαν στους δασκάλους οι οποίοι έχουν την πλειοψηφεία των μαθημάτων καθώς και στου δασκάλους των λοιπών ειδικοτήτων (Robson, 2010)

III.XIII ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ:

Ένα ερωτηματολόγιο πάντα είναι μια εισβολή στην ζωή ενός συνεντευξιζόμενου αφενός επειδή του παίρνει χρόνο για την συμπλήρωση καθώς επίσης και οι ερωτήσεις μπορούν να συμβάλλουν στην προσωπική του ζωή. Οι ερωτώμενοι δεν είναι αναγκασμένοι να συμμετάσχουν στην έρευνα. Παρόλα αυτά σαν επαγγελματίες το μόνο που έχουμε να κάνουμε για την επίτευξη της διεξαγωγής της ερευνάς μας είναι να τους παροτρύνουμε και να τους αποσαφηνίσουμε τους

σκοπούς μας. Έτσι λοιπόν θα πρέπει οι δάσκαλοι πριν την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων να πληροφορηθούν για τα εξής:

- § Θα τηρηθεί η ανωνυμία και η εμπιστευτικότητα
- § Απόλυτη εχεμύθεια
- § Εγγύηση ότι η έρευνα δεν θα τους προκαλέσει βλάβη (Cohen et.al, 2008)

Παρόμοια θέση σχετικά με τα δεοντολογικά ζητήματα παίρνει και η Τ. Αναγνωστοπούλου (2008) η οποία πρόσθετα σημειώνει ότι θα πρέπει οι εξυπηρετούμενοι:

- § Να δώσουν την συγκατάθεση τους για την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων και αν θέλουν έχουν την δυνατότητα επιλογής να μην το συμπληρώσουν χωρίς καμία κύρωση.
- § Να κατανοήσουν τους περιορισμούς όσον αναφορά την προσωπική του ζωή, την εχεμύθεια και τα δικαιώματα του.
- § Να γνωρίζουν ότι η περίπτωση τους δεν θα δημοσιευθεί μεμονωμένο γιατί είναι στο πλαίσιο μια ανώνυμης έρευνας

III.XIV ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ:

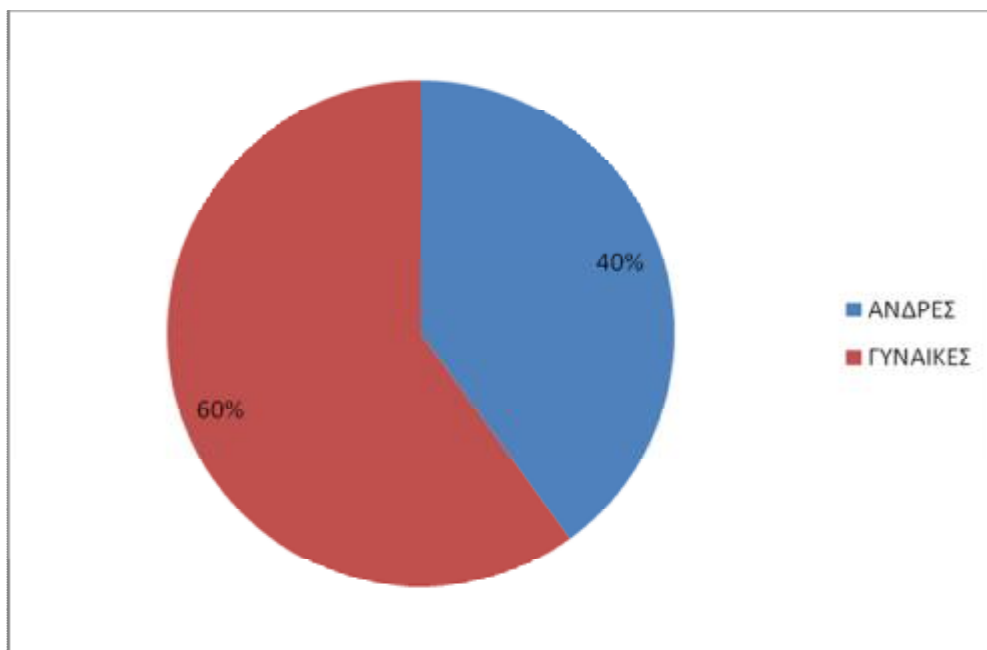
Σύμφωνα με την Brock-Utne (1996) η αξιοπιστία θεωρείται ότι μονοπωλεί την ποσοτική έρευνα. Ο Cohen με την σειρά του αναφέρεται στην εγκυρότητα σαν έναν παράγοντα για την ύπαρξη μιας αποτελεσματικής έρευνας.

Γ' ΜΕΡΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

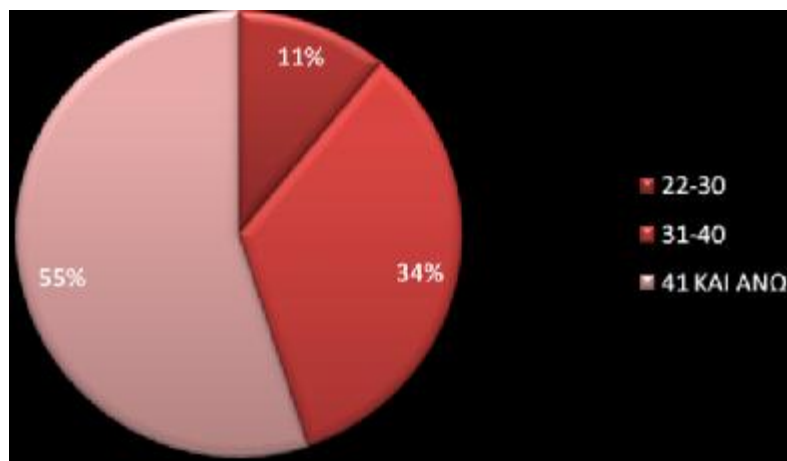
ΕΡΩΤΗΣΗ 1: ΦΥΛΟ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 15 δημόσια δημοτικά σχολεία της Πάτρας. Στην έρευνά έλαβαν μέρος 100 δάσκαλοι. Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα. Από τους εκατό δασκάλους οι 60 ήταν γυναίκες και οι 40 ήταν άνδρες. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat), Οι γυναίκες εκπαιδευτικοί κυριαρχούν στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια, υπάρχουν ιδιαίτερα περισσότερες γυναίκες εκπαιδευτικοί, από ότι άνδρες,. Το 2011, το 85% των δασκάλων στην πρωτοβάθμια, ήταν γυναίκες. (www.enet.gr)

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

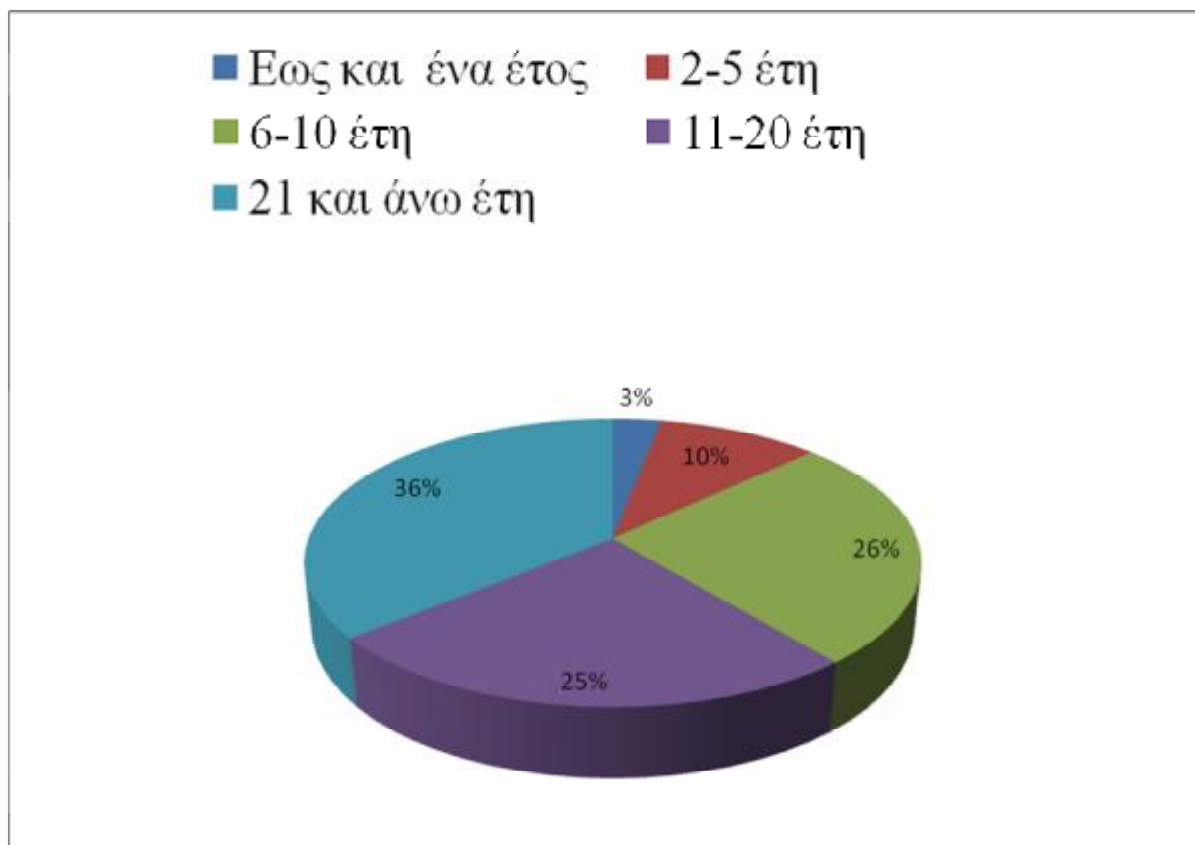
ΕΡΩΤΗΣΗ 2: ΗΛΙΚΙΑ

Η ερώτηση αυτή απαντήθηκε από ολόκληρο το δείγμα της έρευνας και όπως διαφαίνεται από το σχήμα το μεγαλύτερο ποσοστό του 55% συγκεντρώνεται από καθηγητές που ηλικιακά κυμαίνονται από 41 χρόνια και πάνω. Σε μικρότερο ποσοστό 34% ακολουθεί το διδακτικό προσωπικό που ηλικιακά βρίσκεται στο 31^ο έως 40^ο έτος της ζωής τους. Τέλος με ποσοστό μόλις 11% συγκεντρώνει η νεότερη ηλικία που καταλαμβάνει το 22^ο έως ο 30^ο έτος ζωής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

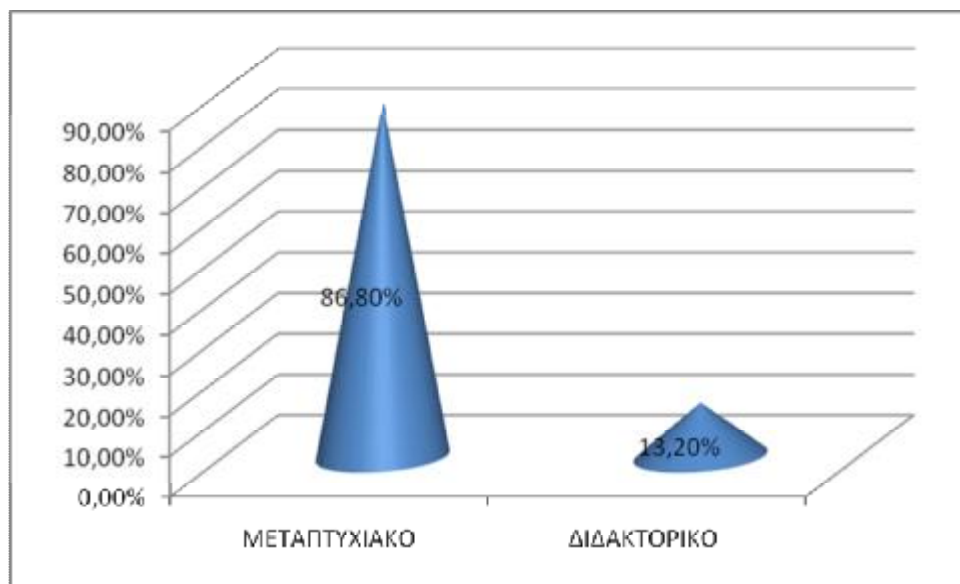
ΕΡΩΤΗΣΗ 3: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Τα παραπάνω δεδομένα αντιστοιχούν στην ερώτηση 3 σύμφωνα με την οποία ζητείται η επαγγελματική εμπειρία των εκπαιδευτικών από 15 δημόσια δημοτικά σχολεία της Πάτρας. Είναι εμφανές πως το μεγαλύτερο ποσοστό ορίζεται στο 36% και αντιστοιχεί σε έτη εμπειρίας 21 και άνω. Παρόμοιο ποσοστό ωστόσο, καταλαμβάνουν οι απαντήσεις (6-10 έτη) με 26% και (11- 20 έτη) με 25% διαφορά μόλις 1%. Επομένως, γίνεται αντιληπτό το γεγονός πως οι εκπαιδευτικοί που έλαβαν μέρος στην έρευνα που διεξήχθη κατέχουν μεγάλο ποσοστό επαγγελματικής εμπειρίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

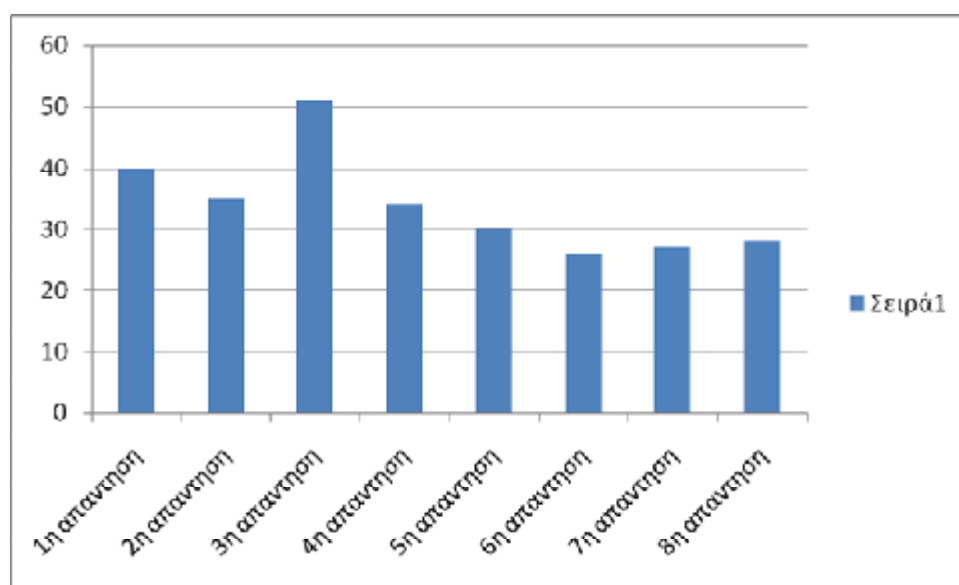
ΕΡΩΤΗΣΗ 4: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

Στην συγκεκριμένη ερώτηση η οποία αφορά στο εάν οι δάσκαλοι έχουν κάποια περαιτέρω εξειδίκευση εκτός του πρώτου πτυχίου τους απάντησαν θετικά 38 άτομα εκ των 100 . Γεγονός που σημαίνει πώς το 62% των εκπαιδευτικών δεν έχουν κάποια εξειδίκευση. Από τους 38 εκπαιδευτικούς οι 33 έχουν μεταπτυχιακό δηλαδή ποσοστό 86,80% των εχόντων εξειδίκευση και 5 διδακτορικό ποσοστό 13,20%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΕΡΩΤΗΣΗ 5:ΠΟΙΑ Η ΠΟΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΟΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΠΕΡΑΡΧΗΣΤΕ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟ 1-8 ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΌΠΟΥ 1=1^Η ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 2=2^Η ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ κ.ο.κ.)

Στον παραπάνω πίνακα αντικατοπτρίζονται οι απαντήσεις των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών σχετικά με το τι θεωρούν κατά την προσωπική τους άποψη ότι ορίζει την σχολική κοινωνική εργασία. Λόγου του όγκου των απαντήσεων που δόθηκαν και για την καλύτερη παρουσίαση αυτών, στο διάγραμμα εμφανίζονται όλες οι απαντήσεις οι οποίες δόθηκαν ως αρχική προτεραιότητα. Με την παραπάνω περιγραφή συμπεραίνουμε πως η 3^η απάντηση επιλέχθηκε 51 φορές ως πρώτη προτεραιότητα . Αυτό σημαίνει ότι η πρόταση « παροχή συμβουλευτικής σε δασκάλους μαθητές και γονείς» είναι αυτή η οποία υποδηλώνει τον ορισμό της σχολικής κοινωνικής εργασίας . 2η προτεραιότητα με 40 επιλογές είναι η απάντηση 1 «παροχή συμβουλευτικής σε μαθητές» . Ως 3^η προτεραιότητα με 35 επιλογές είναι η απάντηση 2 «παροχή συμβουλευτικής σε μαθητές και σε γονείς». Ως 4^η προτεραιότητα με 34 επιλογές είναι η απάντηση 4 « Η ψυχολογική υποστήριξη των μαθητών». Ως 5^η προτεραιότητα με 30 επιλογές είναι η απάντηση 5 « Η αντιμετώπιση

της βίας» Συμψηφισμό έχουμε στην 6^η προτεραιότητα στις απαντήσεις 7 « Η βοήθεια στην αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών των μαθητών» και 8 « Η αντιμετώπιση των φυλετικών διαφορών» οι οποίες επιλέχθηκαν 27 φορές. Τέλος ως 7^η προτεραιότητα με 26 επιλογές είναι η απάντηση 6 « Η ενημέρωση των δασκάλων σε εκπαιδευτικά θέματα» Ακόμα μία απάντηση επιλέχθηκε 8 φορές από τους εκπαιδευτικούς στην ερώτηση αυτή ήταν η απάντηση «Δεν γνωρίζω». Επομένως γίνεται αντιληπτό το γεγονός πως το εκπαιδευτικό προσωπικό δίνει βαρύτητα στην παροχή συμβουλευτικής σε μαθητές σε δασκάλους και σε γονείς. Αυτό σημαίνει ότι η ύπαρξη κοινωνικής υπηρεσίας στο σχολικό χώρο κρίνεται απαραίτητη με βάση τις απαντήσεις των δασκάλων.

	2 ^η προτεραιότητα	3 ^η πρτ	4 ^η πρτ	5 ^η πρτ	6 ^η πρτ	7 ^η πρτ	8 ^η πρτ
1 ^η απάντηση	4 απαντήσεις	8	5	8	4	4	3
2 ^η απάντηση	11	7	8	4	3	5	3
3 ^η απάντηση	8	10	4	3	4	1	5
4 ^η απάντηση	20	9	8	7	6	-	-
5 ^η απάντηση	8	8	14	13	6	4	2
6 ^η απάντηση	5	10	3	6	17	6	3
7 ^η απάντηση	4	7	6	8	11	9	6
8 ^η απάντηση	2	4	11	10	9	1	9

Παρ' όλα αυτά και οι υπόλοιπες προτεραιότητες έχουν μικρή απόκλιση η μια από την άλλη καθώς όλα θεωρούνται εξίσου σημαντικά. Παραπάνω βλέπουμε στον πίνακα το σύνολο των απαντήσεων σε κάθε μια επιλογή ανάλογα με τη συχνότητα επιλογής της απάντησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΕΡΩΤΗΣΗ 6: ΠΟΙΟ / ΠΟΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΗΝ ΠΗΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ;

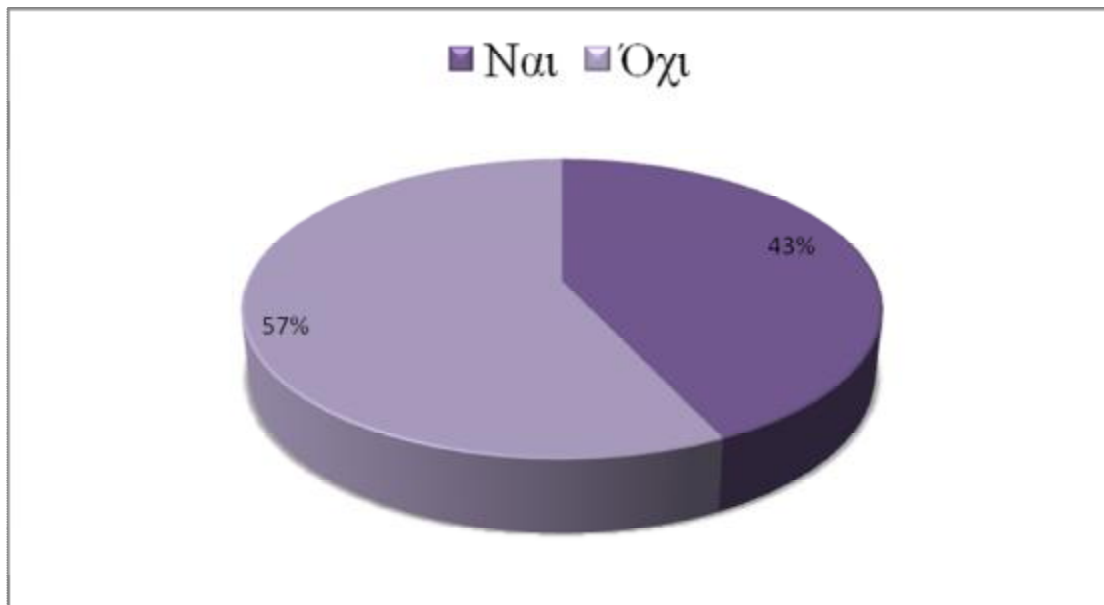

Στη συγκεκριμένη ερώτηση οι ερωτηθέντες επέλεξαν παραπάνω από μια απάντηση. Συνολικά συγκεντρώθηκαν 199 απαντήσεις. Το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώθηκε από το 'προσωπικό ενδιαφέρον' με ποσοστό 36,70%. Εν συνέχεια με ποσοστό 19,60% ακολουθεί το 'διαδίκτυο' ως πηγή πληροφόρησης και έπειτα με ποσοστό μόλις 17,10% τα 'εκπαιδευτικά σεμινάρια' και 'οι εκπαιδευτικές ημερίδες'. Με μικρότερα ποσοστά συνεχίζεται επιλογή ενημέρωσης της σχολικής κοινωνικής εργασίας με 10,60% τα 'επιστημονικά συνέδρια', με 9,50% τα 'ενημερωτικά

φυλλάδια', οι 'φίλοι' με 6% και τέλος μόλις με 0,50% σημειώθηκε η μη πληροφόρηση της σχολικής κοινωνικής εργασίας. Όπως είναι απόλυτα εμφανές η σχολική κοινωνική εργασία δεν είναι με επαρκή τρόπο διευρυμένη καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό της πληροφόρησης το συγκεντρώνει το προσωπικό ενδιαφέρον και σε πολύ μικρότερο ποσοστό ακολουθούν το διαδίκτυο, τα εκπαιδευτικά σεμινάρια και ημερίδες αλλά και τα ενημερωτικά φυλλάδια. Οι φίλοι δεν αποτελούν ένα ικανοποιητικό μέσο πληροφόρησης καθώς το ποσοστό είναι μηδαμινό. Τέλος η δυνατότητα που είχαν οι δάσκαλοι να προσθέσουν μια επιπλέον επιλογή μέσου πληροφόρησης, έδωσε την ευκαιρία του γραπτού λόγου σε έναν από αυτούς να συμπληρώσει πως δεν υπήρξε ποτέ μέσω πληροφόρησης για την επιστήμη της σχολικής κοινωνικής εργασίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

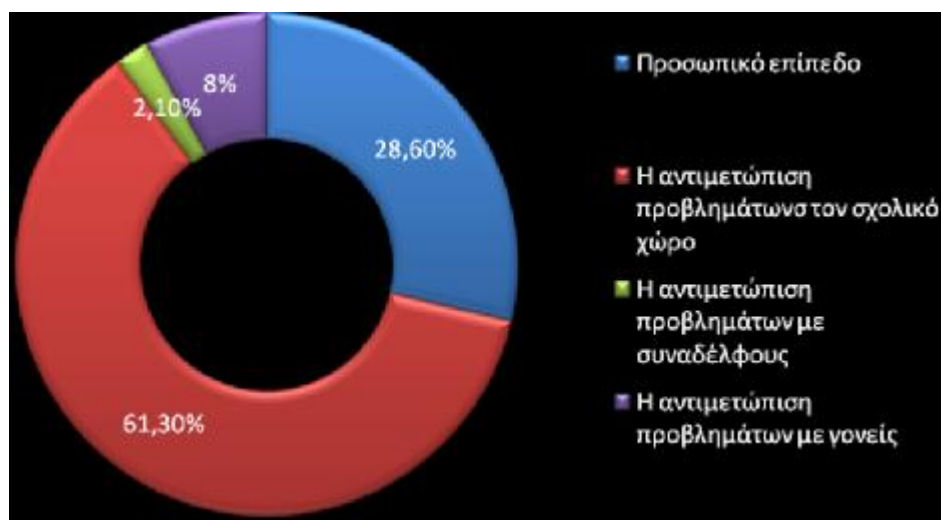
ΕΡΩΤΗΣΗ 7: ΕΧΕΤΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΠΟΤΕ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟ;

Στην παραπάνω ερώτηση αναφορικά με την συνεργασία με κοινωνικό λειτουργό η απάντηση με το μεγαλύτερο ποσοστό 57% είναι αρνητικό. Οδηγεί, επομένως στο συμπέρασμα πως οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί ή δεν έχουν συναντήσει κοινωνικούς λειτουργούς στα σχολεία που εργάζονται είτε πως αν υπάρχουν δεν θέλησαν να συνεργαστούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΕΡΩΤΗΣΗ 7Α: ΕΑΝ ΝΑΙ ΠΟΙΟΣ ΉΤΑΝ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΥΤΗΣ?

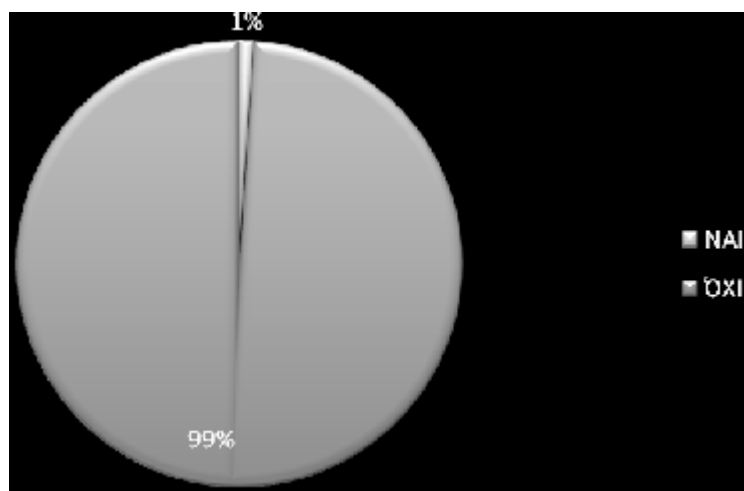

Η συγκεκριμένη ερώτηση θα έπρεπε να απαντηθεί εφόσον έχουν απαντήσει πρώτα θετικά στην ερώτηση 7. Όπως μπορεί να διαπιστωθεί από την εκφώνηση της ερώτησης το διάγραμμα αντικατοπτρίζει τις απαντήσεις των ερωτηθέντων σχετικά με το περιεχόμενο της συνάντησης του με κοινωνικό/ή λειτουργό. το σύνολο των απαντήσεων ανέρχεται στις 49. Στην ερώτηση 7 απάντησαν θετικά 43 αλλά στην παρούσα ερώτηση μπορούσαν να επιλέξουν παραπάνω από μία πιθανή απάντηση. Όπως προκύπτει από τα δεδομένα 28.6% απάντησαν πως έχουν επισκεφτεί κοινωνικό λειτουργό για κάποιο προσωπικό τους θέμα το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε 14 απαντήσεις. Το 8% απάντησε πως έχει συμβουλευτεί ειδικό καθώς αντιμετώπισε προβλήματα με γονείς μαθητών. Ένας μόνο εκπαιδευτικός με ποσοστό 2.10% απάντησε πως επισκέφθηκε κοινωνικό λειτουργό καθώς αντιμετώπιζε προβλήματα στην συνεργασία του με τους συναδέλφους του. Τέλος το μεγαλύτερο ποσοστό αντιμετωπίζει προβλήματα στον σχολικό χώρο με ποσοστό που αγγίζει το 61,3%.

Δυστυχώς το ποσοστό των εκπαιδευτικών που αντιμετωπίζουν προβλήματα στον σχολικό χώρο σε βαθμό που να επισκεφθούν κοινωνικό λειτουργό δείχνει ακόμα μια φορά πόσο σημαντική θα ήταν η παρουσία των κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία. Αυτά τα ποσοστά αναφέρονται σε αυτούς που έχουν ήδη επισκεφθεί κάποιον ειδικό. Εύκολα μπορούμε να υποθέσουμε ότι εάν υπήρχε κοινωνικός λειτουργός σε σχολείο το ποσοστό επισκεψιμότητας θα ήταν πολύ μεγαλύτερο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

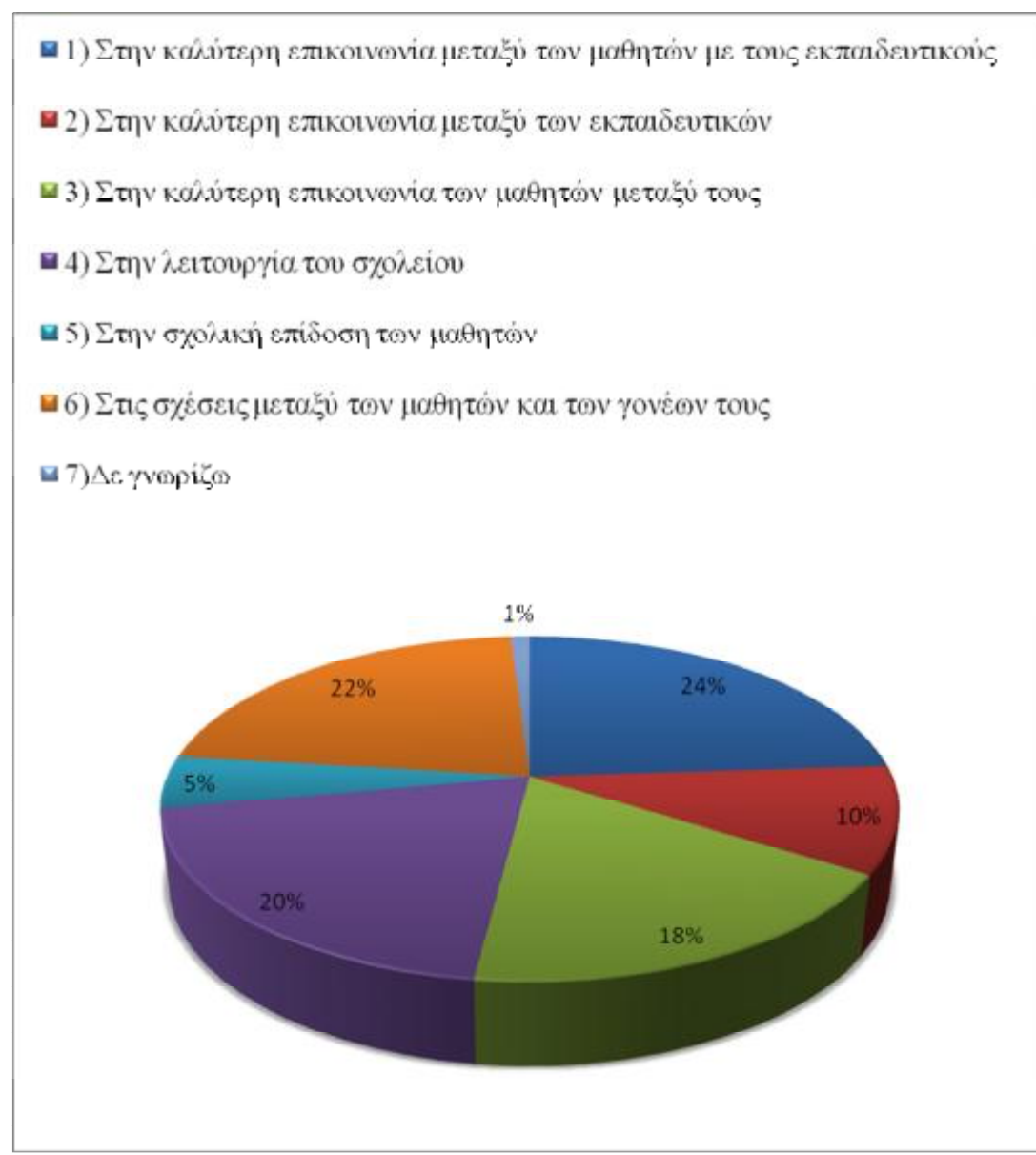
ΕΡΩΤΗΣΗ 8: ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΕΙΤΕ ΩΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ;

Με συντριπτικό ποσοστό της τάξης του 99% οι ερωτηθέντες επέλεξαν ‘όχι’, ότι δηλαδή στα σχολεία που υπηρετούν δεν υπάρχει κοινωνική υπηρεσία. Η θετική απάντηση ‘ναι’ στην ερώτηση αυτή επιλέχθηκε από ένα άτομο. Στη κρίσιμη αυτή ερώτηση γίνεται έντονα αντιληπτό πως η κοινωνική υπηρεσία στα δημόσια δημοτικά σχολεία της Πάτρας είναι σχεδόν ανύπαρκτη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

ΕΡΩΤΗΣΗ 9: ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ Η ΥΠΑΡΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΧΩΡΟ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ:

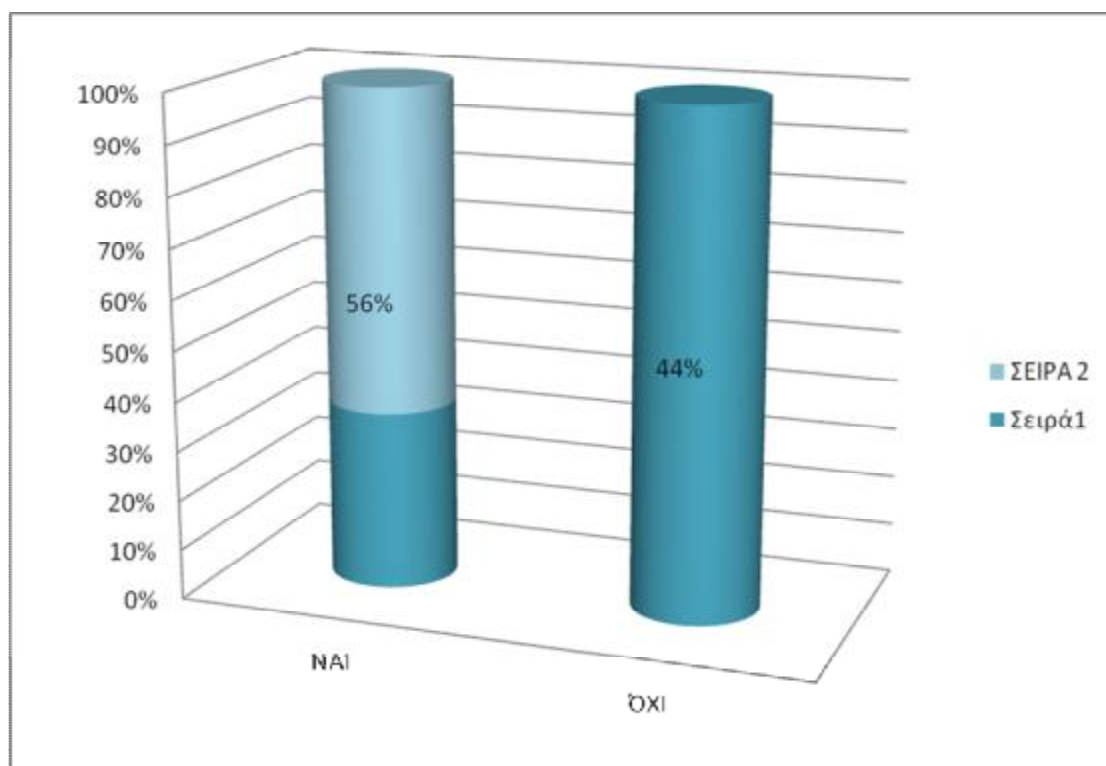

Στην παραπάνω ερώτηση το μεγαλύτερο ποσοστό 24% συναντάται στην απάντηση μεταξύ της καλύτερης επικοινωνίας του εκπαιδευτικού με τους μαθητές. Εδώ, γίνεται αντιληπτό πως οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως οι κοινωνικές υπηρεσίες στα σχολεία θα βελτιώσουν τα πιθανά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές με τους

εκπαιδευτικούς και αντίστοιχα. Ως δεύτερη πιο σημαντική επιλογή των εκπαιδευτικών βλέπουμε πως ορίζεται η καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των μαθητών και των γονιών τους. Οι μαθητές στα σχολεία για να πετύχουν τον στόχο τους δηλαδή την αρίστευση τους θα πρέπει να βρουν την ισορροπία στο οικογενειακό τους περιβάλλον. Με την βοήθεια κατ' επέκταση, μιας κοινωνικής υπηρεσίας προβλήματα στην οικογένεια που θα μπορούσαν να επιφέρουν αρνητικά αποτελέσματα στο σχολικό χώρο θα μπορούσαν να αποφευχθούν αν βελτιωνόταν η επικοινωνία των μαθητών με των γονέων τους. Τρίτη επιλογή με ποσοστό 20% έχει επιλεγεί η απάντηση της καλύτερης λειτουργίας του σχολείου. Μία κοινωνική υπηρεσία μπορεί να επιφέρει ισορροπία και μεγαλύτερη λειτουργικότητα στο σχολικό χώρο βοηθώντας στις σχέσεις όλων στο χώρο. Ακόμη μία σημαντική επιλογή με ποσοστό 18% είναι η καλύτερη επικοινωνία των μαθητών μεταξύ τους. Συχνά στο σχολικό χώρο δημιουργούνται αναταραχές και προβλήματα μεταξύ των μαθητών τα οποία θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί με τη βελτίωση της επικοινωνίας των μαθητών. Μικρό ποσοστό καταλαμβάνει η απάντηση δύο η οποία είναι η καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών. Τα συμπεράσματα που προέρχονται από το ποσοστό αυτό δείχνουν πως οι εκπαιδευτικοί είτε δεν θεωρούν πως το βάρος των κοινωνικών υπηρεσιών δεν είναι αναγκαίο να επικεντρωθεί στη καλύτερη επικοινωνία μεταξύ τους είτε πως δεν υπάρχουν προβλήματα στην επικοινωνία τους που να μη μπορούν να επιλύσουν οι ίδιοι. Εντύπωση δημιουργεί το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί δεν θεωρούν ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες θα επωφεληθούν την σχολική επίδοση των μαθητών αφού μόνο το 5% των εκπαιδευτικών το επέλεξε. Επίσης ένα ποσοστό της τάξεως του 1% δεν θέλησε να δώσει κάποια απάντηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

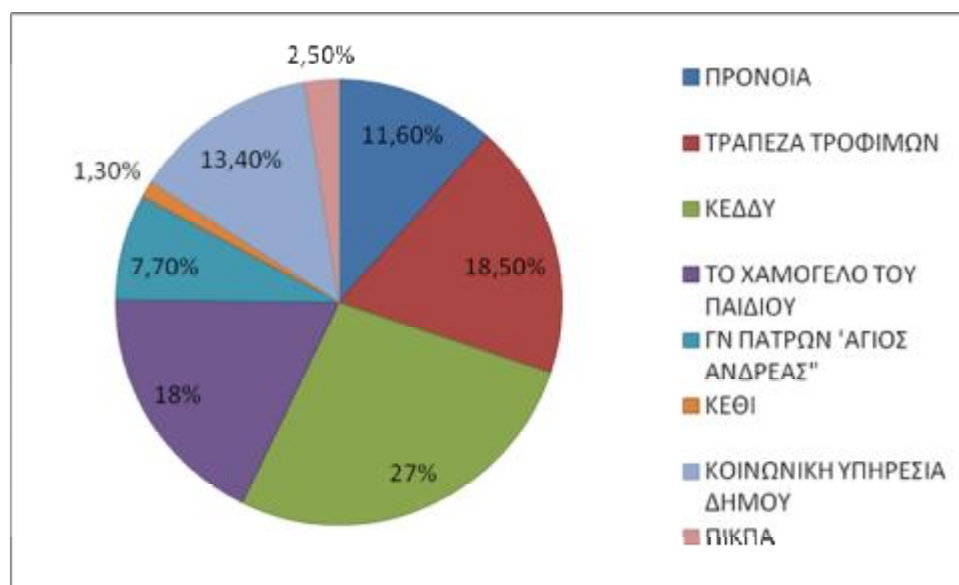
ΕΡΩΤΗΣΗ 10: ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΜΕ ΚΑΠΟΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ;

Η συγκεκριμένη ερώτηση είχε σαν σκοπό να ερευνηθεί κατά πόσο τα σχολεία συνεργάζονται με υπηρεσίες στις οποίες απασχολούνται κοινωνικοί λειτουργοί. Διακρίνεται λοιπόν από την παρούσα στατιστικοποίηση των απαντήσεων πως παραπάνω από τους μισούς καθηγητές οι οποίοι υπεβλήθησαν στην έρευνα εργάζονται σε ένα σχολείο το οποίο έχει συνεργασία με υπηρεσία που εργάζεται κάποιος κοινωνικός λειτουργός. Λαμβάνοντας αυτά τα αποτελέσματα υπόψη μας με σιγουριά θα μπορούσαμε να πούμε πως για ακόμη μια φορά αποδεικνύεται η αναγκαιότητα ενός κοινωνικού λειτουργού στον χώρο του σχολείου. Αποδεδειγμένα δεν θα ήταν πλεονάζον προσωπικό αντιθέτως θα είχε καθημερινή επαφή με την κοινότητα κάνοντας τις εργασίες που αναλαμβάνουν οι δάσκαλοι χωρίς να είναι της αρμοδιότητάς τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

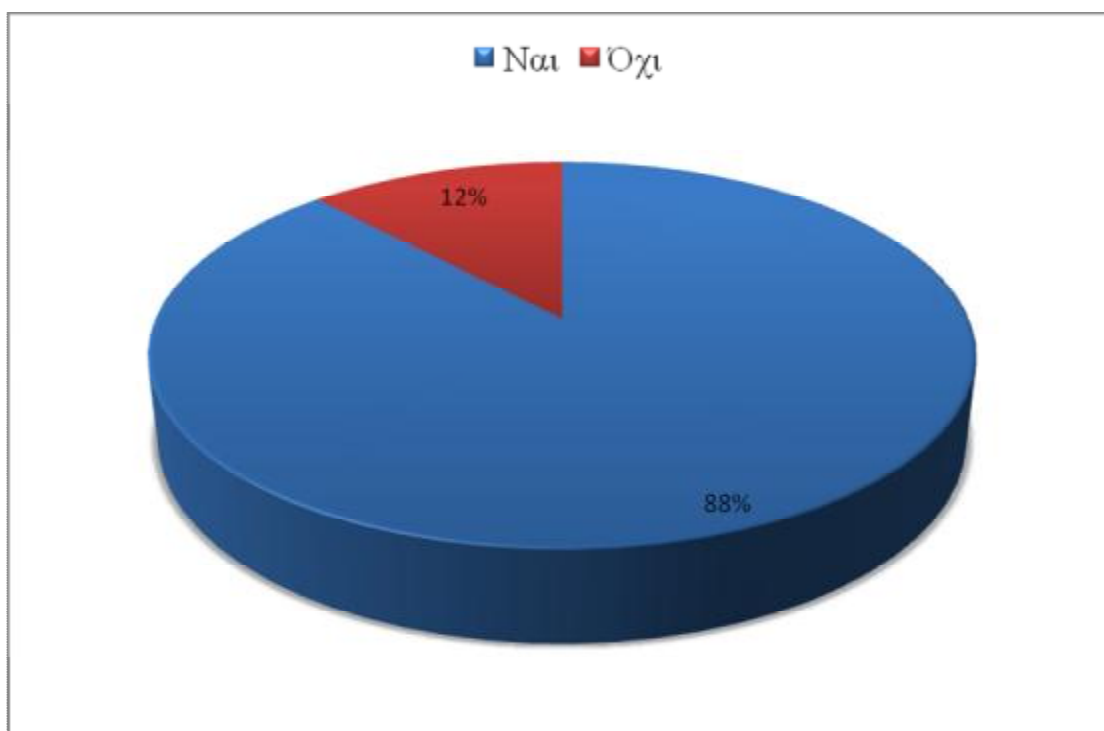
ΕΡΩΤΗΣΗ 10^α :ΕΑΝ ΝΑΙ ΜΕ ΠΟΙΑ-ΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΦΟΡΕΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΑΣ;

Η ερώτηση αυτή θα έπρεπε να απαντηθεί εφόσον στην ερώτηση 10 οι ερωτηθέντες είχαν απαντήσει θετικά στην ερώτηση εάν το σχολείο στο οποίο εργάζονται συνεργάζεται με κάποια-ες από τις κοινωνικές υπηρεσίες που δόθηκαν προς επιλογή. Η συγκεκριμένη ερώτηση συγκέντρωσε 156 απαντήσεις. Όπως είναι αντιληπτό από το σχεδιάγραμμα το μεγαλύτερο ποσοστό το συγκεντρώνει η υπηρεσία 'Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης- Διάγνωσης και Υποστήριξης' (ΚΕΔΔΥ). Στη συνέχεια με ποσοστό της τάξης του 18,50% ακολουθεί η 'Τράπεζα Τροφίμων' με μικρή διαφορά από 'Το Χαμόγελο του Παιδιού' με ποσοστό μόλις 18%. Στη συνέχεια με ποσοστό 13,40 % κατατάσσετε 3^ο στη σειρά η 'Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου' Πατρών, αμέσως μετά βρίσκεται η Πρόνοια με ποσοστό μόλις 11,60% και έπειτα το ΓΝ 'ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ' με συγκέντρωση ποσοστού 7,70%. Τέλος με πολύ μικρότερα ποσοστά κλείνει καταμέτρηση αυτή με την υπηρεσία του 'Πατριωτικού Ιδρύματος Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντίληψης'(ΠΙΚΠΑ) με ποσοστό 2,50% και το 'Κέντρων Ερευνών για Θέματα Ισότητας' με ποσοστό μόλις της τάξεως του 1,30%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

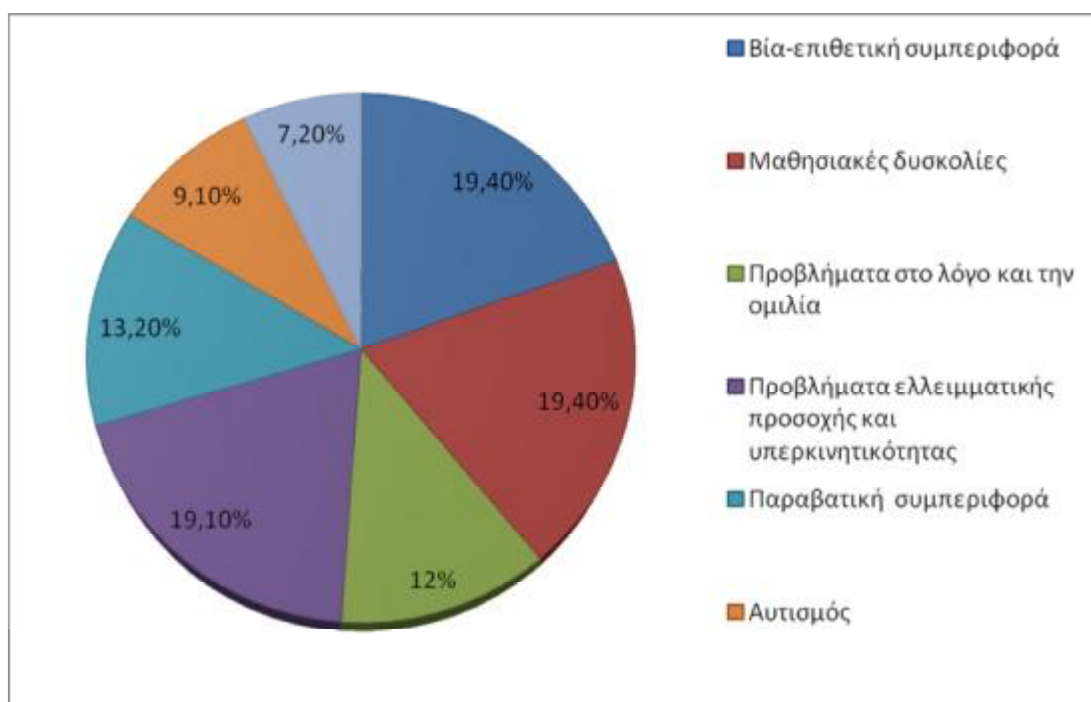
ΕΡΩΤΗΣΗ 11: Έχετε αντιμετωπίσει παθολογικές συμπεριφορές των παιδιών μέσα στο σχολικό χώρο για τις οποίες η παρουσία κοινωνικού λειτουργού θα ήταν αναγκαία;

Η παραπάνω ερώτηση προβάλλει το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν αναγκαία την ύπαρξη κοινωνικών υπηρεσιών στα σχολεία λόγω παθολογικών συμπεριφορών που συναντώνται στους μαθητές μίας και το ποσοστό που αντιπροσωπεύει την άποψη αυτή ανέρχεται στο 88%. Ενώ μόλις το 12% των εκπαιδευτικών κρίνουν πως δεν θα χρειαζόντουσαν τη βοήθεια κοινωνικού λειτουργού σε επερχόμενη δυσκολία αλλά θα μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στην όποια κρίση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

ΕΡΩΤΗΣΗ 11Α: ΕΑΝ ΝΑΙ ΠΟΙΑ-ΠΟΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΧΕΤΕ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΙ;

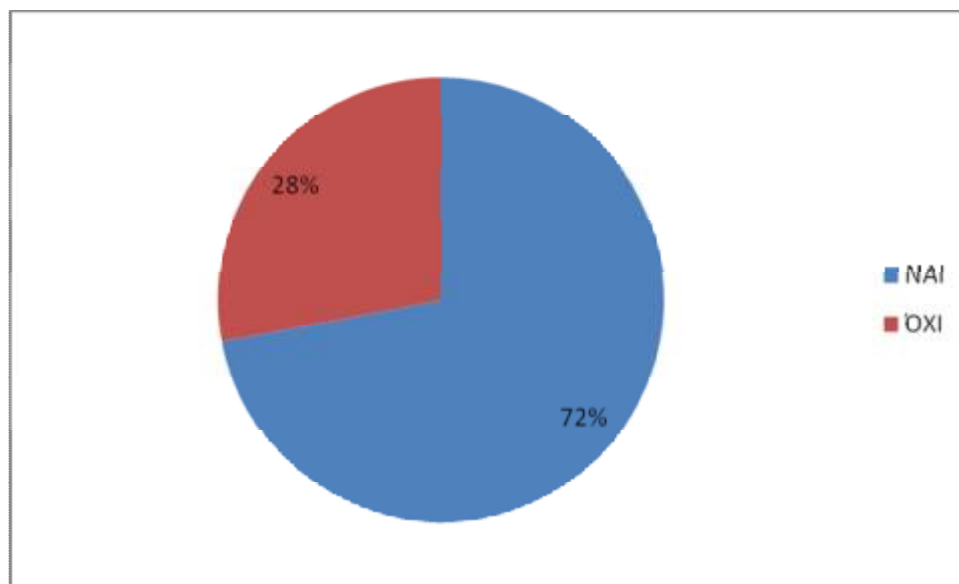

Ανησυχία και άγχος θα έπρεπε να προκαλέσουν τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης ερώτησης στους αρμόδιου σχετικά με την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Τραγικά μεγάλο όπως είδαμε είναι το ποσοστό των δασκάλων που έχουν αντιμετωπίσει κατά την διάρκεια της καριέρας τους παθολογικές συμπεριφορές των μαθητών. Στο παραπάνω διάγραμμα βλέπουμε αναλυτικά τις παθολογικές συμπεριφορές που εντόπισαν οι δάσκαλοι καθώς και σε τι ποσοστό εμφανίστηκαν στα εν λόγω σχολεία. Σαν πιθανές απαντήσεις συναντούμε α)βίαη επιθετική συμπεριφορά β)μαθησιακές δυσκολίες γ) προβλήματα στον λόγο και την ομιλία δ) προβλήματα που αφορούν έλλειψη

προσοχής και υπερκινητικότητας ε) παραβατική συμπεριφορά στ) αυτισμός. Είναι πασιφανές πώς τα ποσοστά είναι κατανοημένα "σχεδόν" ομοιόμορφα. Στην κορυφή της λίστας βρίσκονται η βίαιη συμπεριφορά με τις μαθησιακές δυσκολίες με ποσοστό 19,4 %. Οι εν λόγω παθολογικές συμπεριφορές θα μπορούσαν να ήταν ελεγχόμενες και πολλές από αυτές να μην είχαν καν εμφανιστεί εάν ένας κοινωνικός λειτουργός βρισκόταν στο κάθε σχολείο όπως ορίζει ο αντίστοιχος νόμος. Μέσα από ειδικά τεστ αυτισμού, δυσλεξίας κ.α που θα υπέβαλε ο κοινωνικός λειτουργός στους μαθητές θα μπορούσαν κάποια από τα παραπάνω προβλήματα να έχουν εντοπιστεί και να προταθεί κάποια τεχνική για την αντιμετώπιση του εκάστοτε θέματος ή να παραπεμφθεί το περιστατικό σε αντίστοιχη υπηρεσία. Όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία, η αναλογία του αυτισμού είναι περίπου 1 ή 2 ανά 1.000 άτομα (<http://idea.library.drexel.edu>)

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

ΕΡΩΤΗΣΗ 12: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΑΝ ΕΧΟΥΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΤΕ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΟΤΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ;

Στην ερώτηση αυτή 28 άτομα απάντησαν πως γνωρίζουν αν έχουν πραγματοποιηθεί ενέργειες για την ύπαρξη κοινωνικής υπηρεσίας στα σχολεία. Αντίθετα οι υπόλοιποι 72 απάντησαν πως δεν γνωρίζουν αν έχουν πραγματοποιηθεί ενέργειες για την ύπαρξη της κοινωνικής υπηρεσίας στο σχολικό περιβάλλον. Με σαφή τρόπο αποδεικνύεται στο σχεδιάγραμμα πως περισσότερο από το 50% του δείγματος δεν γνωρίζει καν αν έχουν πραγματοποιηθεί ενέργειες από τα μέλη του κάθε σχολείου για την εισαγωγή κοινωνικής υπηρεσίας στη πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε 15 σχολεία της Πάτρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

ΕΡΩΤΗΣΗ 13: ΠΟΙΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Η ΥΠΑΡΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΑΣ;

Από το παραπάνω διάγραμμα απορρέει η αντίληψη πως οι εκπαιδευτικοί έρχονται συχνά αντιμέτωποι με θέματα βίας στα σχολεία μιας και τα ποσοστά σχετικά με την πρόληψη αυτών ανέρχεται στο 29%. Οι κοινωνικές υπηρεσίες επομένως θα μπορούσαν να αναπτύξουν μηχανισμούς και τεχνικές σχετικές με την πρόληψη ανάλογων καταστάσεων. Έμφαση δίνουν επίσης, στην άποψη πως οι κοινωνικές υπηρεσίες θα μπορούν να παράσχουν στήριξη όχι μόνο στα άτομα του σχολικού περιβάλλοντος αλλά και στους γονείς των μαθητών. Σε ένα χώρο τόσο συνδεδεμένο με τις τρεις αυτές τάξεις ανθρώπων είναι λογικό να δημιουργούνται προβλήματα καθώς επίσης τα άτομα αυτά να χρειάζονται υποστήριξη για να τα αντιμετωπίσουν.

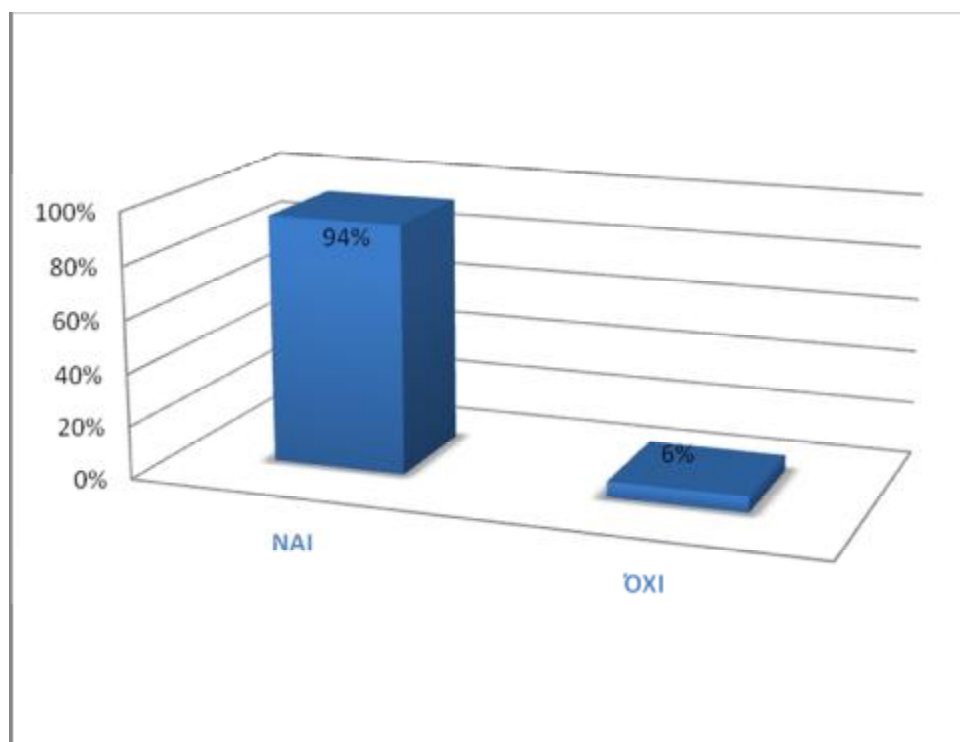
Ακόμα ένα υψηλό ποσοστό της τάξεως 25% είναι η ανάγκη των εκπαιδευτικών για ενημέρωση σχετικά με τρόπους αντιμετώπισης μαθησιακών δυσκολιών που συναντάται πλέον και πολύ συχνά όπως υπέδειξε και η ερώτηση 11. Δεν πρέπει να ξεχνάτε ο ρόλος του εκπαιδευτικού και να παρεμποδίζεται ζητώντας του να φέρει σε πέρας έργο που δεν ανήκει στην αρμοδιότητά του όπως η αντιμετώπιση των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες. Τέλος, μία κοινωνική υπηρεσία είναι επίσης αναγκαία σχετικά με τους τρόπους που θα μπορούσε να βοηθήσει να ευαισθητοποιηθούν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές σχετικά με κοινωνικά θέματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17

ΕΡΩΤΗΣΗ 14:ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΤΕ ΣΕ ΟΜΑΔΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ;

Όπως διακρίνεται από την εκφώνηση της ερώτησης το γράφημα αυτό αφορά στο εάν οι δάσκαλοι σε περίπτωση που υπήρχε κοινωνικός λειτουργός στο σχολείο ένα θα τον επισκέπτονταν. Το 94% του δείγματος απάντησε θετικά ενώ μόλις το 6% απάντησε αρνητικά για λόγους τους οποίους θα δούμε σε επόμενο διάγραμμα καθώς και αντίστοιχα για ποίους λόγους θα τον επισκέπτονταν. Πάρα πολύ μεγάλη διαφορά στα ποσοστά διακρίνουμε από τους 2 παραπάνω ράβδους του γραφήματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

ΕΡΩΤΗΣΗ 14^α ΕΑΝ ΝΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ-ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΛΟΓΟΥΣ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΤΕ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΑΣ;

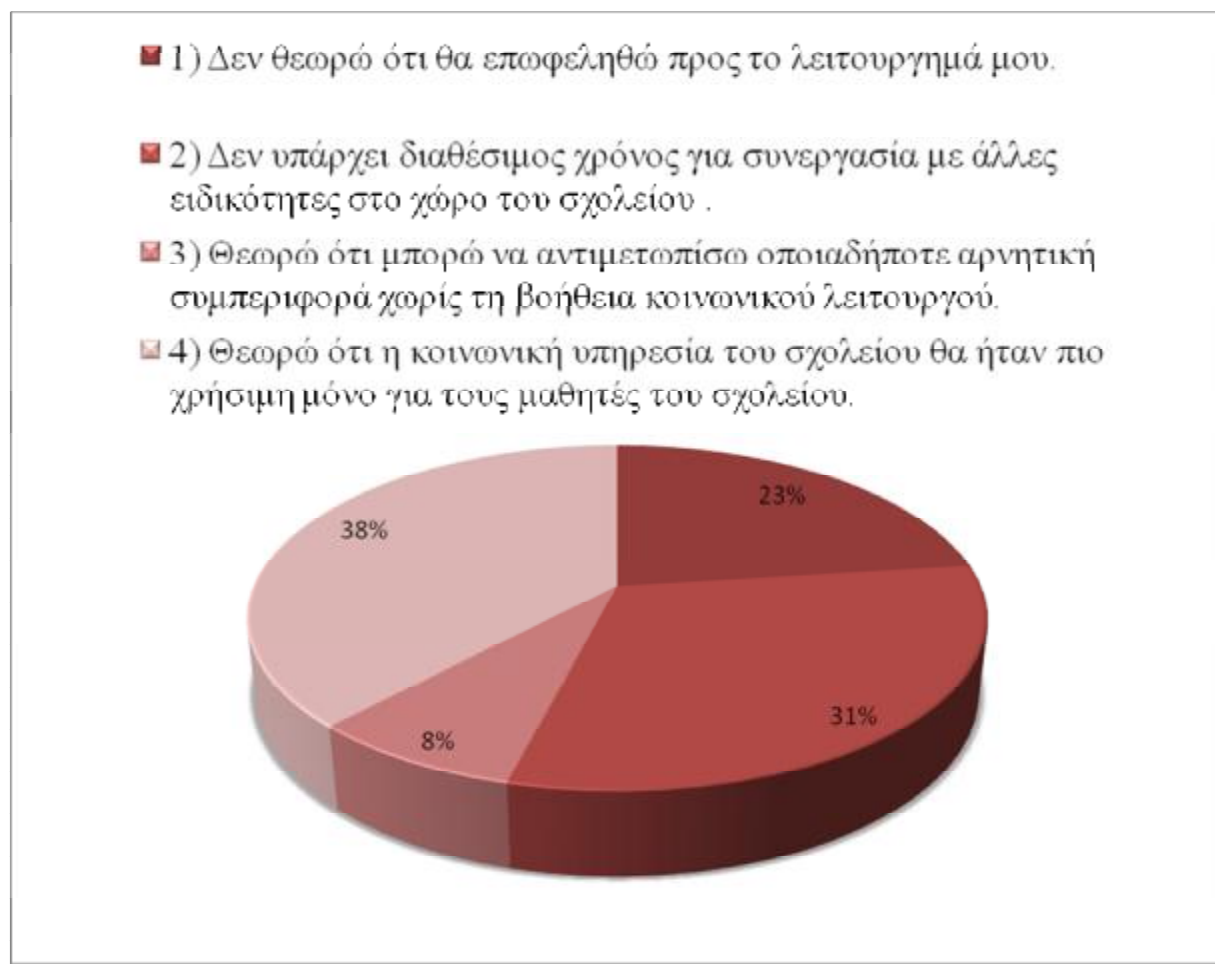

Η ερώτηση αυτή απαντήθηκε από το δείγμα εφόσον πρωτίστως είχε απαντήσει στην ερώτηση 11 θετικά αν δηλαδή θα συμμετείχαν σε ομάδα συμβουλευτικής δασκάλων από την κοινωνική υπηρεσία του σχολείου. Στην τρέχουσα ερώτηση οι απαντήσεις συνολικά ανήλθαν στο σύνολο 239. Το μεγαλύτερο ποσοστό συγκέντρωσε η επιλογή 'για συμβουλευτικούς λόγους' με αριθμό 33,50%. Έπειτα με ποσοστό 25,10% οι ερωτηθέντες επέλεξαν ως 2^ο επιλογή 'για ενδυνάμωση σχέσεων μου με τους μαθητές μου', 23% συγκέντρωσε η επιλογή 'για ανταλλαγή απόψεων με άλλους συναδέλφους

σχετικά με θέματα που αφορούν τις σχολικές τάξεις και τέλος με ποσοστό μόλις 18,40% το διδακτικό προσωπικό επέλεξε ως τελευταία επιλογή 'για ενδυνάμωση των σχέσεων με τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς. Σύμφωνα με τα στατιστικά δεδομένα που προκύπτουν από το σχήμα γίνεται εύκολα κατανοητό πως οι δάσκαλοι που επιλέχθηκαν για τη διεξαγωγή της έρευνας θα επιθυμούσαν να συμμετείχαν σε ομάδα συμβουλευτικής δασκάλων για να επιλύσουν είτε θέματα που αφορούσαν τους μαθητές είτε ακόμα και θέματα που πιθανόν να προέκυπταν μεταξύ των συναδέλφων στα πλαίσια του σχολικού περιβάλλοντος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

ΕΡΩΤΗΣΗ 14B: ΑΝ ΟΧΙ, ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ/ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΛΟΓΟΥΣ ΔΕΝ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΤΕ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΑΣ;

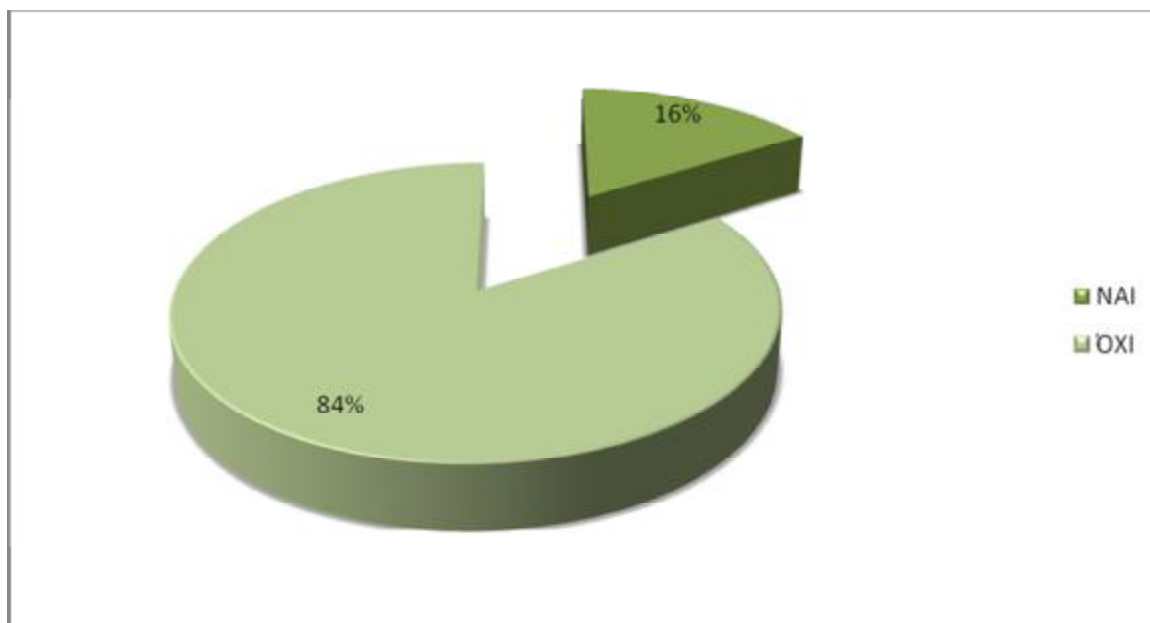

Στη συγκεκριμένη ερώτηση παρατηρούνται οι λόγοι για τους οποίους ένας εκπαιδευτικός δεν θα συμμετείχε σε ομάδα συμβουλευτικής δασκάλων από την κοινωνική υπηρεσία του σχολείου του. Ο κύριος λόγος αρχικά αυτής της άρνησης και με ποσοστό 38% είναι η εντύπωση των εκπαιδευτικών πως η κοινωνική υπηρεσία ενός σχολείου θα έπρεπε να έχει ως μόνο στόχο της την ωφέλεια των μαθητών και όχι των εκπαιδευτικών. Δεύτερος λόγος κατά τον οποίο δεν θα λάμβαναν μέρος σε μια τέτοια ομάδα και με ποσοστό 31% είναι η έλλειψη χρόνου από μέρος των εκπαιδευτικών για συνεργασία με άλλες ειδικότητες του σχολείου. Τρίτος λόγος με

ποσοστό 23% ορίζεται η μη ωφέλεια των εκπαιδευτικών αναφορικά με το λειτούργημά τους. Θεωρούν δηλαδή πως η συνεργασία τους με κάποια κοινωνική υπηρεσία δε θα επιφέρει κάποια θετική χροιά στο επάγγελμά τους. Τελευταίο λόγος με ποσοστό 8% είναι η άποψη πως οποιαδήποτε αρνητική συμπεριφορά των μαθητών θα μπορούσε να αποφευχθεί από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 20

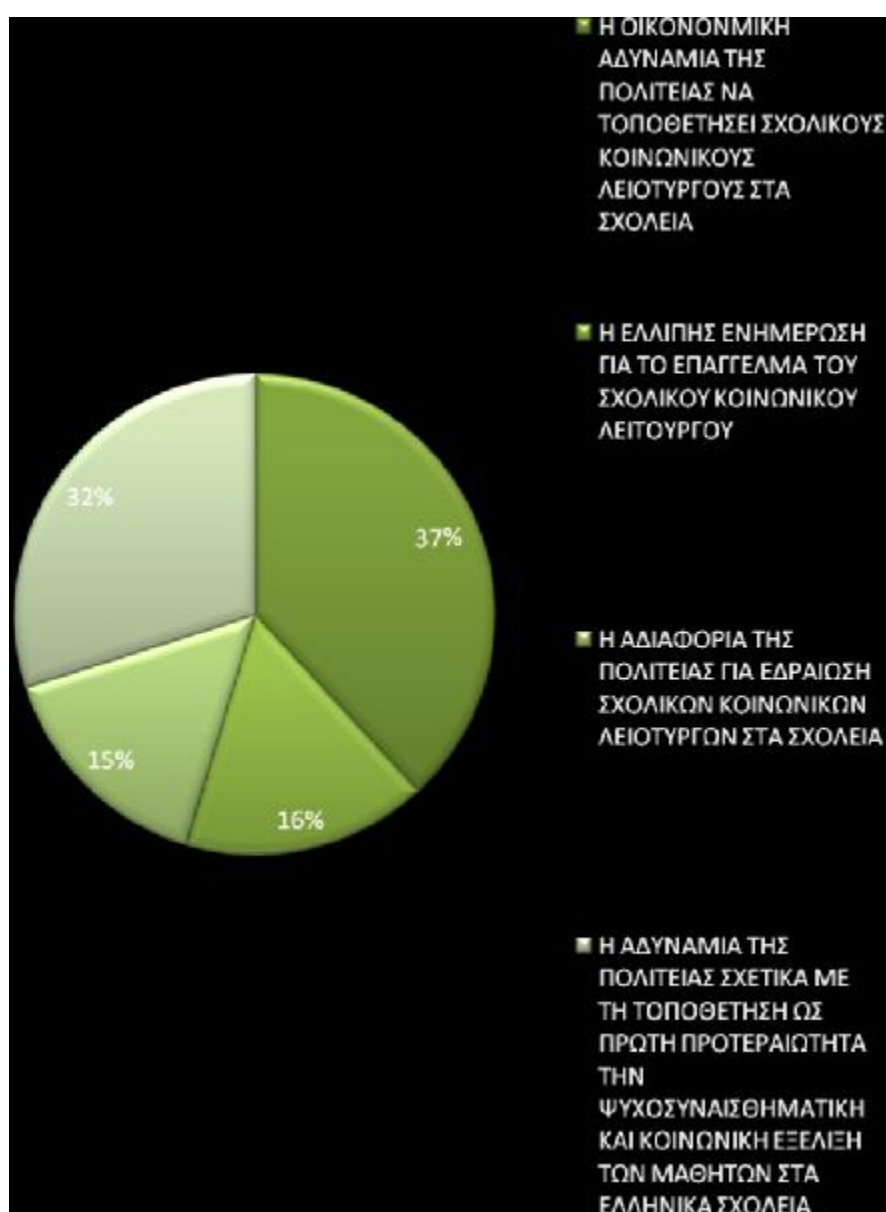
ΕΡΩΤΗΣΗ 15: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΕΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ;

Δυσάρεστα ήταν τα αποτελέσματα δυστυχώς αυτής της στατιστικής ανάλυσης καθώς το 84% του συνόλου των ερωτηθέντων γνωρίζουν πως δυστυχώς δεν υπάρχει σχολείο που να εσωκλείει κάποια κοινωνική υπηρεσία στον σχολικό χώρο. Να τονιστεί πως η ερώτηση αυτή αναφερόταν σε όλη την χώρα και όχι μόνο στην Πάτρα. Απαντώντας «Ναι» στην ερώτηση ύστερα από διευκρίνιση μας σημαίνει πως γνωρίζουν πώς υπάρχει υπηρεσία στα σχολεία και απαντώντας «Όχι» σημαίνει πως δεν υπάρχει. Το 16% των δασκάλων που απάντησαν θετικά είναι πιθανόν να αναφέρονται ίσως σε κάποιο ιδιωτικό σχολείο στο οποίο πιθανά να λειτουργεί κοινωνική υπηρεσία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 21

ΕΡΩΤΗΣΗ 15^α :ΑΝ ΟΧΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ-ΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΗΜΕΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ;

Η συγκεκριμένη ερώτηση αποτελεί την τελευταία ερώτηση ολόκληρου του ερωτηματολογίου και απαντήθηκε εφόσον οι δάσκαλοι είχαν απαντήσει αρνητικά στην ερώτηση 15 αν δηλαδή γνωρίζουν αν υπάρχουν και λειτουργούν στα σχολεία της χώρας μας κοινωνικές υπηρεσίες. Η 15^α που αναφέρεται για ποιους λόγους πιστεύουν οι δάσκαλοι ότι δεν έχουν εδραιωθεί οι κοινωνικές υπηρεσίες στην δημόσια πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δόθηκαν σε αυτή συνολικά 240 απαντήσεις. Το μεγαλύτερο ποσοστό συγκέντρωσε η επιλογή 'η οικονομική αδυναμία της Πολιτείας να τοποθετήσει σχολικούς κοινωνικούς λειτουργούς στα σχολεία' με 37%. Στη συνέχεια με ποσοστό 32% ακολουθεί 'η αδυναμία της Πολιτείας σχετικά... στα Ελληνικά σχολεία'. Έπειτα με ποσοστό 16% ακολουθεί 'η ελλιπής ενημέρωση για το επάγγελμα του σχολικού κοινωνικού'. Τέλος με ποσοστό της τάξεως του 15% οι δάσκαλοι θεωρούν πως 'η αδιαφορία της πολιτείας για εδραίωση σχολικών κοινωνικών λειτουργών' αποτελεί την αιτία για το λόγο που δεν υπάρχουν κοινωνικές υπηρεσίες στα σχολεία. Αναμφισβήτητα σύμφωνα με τα δεδομένα που προκύπτουν από το στατιστικό σχήμα οι δάσκαλοι των 15 επιλεγμένων δημοτικών σχολείων της Πάτρας πιστεύουν πως η πολιτεία ευθύνεται κατά κόρον για την μη ενασχόληση σχολικών κοινωνικών λειτουργών στη δημόσια εκπαίδευση είτε για την οικονομική δυσπραγία που βιώνει η κοινωνία της χώρας είτε για την αδυναμία του ίδιου του συστήματος να προβεί στις αντίστοιχες καινοτόμες για την Ελλάδα προσλήψεις. Με τη συγκέντρωση μικρότερων ποσοστών οι ερωτηθέντες θεωρούν πως 'η ελλιπής ενημέρωση για το επάγγελμα του σχολικού κοινωνικού λειτουργού' και 'η αδιαφορία της Πολιτείας για την εδραίωση των ειδικών στην δημόσια εκπαίδευση' αποτελούν τους κύριους λόγους που τόσα χρόνια δεν έχουν δημιουργηθεί κοινωνικές υπηρεσίες στα δημόσια δημοτικά σχολεία της χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Έχοντας πλέον ολοκληρώσει και έχοντας μια σφαιρική άποψη σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στον σχολικό χώρο όπως μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα επικοινωνίας με συναδέλφους, γονείς και μαθητές καθώς επίσης και κοινωνικά προβλήματα όπως φυλετικές διαφορές καταλήγουμε στο συμπέρασμα σχετικά με την σπουδαιότητα της ύπαρξης κοινωνικής υπηρεσίας στα σχολεία όλων των βαθμίδων. Πιο συγκεκριμένα οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι τα προβλήματα που ταλανίζουν τον σχολικό χώρο εντοπίζονται αρχικά στην επικοινωνία μαθητών, δασκάλων και γονέων. Παρατηρήθηκε το φαινόμενο πως όταν οι μαθητές αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην επικοινωνία τους με τους γονείς έχει ως αντίκτυπο στον τρόπο συμπεριφοράς του στον σχολικό χώρο. εξαιτίας αυτού ο εκπαιδευτικός αναγκάζεται να αναλάβει ρόλους όπως αυτός της συμβουλευτικής οι οποίοι δεν ορίζονται από τις αρμοδιότητες του παραμερίζοντας έτσι τον πραγματικό του ρόλο οποίος είναι αυτός της εκπαίδευσης. Λόγω της σύγχυσης του ρόλου του εκπαιδευτικού πιθανόν πολλές φορές να υπάρχουν εντάσεις και προβλήματα στην επικοινωνία των συναδέλφων. Ένα φλέγον ζήτημα που απασχολεί έντονα τα σχολεία είναι η εμφάνιση της βίας σε μεγάλα ποσοστά μεταξύ των μαθητών. Ένας παράγοντας στον οποίο οφείλετε η βία είναι η ανταγωνιστικότητα στην υποβάλλονται τα παιδιά από πολύ μικρή ηλικία. Ακόμα μια αρμοδιότητα που αναλαμβάνει ο δάσκαλος αντί του κοινωνικού λειτουργού είναι η ενημέρωση των γονέων και των ιδίων για θέματα όπως οι μαθησιακές δυσκολίες όπως η δυσλεξία, και οι παθολογικές συμπεριφορές όπως ο αυτισμός, η νοητική στέρηση κ.α. Το σχολείο στην συγκεκριμένη περίπτωση αναγκάζεται να αποτελεί τον συνδετικό κρίκο μεταξύ σχολείου και κοινότητας. Ένα ακόμα συμπέρασμα που προήλθε από την έρευνα είναι η αδυναμία και η αδιαφορία της πολιτείας να τοποθετήσει κοινωνικές υπηρεσίες στις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Απορίας άξιο είναι γιατί δεν έχουν τοποθετηθεί ακόμα κοινωνικοί λειτουργοί στα σχολεία ενώ η αποτελεσματικότητά τους είναι εμφανέστατη στις χώρες του εξωτερικού. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν πως οι κοινωνικές υπηρεσίες θα μπορούσε να λειτουργήσει ως από μηχανής Θεός αναφορικά με τα προβλήματα που μαστίζουν το σχολικό περιβάλλον και την άμεση σύνδεση του με την υπόλοιπη κοινωνία. Σαν λύση σχετικά με το πρόβλημα της

επικοινωνίας μεταξύ του τρίπτυχου δασκάλου-γονέα και μαθητή θα μπορούσε να αποτελέσει ο κοινωνικός λειτουργός με την μέθοδο της συμβουλευτικής με απόρροια να εξομαλύνει τις σχέσεις μεταξύ των τριών αυτών ομάδων που αυτό θα είχε ως αντίκτυπο την ομαλότερη λειτουργία του σχολείου. Επιπρόσθετα για την αντιμετώπιση της βίας προτείνεται η δημιουργία βιωματικών ασκήσεων με στόχο της καλλιέργεια της ευγενής άμιλλας καθώς και την αξία της συνεργασίας. Σημαντικός ρόλος του κοινωνικού λειτουργού είναι η ενημέρωση των δασκάλων και των γονέων για παθολογικές συμπεριφορές και μαθησιακές δυσκολίες με σκοπό να τις εντοπίσουν εγκαίρως και να απευθυνθούν στις αρμόδιες υπηρεσίες που θα προτείνει ο κοινωνικός λειτουργός καθώς λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος μεταξύ σχολείου και κοινότητας.

Εν κατακλείδι θα μπορούσε με σιγουριά να ειπωθεί πως εκεί που σταματά το επάγγελμα του εκπαιδευτικού ξεκινά το λειτούργημα του σχολικού κοινωνικού λειτουργού. Όπως διαπιστώθηκε στην παρούσα εργασία οι κοινωνικές υπηρεσίες θα έπαιζαν καίριο ρόλο στην λειτουργία ενός σχολείου καθώς καταλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων.

V.II ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με την ολοκλήρωση της έρευνας καθώς και με τη συγκέντρωση και ανάλυση των αποτελεσμάτων που δόθηκαν από το δείγμα που επιλέχθηκε, οι απόψεις του διδακτικού προσωπικού των δημόσιων δημοτικών σχολείων της Πάτρας επιθυμούν την εισαγωγή των κοινωνικών υπηρεσιών και συνεπώς τω κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία. Οι ευθύνες που επιρρίπτονται είναι πολυάριθμες και στο στόχαστρο των ευθυνών αυτών βρίσκεται η πολιτεία η οποία συμβάλλει στην μη σωστή πληροφόρηση αλλά κυρίως στην απάθεια της να χειριστεί το μεγαλειώδες πρόβλημα που δημιουργεί η απουσία αυτή. Με τη βοήθεια των στατιστικών πινάκων δίνετε η δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους αναγνώστες να πληροφορηθούν σχετικά με την κάθε απάντηση που δίνεται στις ερωτήσεις που συντάχτηκαν στο ερευνητικό εργαλείο που επέλεξε η ερευνητική ομάδα.

Πιο διεξοδικά και φτάνοντας στο τέλος της διπλωματικής εργασίας με θέμα «Οι απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την απουσία κοινωνικών υπηρεσιών από τα δημόσια δημοτικά σχολεία», μπορεί οποιοσδήποτε αναγνώστης να ενημερωθεί με επαρκή τρόπο ώστε να αναπτύξει τη δική του προσωπική άποψη και κρίση σχετικά με τα ερωτήματα που και με την επιτυχής έρευνα που ολοκληρώθηκε κατά τη διάρκεια της έκβασης της πτυχιακής αυτής εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

VI.I ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Αθανασούλα-Ρέππα Α. , Μ. Κουτούζης, Γ. Μαυρογιώργος, Β. Νιτσόπουλος, Δ. Χαλκιώτης (1999): *Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων, Τόμος Α: Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική*, Πάτρα Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Αυγέλης, Γέωργας, Γιαννουλάτος, Δανάσσης- Αφεντάκης, Δημαράς, Καζαμίας Κασσωτάκης, Κοσμόπουλος, Κύρκος, Μαρκαντώνης, Μακρής, Μερακλής, Ξωχέλλης, Παρασκευόπουλος, Τριάντης, Τσιάκαλος, Φράγκος, Χάρης, Ψαχαρόπουλος. (1990) *Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Αναγνωστοπούλου Τ. (2008) *Ηθικά ζητήματα στην Ψυχολογία*, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Ψυχολογίας και Υγείας
- Ζαϊμάκης Γ. Κανδυλάκη Α.(2005) *Δίκτυα κοινωνικής προστασίας. Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες*, Αθήνα
- Ζωγράφος Ανδρέας(1993) *Σχολική κοινωνική εργασία θεωρία πράξη προβληματισμοί*. Πάτρα
- Κανδυλάκη Αγάπη (2009) *Κοινωνική εργασία σε διαπολιτισμικό περιβάλλον* Αθήνα: Τόπος
- Καραντζής Ι. (2007) *Εφαρμογές βασικών αρχών της μάθησης στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

- Καλλινικάκη Θεανώ, (2008) *Κοινωνική Εργασία Εισαγωγή στη θεωρία και στην πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Κυριαζή Ν. (2001) «*Η Κοινωνιολογική Έρευνα*», Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Λαγωνικά- Δημοπούλου Μαρία,(2009) *Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας Μοντέλα Παρέμβασης*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Παπαϊωάννου Κ. (2000). *Παιδιά- Γονείς- Κοινωνικοί Λειτουργοί*. Εκδόσεις: Ελλην.
- Παρασκευόπουλος Ν. (1993) «*Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας*», Αθήνα
- Παρασκευόπουλος Ι. (1988) *Κλινική Ψυχολογία* Αθήνα
- Σταθόπουλος Π, (2005). *Κοινοτική Πρόνοια: Ιστορική εξέλιξη-Νεες κατευθύνσεις* . Αθήνα: Παπαζήση.
- Φίλιας Β. (1996) *Εισαγωγή στην Μεθοδολογία Και Τις Τεχνικές Των Κοινωνικών Ερευνών*, Αθήνα : Gutenberg
- Χλουβεράκης Γ. (2009) *Εισαγωγή στην Στατιστική – Περιγραφικές Μέθοδοι και Εφαρμογές στην Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

VI.II ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Brock-Utne , B (1996) *Reliability and validity in qualitative research within education in Africa* International Review of education
- Cohen L, Manion L, Morrison K. (2008) *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Εκδόσεις: Μεταίχμιο
- Henderson Nan & Milstein , Mike M (2008) : *Σχολεία που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα. Πως μπορεί να γίνει πραγματικότητα για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς.*, Αθήνα: Τυπωθύτω μτφ: Γιώργος Δαρδανός
- Olweus D (2009) *Εκφοβισμός και βία στα σχολεία*. Τι γνωρίζουμε και τι μπορούμε να κάνουμε Αθήνα, Ε.Ψ.Υ.Π.Ε
- Openshaw Linda (2008) *Social Work in Schools Principles and Practice*. London: the Guilford press
- Robson C. (2010) *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*, Αθήνα:GUTENBERG
- Shaffer D. (2004) *Εξελικτική Ψυχολογία: παιδική ηλικία και εφηβεία.1^η* Ελληνική έκδοση, Εκδοτικός Όμιλος Ίων , Εκδόσεις Έλλην

VI.III INTEPNET

- 1) <http://www.cyf.govt.nz/working-with-others/swis-services/index.html>
(accesses 27-12-12)
- 2) <http://www.cyf.govt.nz/working-with-others/swis-services/becoming-a-swis-social-worker.html> (accessed 30-12-12)
- 3) <http://www.cyf.govt.nz/working-with-others/swis-services/index.html>).
(accessed: 29/12/12)
- 4) http://reader.ekt.gr/bookReader/show/index.php?lib=EDULLL&item=1093&bitstream=1093_01#page/1/mode/2up (accessed: 30/12/12)
- 5) <http://www.tovima.gr/society/article/?aid=459661&h1=true#commentForm>
(accessed 20/01/13)
- 6) http://archive.minedu.gov.gr/el_ec_page969.html (accessed 30/12/12)
- 7) http://weeklypaideia.blogspot.gr/2012/02/blog-post_19.html (accessed 28/12/12)
- 8) (http://www.schoolswork.co.uk/media/files/Understanding_the_UK_education_system.pdf (accessed 20/12/12)
- 9) http://www.dynot.net/index.php?option=com_content&task=view&id=39&language=el (accessed 20/12/12)
- 10) http://www.e-psychologist.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=33:2009-06-29-11-23-45&catid=11:sxoles-goneon-paidikh-hlikia&Itemid=10
(accessed 21/1/2013)
- 11) <http://el.wiktionary.org/wiki/%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CF%8C%CF%82> (accessed 23/1/2013)
- 12) <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=348897> ανάκτηση 21-5-13
- 13) <http://idea.library.drexel.edu/bitstream/1860/2632/1/2006175339.pdf>
ανάκτηση 24-5-13

VI.IV ΑΡΘΡΑ

- Λέκκου Σπυριδούλα-Κατσαφαρέα Γεωργία (2010).: *Επιθεώρηση κλινικής φαρμακολογίας και φαρμακοκινητικής Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση 28*: σελ 71-84 Αθήνα: Φάρμακον τύπος)
- Πιλήσης Θεοδόσιος (2011) *Οι πρακτικές εφαρμογές της κοινωνικής εργασίας στην Ελλάδα και την Κύπρο* σελ 354-357 (επιστ επιμέλεια Πάρλαλης Σταύρος Αθήνα: Πεδίο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1:ΑΔΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Πάτρα 7/11/12

ΠΡΟΣ: Γραμματεία Κοινωνικής εργασίας

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

(Τ. Ε. Ι.) ΠΑΤΡΩΝ

ΕΞΑΜΗΝΟ Η΄

ΘΕΜΑ: << Αίτηση αδειάς για την διεξαγωγή έρευνας στα 15 επιλεγμένα δημόσια δημοτικά σχολεία Δήμου Πατρέων στο πλαίσιο της πτυχιακής μας εργασίας,

Κατά το τρέχον εξάμηνο φοίτησης και στο πλαίσιο της πτυχιακής μας εργασίας, καλούμαστε να κάνουμε εργασία για θέμα της επιλογής μας, η οποία περιλαμβάνει βιβλιογραφική ανασκόπηση και έρευνα. Το θέμα που επιλέξαμε για την εργασία, είναι: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών της Α΄ Βάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την απουσία κοινωνικών υπηρεσιών στα δημοτικά σχολεία. Θα τηρηθεί ανωνυμία και οι απαντήσεις θα χρησιμοποιηθούν μόνο για την εργασία αυτή. Οι ημερομηνίες της έρευνας μας θα είναι 16,17,18,19/04/2013 Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την συνεργασία.

Με εκτίμηση,

Η Ερευνητική Ομάδα :

Δημητριάδη Γλυκερία (ΑΜ 4297)

Σπηλιωτοπούλου Βασιλική(ΑΜ 4175)

Τσακουμάκου Αντωνία(ΑΜ 4230)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 :ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Είμαστε φοιτήτριες στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας στο Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών και επιθυμούμε να πραγματοποιήσουμε την έρευνα που θέμα έχει την απουσία των κοινωνικών υπηρεσιών στα δημοτικά σχολεία της Πάτρας.

Εισηγήτρια: Κα Σικελλιανού Δέσποινα

Θέμα πτυχιακής: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την απουσία κοινωνικών υπηρεσιών στα δημοτικά σχολεία.

Σκοπός της έρευνας: Ο λόγος που διεξάγεται η συγκεκριμένη έρευνα αποσκοπεί στην ανάδειξη των απόψεων που έχουν οι εκπαιδευτικοί σχετικά με την απουσία κοινωνικών υπηρεσιών στα δημόσια δημοτικά σχολεία και πως αυτό επηρεάζει το σχολικό περιβάλλον.

Φοιτήτριες: Δημητριάδη Γλυκερία

Σπηλιωτοπούλου Βασιλική

Τσακουμάκου Αντωνία

Σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας που διέπει στην Κοινωνική Εργασία, η διαδικασία της συγκέντρωσης πληροφοριών που αφορά την συγκεκριμένη έρευνα θα συνοδευτεί με απόλυτη εχεμύθεια και αξιοπιστία. Επιπρόσθετα θα τηρηθεί το απόρρητο σχετικά με την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Ο σκοπός της συγκέντρωσης των σημαντικών στοιχείων αυτών, περιορίζεται σε εκπαιδευτικό επίπεδο με στόχο την καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών, σε σχέση με την απώλεια των κοινωνικών υπηρεσιών στα δημοτικά σχολεία.

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων

1. Φύλο

1. Άνδρας
2. Γυναίκα

2. Ηλικία

1. 22-30
2. 31-40
3. 41 και άνω

3. Επαγγελματική Εμπειρία

1. Έως και 1 έτος
2. 2-5 έτη
3. 6-10 έτη
4. 11-20 έτη
5. 21 και άνω έτη

4. Εξειδίκευση

1. Μεταπτυχιακό
2. Διδακτορικό

5. Ποιό ή ποιά από τα παρακάτω κατά την γνώμη σας ορίζει την σχολική κοινωνική εργασία; (Ιεραρχήστε κατά σειρά προτεραιότητας από το 1-8 τις παρακάτω απαντήσεις όπου 1=πρώτη προτεραιότητα 2= δεύτερη προτεραιότητα κ. ο. κ)

1. Η παροχή συμβουλευτικής σε μαθητές
2. Η παροχή συμβουλευτικής σε μαθητές και στους γονείς τους
3. Η παροχή συμβουλευτικής σε δασκάλους και μαθητές και σε γονείς
4. Η ψυχολογική υποστήριξη των μαθητών
5. Η αντιμετώπιση της βίας
6. Η ενημέρωση των δασκάλων σε εκπαιδευτικά θέματα
7. Η βοήθεια στην αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών των μαθητών
8. Η Αντιμετώπιση των φυλετικών διαφορών
9. Όλα τα παραπάνω
10. Δεν γνωρίζω
11. Άλλο.....

6. Ποιο / ποιά από τα παρακάτω αποτελούν την πηγή πληροφόρησής σας για την σχολική κοινωνική εργασία;

1. Το Προσωπικό ενδιαφέρον
2. Τα Ενημερωτικά φυλλάδια
3. Τα Επιστημονικά συνέδρια
4. Τα Εκπαιδευτικά σεμινάρια – εκπαιδευτικές ημερίδες
5. Το Διαδίκτυο
6. Οι Φίλοι
7. Άλλο.....

7. Έχετε συνεργαστεί ποτέ με κοινωνικό λειτουργό;

1. Ναι
2. Όχι

7^α. Εάν ναι, ποιος ήταν ο σκοπός της συνεργασίας αυτής;

1. Προσωπικό επίπεδο
2. Η αντιμετώπιση προβλημάτων στο σχολικό χώρο
3. Η αντιμετώπιση προβλημάτων με συναδέλφους
4. Η αντιμετώπιση προβλημάτων με γονείς

8. Στο σχολείο όπου υπηρετείτε ως δάσκαλος υπάρχει κοινωνική υπηρεσία;

1. Ναι
2. Όχι

9. Κατά την γνώμη σας η ύπαρξη κοινωνικής υπηρεσίας στο σχολικό χώρο συμβάλλει: (Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία απαντήσεις)

1. Στην καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς
2. Στην καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών
3. Στην καλύτερη επικοινωνία των μαθητών μεταξύ τους
4. Στην λειτουργία του σχολείου
5. Στην σχολική επίδοση των μαθητών
6. Στις σχέσεις μεταξύ των μαθητών και των γονέων τους
7. Όλα τα παραπάνω
8. Δεν γνωρίζω

10. Το σχολείο σας συνεργάζεται με κάποια κοινωνική υπηρεσία ;

1. Ναι
2. Όχι

10^α· Εάν ναι με ποια ή ποιες κοινωνικές υπηρεσίες των παρακάτω φορέων συνεργάζεται το σχολείο σας;

1. Με την κοινωνική υπηρεσία της Πρόνοιας
2. Με την κοινωνική υπηρεσία της Τράπεζας Τροφίμων
3. Με την κοινωνική υπηρεσία των Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης-Διάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕΔΔΥ)
4. Με την κοινωνική υπηρεσία του Χαμόγελου του Παιδιού
5. Με την κοινωνική υπηρεσία του Νοσοκομείου << Άγιος Ανδρέας >>
6. Με την κοινωνική υπηρεσία Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας
7. Με την κοινωνική υπηρεσία του Δήμου
8. Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντίληψης (ΠΙΚΠΑ)
9. Με όλες τις παραπάνω υπηρεσίες

11. Έχετε αντιμετωπίσει παθολογικές συμπεριφορές των παιδιών μέσα στο σχολικό χώρο για τις οποίες η παρουσία κοινωνικού λειτουργού θα ήταν αναγκαία;

1. Ναι
2. Όχι

11^α Εάν ναι ποια-ποιες από τις παρακάτω παθολογικές συμπεριφορές των παιδιών έχετε αντιμετωπίσει;

1. Η βία-επιθετική συμπεριφορά
2. Οι μαθησιακές δυσκολίες
3. Τα προβλήματα στο λόγο και την ομιλία
4. Τα προβλήματα ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας

5. Η παραβατική συμπεριφορά
6. Ο αυτισμός
7. Η νοητική καθυστέρηση
8. Όλα τα παραπάνω
12. Γνωρίζετε αν έχουν πραγματοποιηθεί ενέργειες από το σχολείο όπου διδάσκετε για την λειτουργία κοινωνικής υπηρεσίας;
1. Ναι
2. Όχι
13. Ποιο από τα παρακάτω θεωρείτε ότι θα μπορούσε να προσφέρει η ύπαρξη κοινωνικής υπηρεσίας στο σχολείο σας; (Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία απάντηση)
1. Πρόληψη σε θέματα βίας και επιθετικότητας στον σχολικό χώρο
2. Ψυχολογική υποστήριξη μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων
3. Ενημέρωση σχετικά με κοινωνικά θέματα (πρόσφυγες, ναρκωτικά, σεξουαλική διαπαιδαγώγηση κ. α)
4. Ενημέρωση εκπαιδευτικών για τρόπους αντιμετώπισης μαθησιακών δυσκολιών των μαθητών
5. Όλα τα παραπάνω
14. Θα συμμετείχατε σε ομάδα συμβουλευτικής δασκάλων από την κοινωνική υπηρεσία του σχολείου;
1. Ναι
2. Όχι
- 14^a Αν ναι, για ποιόν /ποιούς από τους παρακάτω λόγους θα συμμετείχατε σε ομάδες συμβουλευτικής δασκάλων από την κοινωνική υπηρεσία του σχολείου σας; (Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μια απάντηση)

1. Για συμβουλευτικούς λόγους
2. Για ανταλλαγή απόψεών με άλλους συναδέλφους σχετικά με θέματα που αφορούν τις σχολικές τάξεις
3. Για Ενδυνάμωση των σχέσεων μου με τους συναδέλφους-εκπαιδευτικούς
4. Για Ενδυνάμωση των σχέσεων μου με τους μαθητές μου
5. Όλα τα παραπάνω

14β. Αν όχι, για ποιόν /ποιούς από τους παρακάτω λόγους ΔΕΝ θα συμμετείχατε σε ομάδες συμβουλευτικής δασκάλων από την κοινωνική υπηρεσία του σχολείου σας ;(Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία απάντηση)

1. Δεν θεωρώ ότι θα επωφεληθώ ως προς το λειτούργημά μου
2. Δεν υπάρχει διαθέσιμος χρόνος για συνεργασία με άλλες ειδικότητες στον χώρο του σχολείου
3. Θεωρώ ότι μπορώ να αντιμετωπίσω οποιαδήποτε αρνητική συμπεριφορά, χωρίς την βοήθεια του κοινωνικού λειτουργού
4. Θεωρώ ότι η κοινωνική υπηρεσία του σχολείου θα ήταν πιο χρήσιμη μόνο για τους μαθητές του σχολείου
5. Άλλο.....

15.Γνωρίζετε εάν υπάρχουν και λειτουργούν σήμερα στα σχολεία της χώρας μας κοινωνικές υπηρεσίες;

1. Ναι
2. Όχι

15^α Αν όχι, για ποιόν /ποιούς από τους παρακάτω λόγους πιστεύετε ότι δεν υπάρχουν στα ελληνικά σχολεία σήμερα κοινωνικές υπηρεσίες;

1. Η οικονομική αδυναμία της Πολιτείας να τοποθετήσει σχολικούς κοινωνικούς λειτουργούς στα σχολεία

2. Η ελλιπής ενημέρωση για το επάγγελμα του σχολικού κοινωνικού λειτουργού
3. Η Αδιαφορία της Πολιτείας για εδραίωση σχολικών κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία
4. Η αδυναμία της Πολιτείας σχετικά με την τοποθέτηση ως πρώτη προτεραιότητα την ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική εξέλιξη των μαθητών στα Ελληνικά σχολεία
5. Όλα τα παραπάνω
6. Άλλο.....